

**UNIVERSITATEA PENTRU ȘTIINȚELE VIEȚII
"ION IONESCU DE LA BRAD" DIN IAȘI
FACULTATEA DE INGINERIA RESURSELOR
ANIMALE ȘI ALIMENTARE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE INGINEREȘTI
DOMENIUL ZOOTEHNIE
SPECIALIZAREA: TEHNOLOGIA EXPLOATĂRII
BOVINELOR ȘI CABALINELOR**

TEZĂ DE DOCTORAT

**Conducător de doctorat,
Prof. Univ. Dr. Ioan GÎLCĂ**

**Doctorand,
Mălina Carina SPULBER
(PETREA)**

2024

**UNIVERSITATEA PENTRU ȘTIINȚELE VIETII
"ION IONESCU DE LA BRAD" DIN IAȘI
FACULTATEA DE INGINERIA RESURSELOR
ANIMALE ȘI ALIMENTARE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE INGINEREȘTI
DOMENIUL ZOOTEHNIE
SPECIALIZAREA: TEHNOLOGIA EXPLOATĂRII
BOVINELOR ȘI CABALINELOR**

TEZĂ DE DOCTORAT

**CERCETĂRI PRIVIND DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR ÎN
PERIOADA PRECOMPETIȚIONALĂ LA CAII DE SPORT
PENTRU CONCURSURILE DE DRESAJ**

**Conducător de doctorat,
Prof. Univ. Dr. Ioan GÎLCĂ**

**Doctorand,
Mălina Carina SPULBER
(PETREA)**

**IAȘI
2024**

**IAȘI UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES
“ION IONESCU DE LA BRAD” FROM IAȘI
DOCTORAL SCHOOL OF ENGINEERING SCIENCES
THE FIELD OF ANIMAL TEHNOLOGY
DPECIALIZATION: CATTLE AND HORSE EXPLOITATION
TEHNOLOGY**

DOCTORAL THESIS

**RESEARCH REGARDING THE DEVELOPMENT OF SKILLS
IN THE PRECOMPETITION PERIOD IN SPORT HORSES
FOR DRESSAGE COMPETITIONS**

**PhD supervisor,
PhD, Prof. Ioan GÎLCĂ**

**PhD student,
Mălina Carina SPULBER
(PETREA)**

**IAȘI
2024**

CUPRINS

Rezumat	8
Introducere	11
Partea I STUDIU BIBLIOGRAFIC	15
Capitolul 1 DRESAJUL ECVESTRU	16
1.1. Istoricul dresajului ecvestru	16
1.2. Evoluția dresajului ecvestru în timp	24
1.3. Tipuri de dresaj ecvestru	30
1.3.1. Dresajul ecvestru clasic	30
1.3.2. Dresajul academic	34
Capitolul 2 DRESAJUL LA NIVEL MONDIAL	38
2.1. Sportul de performanță	38
2.2. Categoriile de discipline	45
2.3. Concursurile de dresaj la nivel mondial	52
2.4. Organizarea concursurilor de dresaj la nivel național	56
2.4.1. Organizarea probelor naționale de dresaj	60
Capitolul 3 ANTRENAMENTUL CALULUI DE DRESAJ	63
3.1. Trăsăturile calului de sport	63
3.2. Antrenamentul calului la coardă	65
3.3. Antrenamentul calului de dresaj	67
3.4. Cele mai utilizate reșe de cai în dresaj	69
Partea a II-a CERCETĂRI PROPRII	73
Capitolul 4 SCOPUL, OBIECTIVELE CERCETĂRILOR, MATERIALE ȘI METODE DE LUCRU	74
4.1. Scopul și obiectivele cercetărilor	74
4.2. Materialul biologic	76
4.3. Metode de lucru	80
4.3.1. Descrierea metodelor de lucru utilizate	80
4.3.2. Prelucrarea statistică a datelor	93
Capitolul 5 REZULTATELE CERCETĂRILOR PROPRII PRIVIND CONDIȚIILE DE ÎNTREȚINERE ALE CALULUI DE DRESAJ	96
5.1. Rezultatele cercetărilor privind condițiile de întreținere ale calului de dresaj	96
5.2. Rezultatele cercetărilor privind alimentația calului de dresaj	100
Capitolul 6 REZULTATELE CERCETĂRILOR PROPRII PRIVIND CONDIȚIILE DE ANTRENAMENT ALE CALULUI DE DRESAJ	105
6.1. Rezultatele cercetărilor privind antrenamentul calului de dresaj	105
Capitolul 7 REZULTATELE CERCETĂRILOR PROPRII PRIVIND PERFORMANȚELE COMPETIȚIONALE ALE CALULUI DE DRESAJ	109
7.1. Rezultatele cercetărilor privind performanțele competiționale ale calului de sport în dresaj	109

7.2. Rezultatele cercetărilor privind eficiența tipului de antrenament precompetițional	131
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	133
BIBLIOGRAFIE	142
LISTĂ FIGURI	152
LISTĂ TABELE	156
LISTĂ LUCRĂRI	158

CONTENTS

ABSTRACT	8
INTRODUCTION	11
PART I BIBLIOGRAPHICAL STUDY	15
Chapter 1 EQUESTRIAN DRESSAGE	16
1.1. History of equestrian dressage	16
1.2. The evolution of equestrian dressage over time	24
1.3. Types of discipline	30
1.3.1. Classic equestrian training	30
1.3.2. Academic training	34
Chapter 2 WORLDWIDE DRESSAGE TRAINING	38
2.1. Performance sports	38
2.2. Categories of disciplines	45
2.3. Worldwide dressage competitions	52
2.4. Dressage competitions at national level	56
2.4.1. Organization of national dressage tests	60
Chapter 3 DRESSAGE HORSE TRAINING	63
3.1. Characteristics of the sport horse	63
3.2. Rope horse training	65
3.3. Horse training in dressage	67
3.4. The most used horse breeds in dressage	69
PART II PERSONAL RESEARCH	73
Chapter 4 RESEARCH AIM, OBJECTIVES, MATERIALS AND METHODS	74
4.1. Research purpose and objectives	74
4.2. Biological materials	76
4.3 work methods	80
4.3.1. Description of work methods	80
4.3.2. Statistical analysis	93
Chapter 5 PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING MAINTANCE CONDITIONS OF THE DRESSAGE SPORT HORSE	96
5.1. Research findings regarding maintenance conditions of the romanian sport horse	96
5.2. Research findings regarding nutrition conditions of the romanian dressage sport horse	100
Chapter 6 PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING THE TRAINING CONDITION OF THE DRESSAGE SPORT HORSE	105
6.1. Research findings regarding training conditions of the dressage sport horse	105
Chapter 7 PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING THE COMPETITIONAL PERFORMANCE OF THE DRESSAGE SPORT HORSE	109
7.1. Research findings regarding the competitional performance of the romanian sport horse in dressage	109
7.2. Research findings regarding efficiency of the pre-competition training	131

CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS	133
BIBLIOGRAFIE	142
LIST OF FIGURES	152
LIST OF TABLES	156
LIST OF WORKS	158

REZUMAT

Sporturile ecvestre sunt unice în sensul că performanța depinde foarte mult de interacțiunea eficientă dintre călăreț și cal, o interacțiune care poate fi bazată pe o gamă foarte variată de motive. Pe de o parte Călărețul participă la competiție într-o manieră conștientă pentru a obține anumite rezultate prin calul care îl însoțește în actul competițional. Calul însă a fost antrenat în prealabil să aibă anumite reacții la o serie de stimuli, iar de modul în care acesta reacționează depinde foarte mult rezultatul final al competiției.¹

Deși în prezent se folosesc principii de întărire a mentalității calului astfel încât acesta să facă față atât emoțiilor pozitive cât și celor negative, dovezile celor mai recente studii sugerează că performanța și succesul în sporturile ecvestre este mult mai probabilă atunci când există o relație armonioasă între cal și călăreț. Iar această armonie într-o astfel de relație este parțial condiționată de calmul emoțional al călărețului.²

De aici rezultă o întrebare foarte interesantă, și anume: *”Poate călărețul care posedă anumite abilități psihologice să atingă un nivel superior de interpretare a stărilor calului său?”* Ca de altfel, în majoritatea sporturilor, răspunsul prompt și pozitiv la stimuli (comanda) constituie un element esențial în sporturile ecvestre, deoarece conduce la obținerea unor performanțe mai bune. Totodată, un status psihologic echilibrat al diadei cal-călăreț poate conduce fără echivoc la obținerea unor performanțe ecvestre îmbunătățite, motiv pentru care este foarte important pentru călăreț să posede o serie de abilități psihologice specifice.

Astfel de abilități psihologice includ de exemplu: imaginația, controlul gândurilor și gestionarea emoțiilor.³ În sporturile ecvestre, imaginația reprezintă acea abilitate a călărețului de a se vizualiza pe sine însuși desfășurând parcursul solicitat împreună cu al său cal. Controlul gândurilor reprezintă abilitatea călărețului de a induce calului său capacitatea de a permite accesul doar la gânduri pozitive și focalizate doar pe activitatea desfășurată, menite să îmbunătățească performanța echipei cal-călăreț în cadrul concursului.

Gestionarea stimulilor este în general folosită în mintea conștientă și ajută sportivul să-și controleze propriile simptome fiziologice ale anxietății. În sporturile ecvestre, această abilitate ajută calul să simtă emoții pozitive în timpul competiției, înlocuindu-le astfel pe cele negative.

¹ McGreevy P., *”The advent of equitation science”*, Veterinary Journal, No.174, 2007, p. 492.

² Tenenbaum, G., Lloyd, M., *”Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians”*, Journal of Sport Exercises, No.24, 2014, p. 271

³ Thomas, O., Maynard, I., Hanton, S., *”Intervening with athletes during the time leading up to competition: theory to practice”*, Journal of Applicative Sport Psychology, 2012, vol. 19, pag. 398

Aceste abilități sunt dobândite în timp, prin antrenament constant, pornind de la cele mai simple mișcări, ajungând prin efort constant și repetiție la învățarea celor mai complicate mișcări și progresii de dresaj.

În plus față de aceste abilități, capacitatea de concentrare este considerată extrem de importantă, deoarece permite sportivului să se focalizeze doar asupra sarcinilor și acțiunilor relevante pentru performanță, în loc să fie distras de alți factori de mediu.⁴

Capacitatea de concentrare este obținută în momentul în care intervine factorul familiarizare: cunoașterea progresiei, a calului, a reacțiilor acestuia, a modului în care răspunde la stimuli.

Mai mult decât atât, studiile de specialitate au relevat cu privire la factorii legați de succesul obținut în cele mai mari concursuri, prin faptul că dintre cei trei factori majori de pregătire, respectiv: factorul mental, fizic și tehnic, pregătirea continuă și antrenamentul constant, constituie pilonii de bază în clasarea olimpică finală.

Studiile de specialitate au arătat de asemenea faptul că sportivii care au reușit să performeze la nivelul potențial maxim, au reușit mai întâi să își mențină concentrarea și atenția chiar și atunci când au fost confrunțați într-o foarte mare măsură cu factori de distragere a atenției.⁵ Un factor major de distragere a atenției poate fi considerat stresul (sau anxietatea) competitivă. Anxietatea este considerată cel mai important factor de distragere a atenției, care poate face diferența între sportivii de succes și cei mai puțin pregătiți să facă față provocărilor.

Și caii, asemenea sportivilor calificați, pot experimenta intensități mai ridicate sau mai scăzute ale anxietății, precum și diverse simptome asociate cu anxietatea competițională.⁶ Abilitatea de a face calul să perceapă surescitarea/stimulul ca pe un factor motivator și generator de performanță depinde în mare măsură de sentimentul de capabilitate indus calului de antrenor. Antrenorului îi revine sarcina de a încuraja permanent animalul, și în special în momentul în care execută corect comanda primită, prin recompensă și încurajare, ajutându-l astfel să facă față cerințelor care se impun în timpul unei competiții.

Astfel, succesul obținut în cele mai mari concursuri depinde foarte mult, de efortul depus în perioada de pregătire înainte de concurs. Antrenamentul calului și al călărețului în perioada precompetițională este esențial pentru rezultatele obținute la concurs.

⁴Tenenbaum, G., Lloyd, M., "Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians", Journal of Sport Exercises, No.24, 2014, p. 276

⁵Williams, J.M., Krane, V., "Psychological characteristics of peak performance", Journal of Applied Sport Psychology, Vol. 17, Mayfield, California, 2017, p. 162

⁶ Tenenbaum, G., Lloyd, M., "Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians", Journal of Sport Exercises, No.24, 2014, p. 281

Așadar, în vederea obținerii celor mai bune rezultate este necesară formarea și respectarea unui program de lucru alternat cu o hrănire corespunzătoare, cu timp de odihnă și repaus.

Scopul prezentei cercetări este acela de a investiga modul în care pot fi dezvoltate abilitățile sportive ale cailor de dresaj în perioada precompetițională și de a identifica rolul și efectele antrenamentului pentru dezvoltarea atât a abilităților fizice cât și a celor mentale, acestea din urmă fiind reprezentate de încrederea și lipsa fricii, de obicei indusă prin sentimentul de nou, necunoscut. Studiul va supune atenției o serie de tehnici și modalități de lucru considerate indispensabile perioadei precompetiționale.

Pentru realizarea acestui obiectiv, studiul va descrie și va analiza pe de o parte o serie de tehnici de formare, concentrate pe stabilirea unor obiective, pe conceperea unor programe de lucru și de relaxare, pe sistemul de recompensă și încurajare.

Metodele de lucru utilizate vor consta în studiul pe bază de eșantionare, folosindu-se diverse surse de informare. În această cercetare se vor folosi, fără a se rezuma însă la acestea: măsurători corporale, planuri de antrenament personalizate pe nivelul competițional, rezultatele competiționale obținute în anii 2021, 2022 și 2023 de caii legitimați FER în cadrul competițiilor naționale la disciplina dresaj, analiza și calculul statistic, fotografierea, datele fiind sintetizate într-o fișă de observație după o concepție proprie. În cercetările privind nivelul de performanță în probele de dresaj, materialul biologic este reprezentat de întregul efectiv de cai legitimați FER.

În încheierea studiului se vor emite o serie de concluzii corelate cu rezultatele obținute și nivelul de performanță, urmărindu-se descrierea procedurii de lucru și evaluarea eficienței acesteia în sens aplicativ general, cu accent pe discuțiile aplicative, generate prin descrierea specifică a rezultatelor obținute prin metoda principală de lucru aleasă pentru studierea fenomenului supus spre analiză.

Ideea centrală a studiului are în vedere caracterul unic al sporturilor ecvestre și face referire la faptul că obținerea performanței este condiționată de interacțiunea eficientă dintre cal și călăreț, bazată pe formarea continuă, antrenamentul detaliat pentru învățarea mișcărilor individual și antrenamentul repetitiv al progresiei, folosind principii specifice de întărire fizică și mentală.

Ca în orice domeniu, performanța și succesul sunt posibile când sportivul, în speța de față cuplul cal-călăreț cunoaște foarte bine și în detaliu ce urmează să execute, înlăturând astfel emoțiile și frica, ducând la o stare de concentrare maximă și la obținerea unor performanțe mai bune în cadrul competițiilor ecvestre

ABSTRACT

Equestrian sports are unique in that performance is highly dependent on the effective interaction between rider and horse, an interaction that can be based on a wide variety of reasons. On the one hand, the Rider participates in the competition in a conscious manner in order to achieve certain results through the horse that accompanies him in the competitive act. The horse, however, has been trained in advance to have certain reactions to a series of stimuli, and the final result of the competition depends a lot on how it reacts.

Although principles are now used to strengthen the horse's mentality so that it can cope with both positive and negative emotions, evidence from the latest studies suggests that performance and success in equestrian sports is much more likely when there is a harmonious relationship between the horse and rider. And this harmony in such a relationship is partly conditioned by the emotional calm of the rider.

This leads to a very interesting question, namely: "Can the rider who possesses certain psychological skills reach a higher level of interpretation of his horse's states?" As in most sports, prompt and positive response to stimuli (command) is an essential element in equestrian sports, as it leads to better performance. At the same time, a balanced psychological status of the horse-rider dyad can unequivocally lead to improved equestrian performance, which is why it is very important for the rider to possess a series of specific psychological skills.

Such psychological skills include for example: imagination, thought control and emotion management. In equestrian sports, imagination is the rider's ability to visualize himself performing the required course with his horse. Thought control is the rider's ability to induce his horse to allow access to only positive thoughts focused only on the activity at hand, aimed at improving the performance of the horse-rider team in competition.

Stimulus management is generally used in the conscious mind and helps the athlete control their own physiological symptoms of anxiety. In equestrian sports, this ability helps the horse to feel positive emotions during competition, thereby replacing negative ones.

These skills are acquired over time, through constant training, starting from the simplest movements, reaching through constant effort and repetition to learning the most complicated movements and training progressions.

In addition to these skills, the ability to concentrate is considered extremely important, as it allows the athlete to focus only on tasks and actions relevant to performance, instead of being distracted by other environmental factors.

The ability to concentrate is obtained when the familiarization factor intervenes: knowing the progression, the horse, its reactions, the way it responds to stimuli.

Moreover, specialized studies have revealed about the factors related to the success obtained in the biggest competitions, in that of the three major factors of preparation, respectively: the mental, physical and technical factor, continuous preparation and constant training, constitute the basic pillars in the final Olympic ranking.

Expert studies have also shown that athletes who were able to perform at their maximum potential were first able to maintain their focus and attention even when faced with a great deal of distractions. A major distraction can be considered competitive stress (or anxiety). Anxiety is considered the most important distraction that can make the difference between successful athletes and those less prepared to face the challenges.

And horses, like skilled athletes, can experience higher or lower intensities of anxiety, as well as various symptoms associated with competitive anxiety. The ability to make the horse perceive the arousal/stimulus as a motivating and performance-generating factor depends largely on the sense of capability induced in the horse by the trainer. The trainer has the task of constantly encouraging the animal, and especially when it correctly executes the received command, through reward and encouragement, thus helping it to cope with the demands that are imposed during a competition.

Thus, the success achieved in the biggest contests depends a lot on the effort put in during the preparation period before the contest. The training of the horse and the rider in the pre-competition period is essential for the results obtained in the competition.

Therefore, in order to obtain the best results, it is necessary to form and follow an alternate work schedule with proper nutrition, rest and rest time.

The purpose of this research is to investigate how the sporting skills of dressage horses can be developed in the pre-competitive period and to identify the role and effects of training for the development of both physical and mental skills, the latter being represented by confidence and the lack of fear, usually induced by the feeling of the new, the unknown. The study will focus on a series of techniques and ways of working considered indispensable for the pre-competitive period.

To achieve this objective, the study will describe and analyze, on the one hand, a series of training techniques, focused on setting objectives, on designing work and relaxation programs, on the reward and encouragement system.

The working methods used will consist of the study based on sampling, using various sources of information. In this research will be used, but not limited to these: body measurements, personalized training plans at the competitive level, the competitive results obtained in the years 2021, 2022 and 2023 by the FER-

licensed horses in the national competitions in the dressage discipline, the analysis and statistical calculation, photography, the data being synthesized in an observation sheet according to one's own conception. In research on the level of performance in dressage trials, the biological material is represented by the entire herd of FER registered horses.

At the end of the study, a series of conclusions will be issued related to the results obtained and the level of performance, following the description of the work procedure and the evaluation of its efficiency in a general application sense, with an emphasis on the applied discussions, generated by the specific description of the results obtained by the method main work chosen to study the phenomenon submitted for analysis.

The central idea of the study considers the unique character of equestrian sports and refers to the fact that the achievement of performance is conditioned by the effective interaction between horse and rider, based on continuous training, detailed training for learning individual movements and repetitive training of progression, using specific principles of physical and mental strengthening.

As in any field, performance and success are possible when the athlete, in this case the horse-rider couple, knows very well and in detail what they are going to perform, thus removing emotions and fear, leading to a state of maximum concentration and achieving performances better in equestrian competition

INTRODUCERE

Definiția de călăreț profesionist se află la răscrucea mai multor discipline, însă în centrul activității sale, în principal se regăsește antrenamentul utilizat pentru dezvoltarea precompetițională a calului. Astfel călărețul poate fi, cum de altfel se întâmplă în cele mai multe cazuri, partener și antrenor atât al cailor seniori cât și al cailor tineri aflați în formare, dar și manager al unui program și structuri foarte bine puse la punct. De altfel, calitățile, calificările și necesitatea vastei experiențe ale călăreților profesioniști sunt diverse și se dovedesc adesea a fi dificil de reunit într-o singură persoană.

Sporturile ecvestre se află pe un trend ascendent atât la nivel global cât și european, unde piața cailor de șa este o piață dinamică aflată în plină expansiune. Potrivit statisticilor publicate de către Asociația Globală World Horse Welfare, în statele membre ale Uniunii Europene se vând în fiecare an nu mai puțin de 750.000 de exemplare de cai și ponei utilizați în sporturile ecvestre.⁷

În ceea ce privește numărul de exemplare de cabaline deținute la nivel european, Franța ocupă primul loc cu un total de 840.000 de exemplare, urmată de Marea Britanie. De altfel în Franța se estimează că una din 10 persoane face echitație, Federația Franceză de Echitație este a treia federație sportivă ca mărime, cu un total de 700.000 de membri, după cea de fotbal și cea de tenis. Din toți acești membri, potrivit datelor statistice publicate de către Federația Ecvestră Franceză, unul din cinci călăreți licențiați participă periodic la evenimente ecvestre.⁸

Cu toate acestea, există o neconcordanță în piață între cererea și oferta de cabaline. Astfel dacă majoritatea călăreților sunt amatori (70% din vânzări) și caută cai pentru petrecerea timpului liber și pentru dresaj la nivel de amator, un procent de 25% dintre aceștia sunt profesioniști și se orientează preponderent spre crescătoriile unde se produc exemplare în principal pentru concursuri și pentru competiții la nivel înalt.

Dar, în tot acest context, călărețul profesionist ocupă un loc esențial în dezvoltarea abilităților ecvestre, contribuind într-o mare măsură la ridicarea acestui sport la cele mai înalte standarde profesionale.

Pentru a defini călărețul profesionist din domeniul sporturilor ecvestre, se impune însă înțelegerea dresajului ecvestru din perspectivă istorică, tipologică și evolutivă. Printr-un astfel de demers se poate formula o imagine de ansamblu asupra dresajului ecvestru ca sport de performanță și asupra rolului pe care Federația Ecvestră Internațională îl ocupă în cadrul întregului proces de dresaj

⁷ <https://www.eurogroupforanimals.org/world-horse-welfare> - accesat în data de 30.07.2022

⁸ Federația Franceză Ecvestră – Statistici anuale, în <https://www.ffe.com/journaliste/Publications/Statistiques/Archives-statistiques-annuelles> - accesat în 30.07.2022

ecvestru atât la nivel global, cât și la nivel regional și național.

Pe de altă parte, considerăm importantă definirea conceptului de performanță în dresaj sub spectrul modului în care sunt desfășurate concursurile de dresaj la nivel mondial și cu precădere în state unde acest sport ocupă un loc foarte important, respectiv state precum: Germania, Olanda, Franța, SUA și Regatul Unit al Marii Britanii. Este evident faptul că dresajul ecvestru implică diferite tipuri de locuri de muncă, sarcini, competențe și calități, care sunt extrem de necesare pentru a pune aceste așteptări în perspectivă cu formarea oferită.

Abilitățile la care facem referire includ, de exemplu printre altele capacitatea de a forma o legătură de prietenie și încredere cu calul, de a reuși să îl faci pe acesta să execute ușor și de bunăvoie comenzile aplicate prin intermediul ajutoarelor invizibile. O altă abilitate importantă constă în stabilirea obiectivelor de performanță și implică printre altele planificarea și stabilirea într-o manieră structurată a obiectivelor sportive prin care se poate atinge un anumit rezultat al performanței.⁹

Alte studii fac referire la o serie de abilități suplimentare care includ printre altele controlul gândurilor – adică acea abilitate de a permite inserarea exclusivă a gândurilor pozitive.

Cu privire la această abilitate, studiile de specialitate au relevat faptul că prin controlul gândurilor și inducerea unor elemente de pozitivitate se poate îmbunătăți performanța în proiecția conștientă și se poate gestiona starea de încordare într-o manieră pozitivă, ajutând astfel ca sportivul să reușească să controleze simptomele fiziologice ale anxietății animalului încă din perioada antrenamentelor precompetiționale.¹⁰

Mai mult decât atât, abilitățile de concentrare și de focalizare sunt considerate foarte importante, deoarece acestea permit atât sportivului cât și calului de competiție să se concentreze doar asupra sarcinilor și acțiunilor relevante pentru performanță, fără a fi distras de alți factori de mediu.¹¹

Într-un prim studiu de cercetare realizat în anul 1988, prin care s-au investigat factorii legați de succesul olimpic în general, Orlick și Partington au afirmat următoarele: *"Dintre cei trei factori majori de pregătire evaluați de către sportivi și anume: factorul mental, factorul fizic și factorul tehnic, pregătirea mentală a oferit singura legătură semnificativă din punct de vedere statistic cu*

⁹ Gould, D., Dieffenbach, K., Moffett, A., "Psychological characteristics and their development in Olympic champions", în *Journal of Applied Sport Psychology*, Vol.33, Nr. 14, p. 172

¹⁰ Bertollo M., Saltarelli, B., Robazza, C., "Mental preparation strategies of elite modern pentathletes", în *Psychology of Sport and Exercise Journal*, Vol. 47, Nr. 10, p. 244

¹¹ Williams, J.M., Krane, V., "Psychological characteristics of peak performance", în *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance*, 8th Edition, Mayfield, Mountain View, California, 2014, p. 164

clasarea olimpică finală."¹² . Autorii studiului respectiv au concluzionat, de asemenea, că o mare parte a sportivilor nu au reușit să performeze la potențialul lor maxim în competițiile olimpice, deoarece nu au reușit să își mențină concentrarea și atenția atunci când s-a confruntat cu distragerea atenției.¹³

Pe de altă parte, referitor la factorii principali care determină distragerea atenției, studiile de specialitate au arătat că excitația și anxietatea competițională reprezintă cei mai importanți factori de distragere a atenției. Nivelul de anxietate poate diferenția sportivii de succes de cei care au rezultate mai slabe. Mai mult decât atât, potrivit specialiștilor, sportivii cu un grad de experiență mai mare experimentează anxietatea și stresul la intensități mai scăzute.¹⁴

În dresajul de performanță, calarețul trebuie să extindă această abilitate de menținere a concentrării și atenției atât asupra sa cât și asupra calului.

Acest lucru se poate implementa prin metodele de antrenament alese și particularizate în funcție de fiecare cal și călăreț în parte.

Pe cale de consecință, se poate admite faptul că abilitatea de a percepe excitația și de a reacționa la factorii de stres, reprezintă elemente definitorii pentru obținerea performanței. Capacitatea de a reacționa la stres determină în mare măsură abilitatea sportivilor de a face față cerințelor care li se impun în timpul unei competiții.

Astfel, prin antrenament și lucru constant, prin învățarea mișcărilor necesare pregătirii unei progrese, prin repetitivitatea care poate avea rolul de a înlătura frica de necunoscut și încrederea acordată prin executarea corectă a progresiei, alături de încurajarea și recompensarea calului, pot duce la gestionarea anxietății și a emoțiilor negative, facilitând performanțele sportive.

Cercetătorii Wolfram și Micklewright, au constatat că aprecierile pozitive au dus la o creștere considerabilă a performanțelor cailor de dresaj în timpul competițiilor, cu mult mai consistentă decât stimularea prin pedapsa-cravașă sau alte tehnici de forțare a limitelor animalului.¹⁵

Mai mult decât atât, stabilirea obiectivelor în pregătirile precompetiționale s-a dovedit a fi, de asemenea, benefică atât pentru sportivi cât și pentru caii de dresaj.

Toate aceste aspecte prezentate justifică necesitatea efectuării unor cercetări suplimentare privind dezvoltarea abilităților în perioada precompetițională

¹² Orlick, T., Partington, J., "Mental links to excellence", în *Journal of Applied Sport Psychology*, 1988, nr. 2, p. 105

¹³ *Idem*, p. 114

¹⁴ Williams, J.M., Krane, V., "Psychological characteristics of peak performance", în *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance*, 8th Edition, Mayfield, Mountain View, California, 2014, p. 172

¹⁵ Wolfram, I.A., Micklewright, D., "Pre-competitive levels of arousal and self-confidence among elite and non-elite equestrian riders", în *Journal of Equine and Comparative Exercise Physiology*, Nr. 8, 2016, p. 156

pentru caii de dresaj, tocmai pentru a oferi o perspectivă mai clară asupra efectului antrenamentului și executarea progresiilor din concurs în mod repetat, cât mai aproape de perioada concursuală, în vederea obișnuirii atât a calului dar și a călărețului cu elementele și mișcările solicitate. Încrederea dată de executarea corectă a progresiei, va avea aspecte pozitive asupra mentalității emoționale a călărețului și a interacțiunii ulterioare între acesta și cal, pornind de la premisa conform căreia o relație de anxietate între călăreț și cal este extrem de nocivă pentru rezultatele finale dintr-o competiție.

INTRODUCTION

The definition of a professional horseman is at the crossroads of several disciplines, but at the center of his activity is mainly the training used for the pre-competitive development of the horse. Thus, the rider can be, as it happens in most cases, a partner and trainer of both senior horses and young horses in training, but also manager of a program and very well established structures. Moreover, the qualities, qualifications and need for extensive experience of professional riders are diverse and often prove difficult to bring together in one person.

Equestrian sports are on an upward trend both globally and in Europe, where the saddle horse market is a dynamic and booming market. According to the statistics published by the Global Association World Horse Welfare, no less than 750,000 specimens of horses and ponies used in equestrian sports are sold every year in the member states of the European Union.

In terms of the number of horses owned in Europe, France ranks first with a total of 840,000 horses, followed by Great Britain. Moreover, in France it is estimated that one in 10 people ride, the French Equestrian Federation is the third largest sports federation, with a total of 700,000 members, after football and tennis. Of all these members, according to statistical data published by the French Equestrian Federation, one in five licensed riders regularly participates in equestrian events.

However, there is a mismatch in the market between the demand and supply of horses. Thus, if the majority of riders are amateurs (70% of sales) and are looking for horses to spend their free time and for training at an amateur level, a percentage of 25% of them are professionals and they mainly go to the farms where specimens are produced mainly for competitions and for high-level competitions.

But, in all this context, the professional rider occupies an essential place in the development of equestrian skills, contributing to a large extent to raising this sport to the highest professional standards.

In order to define the professional rider in the field of equestrian sports, however, it is necessary to understand equestrian training from a historical, typological and evolutionary perspective. Through such an approach, an overview of equestrian dressage as a performance sport can be formulated and the role that the International Equestrian Federation occupies within the entire equestrian dressage process both globally, regionally and nationally.

On the other hand, we consider it important to define the concept of performance in dressage under the spectrum of how dressage competitions are held worldwide and especially in countries where this sport occupies a very important place, namely countries such as: Germany, Holland, France, USA and United Kingdom of Great Britain. It is evident that horse training involves different types

of jobs, tasks, skills and qualities, which are extremely necessary to put these expectations into perspective with the training provided.

The skills we refer to include, for example, among others, the ability to form a bond of friendship and trust with the horse, to be able to make it easily and willingly carry out commands applied by means of invisible aids. Another important skill is performance goal setting and involves, among other things, planning and setting in a structured manner sport goals by which a certain performance outcome can be achieved.

Other studies refer to a number of additional skills that include, among others, thought control – that is, the ability to allow the exclusive insertion of positive thoughts.

Regarding this skill, specialized studies have revealed that by controlling thoughts and inducing some elements of positivity, one can improve performance in conscious projection and manage tension in a positive way, thus helping the athlete to be able to control the animal's physiological symptoms of anxiety since the period of pre-competitive training.

Moreover, the skills of concentration and focus are considered very important, as they allow both the athlete and the competition horse to focus only on the tasks and actions relevant to the performance, without being distracted by other environmental factors.

In a first research study conducted in 1988, which investigated factors related to Olympic success in general, Orlick and Partington stated the following:

” Of the three major preparation factors evaluated by the athletes, namely: the mental factor, the physical factor, and the technical factor, mental preparation provided the only statistically significant link with the final Olympic ranking.” The authors of that study also concluded , that a large proportion of athletes failed to perform to their full potential in Olympic competitions because they were unable to maintain focus and attention when faced with distraction.

On the other hand, regarding the main factors that cause distraction, specialized studies have shown that arousal and competitive anxiety are the most important distraction factors. Anxiety levels can differentiate successful athletes from underachievers. Moreover, according to specialists, athletes with a higher degree of experience experience anxiety and stress at lower intensities.

In performance training, the rider must expand this ability to maintain concentration and attention both on himself and on the horse.

This can be implemented through the training methods chosen and customized according to each individual horse and rider.

As a consequence, it can be admitted that the ability to perceive excitement and to react to stress factors are defining elements for achieving performance. The ability to react to stress largely determines the ability of athletes to cope with the demands placed on them during a competition.

Thus, through constant training and work, through learning the movements necessary to prepare a progression, through the repetitiveness that can have the role

of removing the fear of the unknown, and the confidence given by executing the progression correctly, along with encouraging and rewarding the horse, can lead to anxiety management and of negative emotions, facilitating sports performances.

Researchers Wolframm and Micklewright found that positive feedback led to a considerable increase in the performance of dressage horses during competitions, much more consistently than stimulation through whip punishment or other techniques of forcing the animal's limits.

Furthermore, goal setting in pre-competition training has also been shown to be beneficial for both athletes and dressage horses.

All these presented aspects justify the need for further research on the development of skills in the pre-competition period for dressage horses, precisely to provide a clearer perspective on the effect of training and the execution of competition progressions repeatedly, as close as possible to the competition period, in order to getting both the horse and the rider used to the required elements and movements. The confidence given by the correct execution of the progression will have positive aspects on the emotional mindset of the rider and the subsequent interaction between him and the horse, starting from the premise that an anxious relationship between the rider and the horse is extremely harmful to the final results of a competition.

PARTEA I STUDIU BIBLIOGRAFIC

FIRST PART BIBLIOGRAPHIC STUDY

Capitolul 1

DRESAJUL ECVESTRU

Chapter 1

EQUESTRIAN DRESSAGE

1.1. ISTORICUL DRESAJULUI ECVESTRU

Potrivit izvoarelor istorice, primele lucrări despre echitație aparțin lui Xenefon și datează din anul 355 î.Hr.¹⁶ În perioada elenistică și romană (323 î.Hr.–secolul al IV-lea d.Hr.) echitația făcea deliciul publicului în cadrul celebrelor curse de care. Mai târziu, în Evul Mediu, începând cu anul 1200 d.Hr., această activitate devine emblema curților princiare și a nobililor, care au început să îndrăgească tot mai mult sesiunile de vânatoare călare, întrecerile călare și ulterior cursele de viteză.

Poporul român a manifestat din cele mai vechi timpuri o preocupare deosebită pentru sporturile și activitățile ecvestre. Documentul care atestă pentru prima dată practicarea echitației și preocuparea poporului român pentru organizarea de concursuri ecvestre, se numește *"Anaforaua Sfântului Cărmuitor nr. 51"*. Documentul datează din anul 1841 și menționează *"oarecari regule pentru îmbunătățirea soiurilor vitelor, prin care să statornicească nu numai Ipodromii la Iași, Fălticeni și Galați, ci și premii pentru caii ce s'ar deosebi în alergări"*.¹⁷

Ca urmare a preocupărilor tot mai ample cu privire la întrecerile ecvestre, în anul 1851 se înființează la Iași, așa-numitul *"Reglementu alergărilor de cai, de unu comitetu de încurajare pentru reproducerea (plodirea) și îmbunătățirea rasei cailor"*, iar în 1862 se înființează un nou regulament, de data aceasta sub egida Jockey Clubului Român, care fusese înființat cu 7 ani înainte, la data de 5 ianuarie 1875.

Cu privire la înființarea primelor societăți ecvestre din țara noastră, Enciclopedia Educației Fizice și Sportului menționează faptul că acest demers *"a constituit premisa organizării de numeroase concursuri, începând de la jumătatea veacului trecut, cu consecințe importante pentru hipismul românesc"*.¹⁸

Printre consecințele la care face referire lucrarea citată anterior, se regăsește activitatea de construire a unor hipodromuri în orașele-cheie din țară precum București, Iași, Constanța, Brăila, Craiova, Botoșani, Târgoviște, Giurgiuși Ploiești (fig. 1.1.), dar și apariția unor competiții de dresaj, de concurs complet și de sărituri.

¹⁶ A se vedea : Xenefon, *"Despre tiranie"*, traducere de Claudiu Sfirschi-Lăudat, în volumul *"Despre tiranie"*, Editura Tact, București, 2014

¹⁷ Ghibu, E., Todan, I., *"Sportul românesc de-a lungul anilor"* Editura Stadion, București, 1970, p. 47

¹⁸ Alexe, N. (Coord.), *"Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din România"*, Editura Măiastra, București, 2015, ISBN 978-606-516-781-0

Societățile hipice care s-au format în aceste orașe s-au constituit ulterior ca membrele fondatoare ale Federației Ecvestre Române de astăzi.

Fig.1.1 Hipodromul Ploiesti / Fig. 1.1.Ploiesti racecourse
(www.csmploiesti.ro)

Pentru a înțelege contextul modern al acestui sport, este important să examinăm mai întâi evoluția istorică, recunoscând că forma sportului ecvestru olimpic contemporan a fost influențată de evenimentele și deciziile luate în dezvoltarea anterioară a acestui sport. Prin urmare, acest capitol își propune, în primul rând, să treacă în revistă contextul socio-istoric al dezvoltării sportului ecvestru de performanță, cu o referire specială la semnificația războiului și, ulterior, să explice dinamica istorică a sporturilor ecvestre de performanță, în decursul timpului.

Din cauza faptului că s-a scris relativ puțin despre sportul ecvestru olimpic, trebuie să ne bazăm pe părțile interesate din cadrul sistemului, inclusiv pe membrii organizațiilor, cum ar fi organisme naționale și internaționale de conducere, pentru a furniza detalii și informații de fond. Tot acest cumul de informații va produce relatări selective care reflectă interese particulare, pornind de la premisa că indivizii construiesc istoria sportului.

Relația dintre om și cal a început cu multe milenii în urmă. În esență dezvoltarea acestei relații a reprezentat o parte crucială a dezvoltării speciei umane. Cercetătorii estimează că practica omului de a călări caii a început între anii 6000 și 4000 î.Hr., însă în toată această perioadă omul nu a acordat o atenție sporită dresajului ci doar satisfacerii propriilor nevoi.¹⁹

Cu toate acestea, dresajul, ca o abordare bine gândită, în scopul formării cailor pentru călărie, a început la grecii antici, în special la comandantul atenian de cavalerie Xenophon, care de altfel a și lăsat moștenire umanității primele scrieri

¹⁹ Gale, A. Howe, S., "The factor structure of horse personality", Department of Psychology, University of Portsmouth, United Kingdom, p. 49

despre dresaj. În tratatul său intitulat "*Despre arta de a conduce un cal*" scris în anul 360 î.Hr., Xenophon descrie într-o manieră detaliată tehnicile practicate la vremea respectivă pentru îmblânzirea și manipularea cailor.

Xenophon a fost dealtfel considerat ca fiind primul dresor cunoscut de umanitate care a arătat că înțelege importanța poziției călărețului în antrenamentul de dresaj. Mai mult decât atât, Xenophon a aplicat o abordare mai inteligentă și mai plină de compasiune față de cal, în comparație cu metodele altor călăreți din epocă, precum cei din cavaleria romană spre exemplu.

Asfel pornind de la scrierile lui Xenophon, care de altfel reprezintă și cel mai vechi izvor istoric în materie de dresaj al cailor, se poate admite faptul că dresajul își are originile în sfera militară. Scopul inițial al dresajului cabalin a fost acela de a conferi un plus de fiabilitate acestei utilizări militare a cailor.²⁰ Pentru a-i face mai manevrabili și mai ascultători în luptă, dar și pentru a le îmbunătăți forța, rezistența și agilitatea, atât grecii antici cât și romanii au acordat o atenție deosebită modului de relaționare, urmărind să înțeleagă cât mai bine reacțiile animalului în diverse conjuncturi.

Un astfel de exemplu, dealtfel foarte elocvent, poate fi considerat cel al istoriei referitoare la dresajul lui Bucefal, calul lui Alexandru Cel Mare. Bucefal nu a putut fi călărit de niciunul dintre curtenii Regelui Filip al II-lea, tatăl lui Alexandru cel Mare, deoarece era de nestăpânit. În urma insistențelor fiului său și a încheierii unui rămășag, Regele Filip al II-lea al Greciei îi dă calul lui Alexandru, care se apropie de acesta, cu vorbe blânde și apoi îl ia de căpăstru și îi mișcă capul spre soare, observând că este temător de umbrele din jur. Apoi îl rotește în toate direcțiile ca să îl convingă că nu are motive de temere și reușește să urce pe cal, menținându-i calmul prin vorbe în șoaptă. În cele din urmă, Alexandru cel Mare pornește victorios la galop cu viitorul său prieten necuvântător, în uralele publicului (fig. 1.2.) .

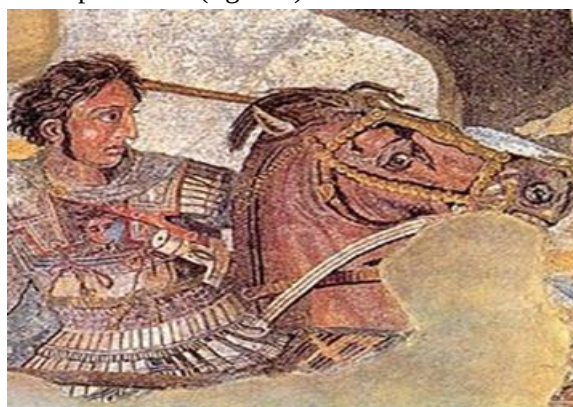

Fig.1.2. Alexandru cel Mare cu Bucefal / Fig. 1.2. Alexander the Great with Bucefal
(www.wikipedia.org)

²⁰ Gosling S., "Personality dimensions in nonhuman animals: a cross-species review. *Current Directions*" în *Psychological Science*, 2019, p.91

Iată așadar cât de important este în dresajul unui cal să se înțeleagă psihologia animalului, atât din punct de vedere al temerilor cât și al emoțiilor pozitive. Această abordare concentrată pe valorile dresajului și nu doar pe tehnicile în sine, a fost continuată de romani, care au considerat calul un element indispensabil al puterii lor militare.

Odată cu căderea Imperiului Roman, această înțelegere și acest rafinament al îndemânării cailor s-a pierdut în brutalitatea Evului Mediu, unde caii mult mai grei erau favorizați pentru a fi folosiți cu armuri și arme grele. Renașterea însă a readus în actualitate nevoia de viteză, agilitate și manevrabilitate a cailor în luptă, aspect care a adus în centrul atenției aspectul competițional.

Sub spectrul competițional o analiză a literaturii de specialitate indică faptul că singurul sport ecvestru care a beneficiat de o atenție constantă din partea istoricilor sportului sunt cursele de cai. Cursele de cai sunt adesea folosite pentru a personifica idealurile sociale ale clasei înalte, calul fiind un simbol al forței, puterii, bogăției și chiar al identității masculine.²¹

Utilizarea tradițională a cailor la vânătoare și la război a fost bine documentată de-a lungul istoriei. Cu toate acestea, relația istorică dintre om și cal în război a apărut, fără îndoială, dintr-un peisaj dominat de bărbați, iar acest lucru se reflectă în natura de gen a istoriei unor sporturi ecvestre.

Într-adevăr, chiar și astăzi, îmbrăcăminte necesară pentru competițiile sportive ecvestre simbolizează formalitatea și masculinitatea, cu referire la legăturile istorice puternice cu armata și cu vastul domeniu al vânătorii.²²

Sportul, în special sportul modern, în forma sa ideală ca artă fizică și culturală, și ca instituție socială, celebrează supremația unei anumite culturi prin reprezentarea omului ideal, așa cum se manifestă în competitorul athletic care se angajează în lupte ritualizate.²³ Principala armă de luptă cu care "războinicul" își învinge adversarul este corpul atletului

Prin urmare, sporturile de contact tradiționale "*masculine*", cum ar fi rugby-ul, fotbalul sau hocheiul pe iarbă, sunt, potrivit lui Merlini,²⁴ considerate ca fiind sporturi "*adevărate*" în timp ce cursele cu motor, navigația sau polo, nu sunt considerate sporturi în sensul real al terminologiei. Însă este interesant de remarcat în acest punct că terminologia utilizată pentru a susține definiția sportului considerat "*adevărat*", face referire la termeni cum ar fi cel de "*războinic*" sau "*luptător*". Acești termeni sunt

²¹ More, R. J., Simpson, J.P., "*High-Caste Corinthians: Amateurism and the Bloodstock Industry 1945-75*", The International Journal of the History of Sport 21, nr. 2, 2004, p. 277

²² Dashper, K., St. John, M., "*Clothes make the rider? Equestrian competition dress and sporting identity. Annals of Leisure Research*", 2015, p.41

²³ Messner, M., "*Power at Play: Sport and the Problem of Masculinity*" Beacon Press, Boston, Massachusetts, SUA, 1992, p.104

²⁴ De Haan, D., "*Evaluating the Experience of the Olympic and Paralympic Games in the Career Histories of Elite Equestrian Athletes*", Loughborough University, Leicestershire, England, 2015, p.74

sinonimi cu armata, care de altfel este considerată rădăcina sporturilor ecvestre.²⁵

Sportul ecvestru necesită echipament, iar cel mai important este calul. În timp ce un cal nu poate fi proiectat sau fabricat în același mod ca o barcă, sporturile ecvestre necesită creșterea cailor de calitate. Iar creșterea cailor implică un proces îndelungat de selecție, antrenament și testare.

În secolul al XIX-lea, creșterea cailor pentru sport și în scopuri militare era considerată una dintre îndatoririle patriotice ale unui gentleman englez. De altfel, cu siguranță, dezvoltarea rasei Pursânge englezesc s-a bazat pe aristocrația engleză pentru a importa materialul de bază. În secolul al XIX-lea, creșterea cailor de sport a oferit, de asemenea, o cale de acces la cele mai înalte eşaloane ale societății britanice, deși implica un risc ridicat.²⁶

Riscul era asociat în special cu creșterea cailor de sport, care implicau investiții financiare ridicate și șanse relativ mici de rentabilitate. Însă producerea unui atlet ecvestru superior, a făcut ca creșterea cailor să fie considerată o activitate de agrement și chiar un sport, în sine.

Astăzi, multe dintre aceste aspecte încă mai au rezonanță, oamenii aderând la sindicate care permit creșterea și/sau deținerea de cai de sport pentru a se alătura lumii elitiste a "*proprietarilor de cai de curse sau de competiție*".

Obsesia clasei superioare față de sport, așa cum se poate observa în literatura din secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, a condus, de asemenea, la tot atâtea diviziuni și rivalități, pe cât a permis uneori oamenilor să treacă de granițele sociale.²⁷ De exemplu, Vamplew²⁸ explorează modul în care sporturile au folosit definițiile amatorismului pentru a exclude muncitorii din astfel de competiții. Asociația de canotaj amator oferind un exemplu extrem în acest sens. Erau astfel incluși în statutul de amator orice persoană "*care este sau a fost prin meserie sau a lucrat pentru un salariu un mecanic, un meșteșugar sau un muncitor, sau a fost angajat în orice muncă de jos*".²⁹

Înțelegerea contextului socio-istoric al sportului din secolul al XIX-lea oferă o imagine mai clară prin care se poate aprecia natura și semnificația sportului și relația sa cu valorile sociale din acea perioadă. Într-adevăr, temele emergente ale "*virilității*" sportului ecvestru, întruchipate de dominația necesară asupra calului, de prezența influentă a claselor superioare și de faptul că sportul ecvestru a fost

²⁵ Merlini, V., "A case study of the equestrian sport of polo: An integrative approach to issues of structure, function, and interaction" University of Connecticut, Connecticut, USA, 2004, p.79

²⁶ Moore-Colyer R.J., Simpson, J.P., "High-Caste Corinthians: Amateurism and the Bloodstock Industry", International Journal of The History of Sport, 2004, Vol. 21, p.179

²⁷ Huggins, M., "Sport and the British Upper Classes c.1500-2000: A Historiographic Overview", Sport in History, Vol. 28, nr. 3, 2008, p. 367.

²⁸ Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.144

²⁹ Rowe, R., Pitman, C., în: Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.97

identificat ca un exemplu de sport guvernat de idealul corintic, sunt teme sinonime cu contextul socio-istoric al armatei europene din acea perioadă.

Pregătirea militară a cerut întotdeauna condiția fizică, capacitatea de a acționa rapid și decisiv și, timp de multe secole, abilitatea de a călări caii. Nevoia de a dezvolta abilitățile de călărie și de a menține o cavalerie în stare de pregătire a modelat evoluția sporturilor bazate pe cai. De exemplu, vânătoarea de vulpi călare (fig. 1.3.) era apreciată de ierarhia militară victoriană și făcea parte integrantă din pregătirea ofițerilor în multe țări europene, pentru regimentele de cavalerie cele mai apreciate în ceea ce privește cariera militară a clasei superioare.³⁰

Fig. 1.3. Vânătoare de vulpi/ Fig. 1.3 Fox Hunting
(www.wikipedia.org)

În eforturile sale de a menține cavaleria pregătită prin intermediul sportului ecvestru, guvernul britanic a subvenționat intens cursele de cai în secolul al XIX-lea.³¹ Însă la începutul anilor 1900, performanța dezamăgitoare a armatei britanice în Războiul Anglo-Bur a supus acest sport la o multitudine de comisii de anchetă, iar în multe dintre acestea cavaleria a fost găsită deficitară.³²

Trebuie notat faptul că în această perioadă, caii reprezentau încă o forță de luptă majoră, iar în cel de-al doilea Război Anglo-Bur (1899-1902) (fig. 1.4.) s-a notat faptul că numai forțele britanice au pierdut peste 300.000 de cai.³³ Lordul Roberts, un artilerist care a devenit la sfârșitul celui de-al doilea Război Anglo-Bur, comandant-șef al armatei, a cerut o schimbare în ceea ce privește pregătirea

³⁰ Huggins, M., "Sport and the British upper classes c.1500–2000: a historiographic overview". Sport in History, University of Cumbria, Fusehill, UK, 2008, Vol.28, nr. 3, p. 369.

³¹ Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.162

³² Mallinson, A., "Charging Ahead: Transforming Britain's Cavalry 1902-1914", School of Advanced Military Studies United States Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas, USA, 1992, p. 30.

³³ Richard Holmes, "The Oxford Companion to Military History", Oxford University Press, Oxford, 2011, p.92

cavaleriei și o mai bună gestionare a cailor, afirmând următoarele: "Nu este suficient ca (aceștia) să știe să călărească, ci trebuie să știe cum să obțină ce este mai bun de la cailor lor printr-un tratament bun și o permanentă considerație față de nevoile cailor lor (...). Un om trebuie învățat să călărească individual, nu ca o echipă, și la fel trebuie să fie învățat arta de gestionare a cailor".³⁴

Fig1.4. Șarjă de cavalerie / Fig. 1.4.Cavalry charge
(www. imagoromaniae.ro)

În anul 1903, generalul-maior (mai târziu locotenent-general Lord) Robert Baden-Powell a devenit inspector general al cavaleriei și a ales să viziteze școala franceză de cavalerie de la Saumur și pe cea a Kaiserului de la Hanovra. Aceste vizite au condus la un program de reforme britanice energice care a culminat cu înființarea unei Școli de cavalerie la Netheravon, în Wiltshire, în anul 1904.³⁵

În cadrul acestei școli, pregătirea ofițerilor dura opt luni și acoperea toate aspectele legate de echitație și de îndatoririle cavaleriei. În decursul timpului, preeminența școlii formale de echitație s-a diminuat și a fost aplicată o abordare mai practică a pregătirii prin manevre mai frecvente pe teren.³⁶ Au fost incluse elemente de vânătoare, prin care s-au perfecționat și mai mult abilitățile dezvoltate în cadrul Școlii de la Netheravon.

Abilități precum călărirea în viteză pe teren dificil și depășirea obstacolelor naturale au fost incluse în programele intensive de antrenare a cavaleriei. După inventarea prafului de pușcă, multe armate aveau baterii de artilerie care necesitau nu mai puțin de 200 de cai pentru utilizarea a șase tunuri. Se includeau în cadrul unei baterii cai de călărie pentru ofițeri, chirurși și alte categorii de personal de sprijin, precum și cai de tracțiune.

Artileria călare a fost, de asemenea, folosită ca forță de răspuns rapid,

³⁴ Mallinson, A., "Charging Ahead – Transforming Britain's Cavalry 1902-1914", articol publicat în History Today, Volumul 42, Art.1, în January 1992, p.31

³⁵ Mallinson, A., Op. Cit., p.42

³⁶ Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.164

pentru a respinge atacurile și pentru a ajuta infanteria, cum a fost de exemplu cazul bătăliei de la Waterloo.³⁷ Asumarea unui astfel de rol crucial în cadrul unui război nu numai că a necesitat o mare îndemânare din partea călăreților dar și un parteneriat cu o montură bine antrenată pentru a permite trecerea în viteză a terenurilor dificile. Pe de altă parte, a fost nevoie și de antrenarea abilităților de răbdare și persoasime specifice acțiunilor de furișare întreprinse când se aflau în recunoaștere. Aceste abilități trebuiau exersate, atât de către călăreț, cât și de cal, pentru a putea fi desfășurate perfect într-un mediu extrem de solicitant și de stresant, specific câmpului de luptă.

Astfel, unitățile de cavalerie (și alte unități călare) au practicat în decursul timpului numeroase exerciții specifice orientate pe creșterea motivației. Pentru a dobândi aceste abilități, au fost organizate competiții în cadrul noului val de sporturi ecvestre care au început să apară în secolul al XIX-lea. Noile forme de competiție cuprindeau trei aspecte:³⁸

- a) *Dresajul* – ca demonstrație de obediență și atletism, dresajul;
- b) *Crosul* – ca test de rezistență, anduranță și viteză pe terenuri variate;
- c) *Săriturile* – ca demonstrație a faptului că calul era încă în formă și agil după toate aceste eforturi depuse în cadrul probelor anterioare.

Durata unei astfel de competiții era de trei zile și purta numele de "*The Military*". Această denumire s-a schimbat în decursul timpului, urmând ca mai târziu să fie denumită "*Eventing*".

În secolul XX, sportul ecvestru s-a dezvoltat în continuare în spiritul nevoilor de antrenament ale armatei și a reflectat spiritul aristocratic, și eurocentric al clasei superioare. Sporturile erau dominate de bărbați și erau realizate în spiritul competitiv al Jocurilor Olimpice.

Într-adevăr, evenimentele ecvestre care au fost alese pentru a fi incluse în Jocurile Olimpice Moderne au fost discipline de echitație europene cu rădăcini în echitația clasică și cu tehnici folosite la vânătoria de vulpi și cu teste de îndemânare a cavaleriei care completau influența militară europeană observată în alte părți ale mișcării olimpice.

În secolul XXI, odată cu popularitatea crescândă a echitației în sală, dresajul a început să devină o artă de sine stătătoare. Odată cu dezvoltarea mișcărilor de dresaj, cum ar fi munca laterală, piaffe, pasajul, și ariile deasupra solului (levade, courbette și așa mai departe) s-au îmbunătățit atât tehnicile de dresaj ale cailor cât și tehnicile de antrenament ale jocheilor.

În această perioadă, dresajul a început să devină o activitate mult mai rafinată decât dresajul standard al cailor pentru armată. Mai presus de utilizarea sa

³⁷ Holmes, R. "*The Oxford Companion to Military History First Edition*", Oxford University Press, Oxford, UK, 2001, p.112

³⁸ Guy Wathen, "*Horse Trials: A Comprehensive Guide to the World of Eventing*", Partridge Press, London, UK, 1989, p.104

practică inițială, a început să capete o valoare de divertisment în eșaloanele superioare ale societății europene.

Aceasta a fost epoca multora dintre marii maeștri ai dresajului clasic, deoarece metodele au fost perfecționate și consemnate în scrieri și artă. Dacă în secolul XX dresajul ajunsese să fie văzut ca o parte importantă a educației tinerilor nobili, ca un proces de formare a caracterului, astăzi dresajul este considerat o modalitate de exprimare a statutului elevat prin parade și demonstrații elegante.

Deși utilizarea militară a cailor nu mai este relevantă astăzi, unele dintre școlile clasice de dresaj înființate în perioada secolelor XIX- XX, cum ar fi Școala spaniolă de echitație din Viena, sau școala de echitație de la Londra au rămas și își păstrează tradiția până în prezent.

Cu toate acestea, trebuie notat faptul că în vremurile moderne, accentul majorității antrenamentelor de dresaj s-a mutat pe practicarea acestuia ca sport de competiție. Acest lucru a dus la o mare schimbare în tipul de cal preferat pentru dresaj: de la tipul iberic compact, potrivit pentru colectare și arii de înaltă școală, la marele și puternicul warmblood, dezvoltat pentru capacitatea sa de extindere spectaculoasă.

Deși dresajul modern s-a dezvoltat într-un sport ecvestru specializat, el ar trebui considerat în continuare ca fiind fundamentul tuturor disciplinelor ecvestre, fiind mijlocul prin care calul este îndreptat și adus în echilibru cu călărețul, astfel încât întreaga putere a calului să poată fi aplicată în orice activitate.

1.2. EVOLUȚIA DRESAJULUI ECVESTRU ÎN TIMP

Sportul ecvestru de dresaj are o istorie îndelungată, care datează de la începuturile legăturii dintre om și cal. Una dintre primele forme de dresaj a fost consemnată în anul 430 î.Hr. atunci când, comandantul Green Xenophon a scris despre dresajul cailor și a descris o serie de mișcări specifice care să fie folosite pe câmpul de luptă în luptă. Utilizarea cailor în război va continua să conducă la dezvoltarea dresajului pe arenele de paradă ale armatelor istorice.

Perioada Renașterii este perioada în care, pentru prima dată dresajul este privit ca sport și nu doar ca antrenament militar. Cavalerii și nobilii își demonstau stăpânirea calului în cadrul competițiilor de turnee. Acești călăreți foarte pricepuți au fost primii antrenori de dresaj. Aceștia erau foarte căutați pentru antrenarea altor călăreți, precum și a propriilor cai.

În anul 1532, Napoletanul Federico Grisone, considerat unul dintre primii maeștri ai dresajului și ai echitației de curte, înființează prima școală de echitație în care se predă dresajul ca disciplină sportivă. Grisone este cunoscut pentru metodele sale de dresaj destul de energice, uneori considerate chiar crude și brutale. Tehnicile sale au fost influențate de scrierile celebrului general Xenofon, mai ales în ceea ce

privește poziționarea scaunului călărețului și a ajutoarelor. Însă în formularea tehnicilor sale de dresaj, Grisone a renunțat la partea în care maestrul grec pledează pentru dresajul și călăria "*blândă*" a calului, considerând că animalul trebuie să reacționeze instinciv la stimuli coercitivi.

În anul 1561, nobilul napoletan Federico Grisone publică lucrarea intitulată "*Gli Ordini di Cavalcare*", sau "*Regulile de călărie*", care promovează o serie de practici abuzive pentru dresajul cailor. Grisone a promovat utilizarea unor metode dure pentru a supune calul, care implicau folosirea unor piteni severi și a unor mănere dure pentru se asigura un control cât mai ridicat al animalului. Alte exemple de metode considerate extrem de crude, folosite de Grisone, includ plasarea de arici vii sub coada animalului, plasarea sub burta calului a unei pisici legată de un stâlp, sau ținerea capului sub apă până aproape de înec, dacă animalul avea teamă de a traversa apa.^{39,40}

Multe dintre metodele de dresaj folosite de către napoletanul Federico Grisone nu mai sunt practicate astăzi din cauza tratamentului dur și lipsit de sentimente aplicat calului. Mai mult decât atât, toate aceste tratamente aplicate în cadrul școlii de dresaj a lui Grisone, aveau drept rezultat leziuni și traume care scurtau drastic viața animalului.

În anul 1594, Antoine de Pluvinet a fondat prima școală franceză de dresaj, intitulată "*Academie d'Equitation*". În cadrul acestei școli se predă arta echitației către nobilime. Antoine de Pluvinet a fost primul susținător al metodelor de dresaj blând și uman după Xenofon și a fost considerat primul maestru francez de echitație. Pluvinet a avut o mare influență asupra dresajului modern, în special datorită tehnicilor promovate de acesta în ceea ce privește antrenarea supleței și construirea unei relații între cal și călăreț. În lucrarea sa "*L'Instruction du Roy en l'exercice de monter à cheval*", sau "*Instrucția regelui în arta de a călări*", Pluvinet a cuprins toate tehnicile folosite în școala sa de echitație și în antrenarea regelui Ludovic al XIII-lea.

Lucrarea lui Pluvinet a fost publicată postum de către gravorul olandez Crispijn van de Passe, în colaborare cu valetul regal J.D. Peyrol, mai întâi în 1623, sub titlul "*Le Maneige Royal*" într-o formă incompletă, pentru ca ulterior, în anul 1625, lucrarea să fie publicată sub numele definitiv "*L'Instruction du Roy en l'exercice de monter à cheval*" într-o formă sa completă, sub grija lui Menou de Charnizay, cel mai bun prieten al lui Pluvinet. În decursul timpului, lucrarea lui Pluvinet a fost retipărită de mai multe ori și tradusă în numeroase limbi.

În anul 1634, în Marea Britanie, curteanul englez William Cavendish, un

³⁹ Alois Podhajsky, "*The Complete Training of Horse and Rider*", Doubleday, New York, SUA, 2013, p.67

⁴⁰ A se vedea și Deanna Ramsay, "*Early Dressage Literature to 1800*", Independent Online Booksellers Association, paperback, publicat la data de 09.06.2003, în <https://www.ioba.org/post/early-dressage-literature-to-1800> - accesat în data de 11.01.2022

renumit susținător al artelor, construiește o așa-numită "*casă de echitație*" la Castelul Bolsover. Casa de echitație a fost inițial construită pentru vizita regelui Carol I, iar ulterior a folosit-o pentru a face demonstrații ale noilor sale tehnici de dresaj. În anul 1667 publică o lucrare de referință în domeniul dresajului, intitulată "*A New Method and Extraordinary Invention to Dress Horses and Work them according to Nature*" prin care promova ideea de conexiune dintre cal, călăreț și natură în vederea atingerii unor performanțe optime în arta dresajului. Casa de echitație Bolsover, prin modul de organizare și prin tehnicile abordate în cadrul sesiunilor de dresaj, a reprezentat un model de referință pentru arenele de dresaj din zilele noastre.

În anul 1729, maestrul francez de călărie François Robichon De La Guérinière, înființează Școala de Dresaj de la Versailles. François De La Guérinière promovează o ideologie bazată pe exerciții menite să crească suplețea și echilibrul calului.

Totodată, François De La Guérinière propune un sistem de școlarizare progresivă prin care urmărește să se atingă un obiectiv competițional general, și anume: obținerea unui cal ușor de manevrat, ascultător, calm și plăcut de călărit. Între anii 1729-1731, François De La Guérinière publică un tratat, intitulat "*École de Cavalerie*", sau "*Școala de cavalerie*",⁴¹ o lucrare importantă despre dresajul calului, în care se prezintă în detaliu echitația, tratamentul veterinar și călăria în general și care promovează reducerea ajutoarelor și a pedepselor în timpul călăritului. Pe baza principiilor Școlii de la Versailles și a scrierilor lui De La Guérinière, se ghidează mai târziu Școala Spaniolă de echitație din Viena.

În anul 1735, se înființează la Viena prima școală spaniolă de dresaj, una dintre școlile de referință pentru dresajul ecvestru modern. Școala Spaniolă de Dresaj de la Viena este singura instituție din lume care păstrează până în prezent arta clasică de dresaj. Sintagma de "*școală spaniolă*" a fost folosită pentru a desemna originea cailor folosiți la dresaj, și anume caii spanioli Lipizzani, o rasă foarte căutată la curtea regală în acea perioadă.

Școala spaniolă de la Viena a promovat un stil de dresaj modern (fig. 1.5.), expus în cadrul a numeroase concursuri de turniruri, caruseluri și baluri mascate. În special în timpul Congreselor de la Viena (1814-1815), școala spaniolă de echitație a inspirat o audiență internațională formată din cei mai influenți politicieni. Școala Spaniolă de Dresaj de la Viena funcționează și astăzi, punând la dispoziția vizitatorilor numere de echitație care folosesc armăsarii Lipizzaner ai Școlii spaniole de călărie în cadrul unui spectacol de gală desfășurat periodic în cadrul Școlii de călărie de Iarnă. Școala spaniolă de echitație din Viena a fost deci înființată în 1735 pentru a preda mișcărilor clasice de dresaj. Această școală celebră există și astăzi și este una dintre cele mai respectate școli de echitație din lume.

⁴¹ A se vedea: François Robichon de la Guérinière, "*École de Cavalerie*", Editura Demecel, Paris, 2011

Fig.1.5 Școala spaniolă de călărie / Fig. 1.5. Spanish riding school
(www.carnebuna.ro)

În anul 1873, are loc la Pressberg, Austria, primul concurs de dresaj. Cu această ocazie se evaluează pentru prima dată succesul antrenamentului la diferitele niveluri prin efectuarea unor "teste" specifice care includeau efectuarea unor mișcări prescrise efectuate într-o arenă. Concursul de dresaj de la Pressberg a fost promotorul concursurilor moderne, în care judecătorii evaluează fiecare mișcare pe baza unui standard corespunzător nivelului testului și atribuie fiecărei mișcări un punctaj de la zero la zece, unde valoarea zero este echivalentul calificativului "neexecutat", iar valoarea 10 reprezintă calificativul "executat excelent".

În anul 1895, Societe Equestre de l'Etrier organizează primul concurs de dresaj la Paris, în cadrul căruia se evaluează sărituri peste obstacole, dar și probe de dresaj și vânătoare. Concursul de dresaj de la Paris este prima competiție care le permite călăreților să concureze în condiții bune, datorită întreținerii meticuloase a terenurilor, fără a fi nevoiți să-și mute caii dintr-o zonă competițională în alta pentru asigurarea unui grad optim de confort.

În anul 1912, dresajul ecvestru a devenit sport olimpic. Probele de dresaj de la Jocurile Olimpice din 1912 erau mult mai simple decât cele de astăzi. Primele probe de dresaj nu includeau multe dintre mișcărilor comune recunoscute astăzi, iar accesul la competiție era permis doar ofițerilor militari. Acest criteriu a rămas valabil până în 1952, când regulile s-au schimbat și au exclus participarea călăreților militari din competițiile de dresaj ecvestru de la Jocurile Olimpice. Alte evenimente de referință pentru evoluția istorică a dresajului ecvestru sunt următoarele:

- ✓ Anul 1927, în Lucerna, Elveția – are loc Primul Grand Prix de dresaj ecvestru organizat în afara Jocurilor Olimpice;

- ✓ Anul 1936, în Germania – mișcărilor moderne de dresaj sunt folosite în testul olimpic de dresaj, unde sunt incluse 22 de mișcări noi cu o durată a probei de 17 minute;

- ✓ Anul 1952, Finlanda – Femeile și subofițerii au voie să concureze la Jocurile Olimpice de la Helsinki;

- ✓ Anul 1955, Marea Britanie – au loc primele Campionate Naționale de dresaj, iar Brenda Williams este încoronată campioană națională;
- ✓ Anul 1956, Suedia – Marea Britanie este reprezentată pentru prima dată la Jocurile Olimpice de la Stockholm în domeniul dresajului;
- ✓ Anul 1961, Marea Britanie – se înființează Grupul de dresaj sub auspiciile Societății britanice pentru cai. În primul său an a avut 123 de membri și a organizat opt competiții;
- ✓ Anul 1963 – se naște conceptul de Campionate Europene FEI în care este inclus dresajul ca probă de referință pentru concursurile ecvestre;
- ✓ Anul 1966, Berna, Germania – are loc primul Campionat Mondial de dresaj din istoria competițiilor ecvestre;
- ✓ Anul 1973, Germania – are loc primul Campionat European de dresaj pentru juniori;
- ✓ Anul 1977, St. Gallen, Elveția – are loc primul Campionat European de dresaj din istoria concursurilor ecvestre.
- ✓ Anul 1978, Marea Britanie – Jennie Loriston-Clarke câștigă prima medalie individuală la seniori a Marii Britanii - bronz la Campionatul Mondial de la Goodwood cu Dutch Courage;
- ✓ Anul 1978 – au loc primele Campionate Europene de dresaj pentru ponei;
- ✓ Anul 1979, Marea Britanie – Goodwood CDI găzduiește prima competiție internațională de dresaj pe muzică;
- ✓ 1981 – este pentru prima dată când este inclusă categoria "Young Rider" (tânăr călăreț) ca o categorie de vârstă în cadrul competițiilor FEI;
- ✓ 1986 – FEI introduce Cupa Mondială de dresaj, cu 50% din competitori plasați pe proba de Grand Prix și 50% din aceștia pe proba de Freestyle;
- ✓ 1991, Donaueschingen, Germania – pentru prima dată se acordă două seturi de medalii individuale pentru Grand Prix Special și Freestyle la Campionatul European de la Donaueschingen;
- ✓ 1993, Slovenia – Marea Britanie obține primele medalii individuale și pe echipe la Campionatul European de seniori de la Lipica - argint pe echipe pentru Emile Faurie, Laura Fry, Richard Davison și Ferdi Eilberg, plus bronz individual pentru Emile;
- ✓ 1996 - Para Equestrianul (dresajul ecvestru paralimpic) este recunoscut ca disciplină ecvestră FEI și face parte din Jocurile Paralimpice de la Atlanta din 1996;
- ✓ 1996, SUA – proba de stil liber adăugată la competiția olimpică de la Atlanta, astfel încât călăreții au șansa de a obține două medalii individuale;
- ✓ 1998 Marea Britanie – British Dressage este înființat ca organism național de conducere pentru acest sport în Marea Britanie;

✓ 2004, Marea Britanie – Dresajul ajunge la Londra, Olympia găzduind pentru prima dată un concurs complet de dresaj colimpic;

✓ 2006 – Para-dresajul devine o disciplină oficială FEI.

✓ 2009, Marea Britanie – Laura Bechtolsheimer devine prima dublă medaliată a Marii Britanii la Campionatele Europene individuale - două medalii de bronz la Windsor;

✓ 2010, SUA – Para-dresajul face parte pentru prima dată din Jocurile Ecvestre Mondiale la Lexington. Marea Britanie a obținut și prima medalie pe echipe la Campionatul Mondial - argint pentru Carl Hester, Laura Bechtolsheimer, Fiona Bigwood și Maria Eilberg;

✓ 2011, Rotterdam, Olanda – Marea Britanie a devenit pentru prima dată campioană europeană cu echipa formată din Carl Hester, Laura Bechtolsheimer, Charlotte Dujardin și Emile Faurie la Rotterdam;

✓ 2012, Marea Britanie - Prima medalie olimpică britanică din istorie - aur pe echipe la Londra cu Charlotte Dujardin, Carl Hester și Laura Bechtolsheimer;

✓ 2013, Italia – Marea Britanie câștigă prima medalie individuală europeană sub 21 de ani - Phoebe Peters, călare pe SL Lucci, cucerește aurul la individual și la stilul liber la Campionatul European FEI Pony de la Arezzo;

✓ 2014, Franța - Charlotte Dujardin câștigă prima medalie de aur a Marii Britanii la Campionatul Mondial individual cu Valegro în Normandia;

✓ 2015, Suedia - Phoebe Peters și SL Lucci inspiră echipa de ponei pentru a obține prima medalie de aur pe echipe din istorie pentru Marea Britanie la Malmo, toți cei patru călăreți obținând un punctaj de peste 70%;

✓ 2016, Brazilia – Charlotte Dujardin își scrie propriul loc în istorie, fiind prima femeie care reușește să păstreze cu succes un titlu olimpic la Rio. Valegro se retrace mai târziu în același an;

✓ 2018, Marea Britanie – Federația Britanică de Dresaj British Dressage este prima federație ecvestră din lume care atinge ținta de 2 milioane de lire sterline pentru rezervele financiare.

Evoluția istorică prezentată mai sus în domeniul dresajului ecvestru arată că în decursul timpului această disciplină a căpătat conotații extinse și o deosebită importanță în domeniul călăriei. Înființarea în anul 1961 a Grupului de dresaj al Societății britanice de cai, a reprezentat un punct de referință în domeniul competițional modern Astăzi, organismul mondial de conducere pentru dresaj este FEI (Fédération Équestre Internationale), organizație care a fost înființată în 1921 și din care făceau parte inițial doar 8 state: Belgia, Danemarca, Franța, Italia, Japonia, Norvegia, Suedia și Statele Unite ale Americii.

În prezent, FEI are 134 de țări și este responsabilă pentru multe campionate mondiale majore de dresaj, cum ar fi Cupa Mondială, Jocurile Ecvestre Mondiale și Campionatele Europene. Prin FEI s-a înființat Cupa Mondială de dresaj în 1985, și numeroase alte competiții de renume pentru dresajul ecvestru modern.

1.3. TIPURI DE DRESAJ ECVESTRU

Evoluția dresajului ecvestru în decursul timpului a arătat că dresajul poate avea atât o conotație de disciplină sportivă cât și una de raportare la un set de norme pentru echitația practică în scop de turism ecvestru. Astfel dacă dresajul de competiție poate fi descris ca o disciplină olimpică în care calul și călărețul execută anumite seturi de mișcări în anumite condiții care sunt apoi evaluate de arbitri desemnați, sub spectrul civil, dresajul poate fi descris ca un set de norme la care călăreții se pot raporta în activitățile specifice călăriei de zi cu zi, fără a se gândi să intre în diverse competiții de profil.

În Suedia spre exemplu, dresajul ecvestru este parte a culturii naționale. În acest sens, Suedia promovează echitația publică și găzduiește numeroase școli de echitație în cadrul cărora se oferă lecții de dresaj și echitație în grup, pentru toți cei interesați de acest sport și în special pentru copii. Astfel de unități primesc sponsorizări considerabile din partea autorităților locale, precum și din partea guvernului. Iar această abordare a echitației a făcut ca echitația să fie al doilea cel mai practicat sport în rândul fetelor din Suedia după fotbal și al treilea în general după fotbal și hochei pe gheață.⁴²

Dincolo de acest exemplu pozitiv cu privire la evoluția dresajului ecvestru în plan domestic și competițional, trebuie reținut faptul că dresajul sportiv modern are la bază un sistem de indicații sau semnale pe care călărețul trebuie să le transmită calului, astfel încât animalul să înțeleagă modul în care trebuie să reacționeze în diverse circumstanțe.⁴³

Percepțiile călăreților de către exemplarele pe care aceștia călăresc depind în mare măsură de modul de comunicare adoptat atât în timpul călăriei cât și înainte și după încheierea activității. Din aceste considerente și pentru a formula o imagine de ansamblu asupra activității de dresaj ecvestru, în cadrul acestui subcapitol se vor supune atenției elementele specifice referitoare la dresajul ecvestru clasic și cele referitoare la dresajul academic. Ideea de bază are în vedere faptul că indiferent de tipul de dresaj, pentru evaluarea gradului de succes sunt extrem de importante răspunsurile specifice primite din partea calului.

1.3.1. Dresajul ecvestru clasic

Istoria dresajului clasic datează de mai bine de 2.000 de ani, când generalul grec Xenofon a scris celebra sa carte – menționată de altfel și în subcapitolele

⁴² A se vedea: <https://www.ridsport.se/Omoss/Kontaktaoss/SwedishEquestrianFederation> - link accesat în data de 07.01.2022

⁴³ Hedenborg, H., Thorell, G., "Riding Instructors, Gender, Militarism, and Stable Culture in Sweden: Continuity and Change in the Twentieth Century", International Journal of the History of Sport, Vol. 32, Art. 5, p. 6, în <https://www.doi.org/10.1080/09523367.2015.1021337> - link accesat în data de 07.01.2022

anterioare – și anume "Arta de a conduce un cal". Potrivit lui Xenofon, "echitația este fuziunea a două ființe vii – calul și călărețul – într-o operă de artă vie de o frumusețe unică".⁴⁴

Pentru a școlariza calul de dresaj în mod clasic trebuie să se aibă în vedere două aspecte esențiale și anume:

a) Dresorul trebuie să aibă capacitatea de a-și dezvolta condiția fizică a calului;

b) Dresorul trebuie să-i educe mintea calului astfel încât să înțeleagă comenzile;

Cu ajutorul corpului și al creierului, dresorul trebuie să-i dezvolte calului un sentiment fin și sensibil pentru echilibru și armonie. Iar acest sentiment nu se obține peste noapte, ci vine în timp. Toată această pregătire este dificilă, deoarece necesită răbdare și multă autodisciplină.

Așadar, o cerință de bază pentru călărețul de dresaj este aceea de a manifesta o dragoste adevărată și sinceră pentru cal. În acest sens, călărețul trebuie să aibă o pasiune incandescentă și o voință puternică de a atinge cel mai înalt nivel de performanță în cea mai mare corectitudine. Toate acestea trebuie realizate fără constrângere și violență sau ambiție falsă. Aceste trăsături de caracter ar trebui să fie idealul unui călăreț de dresaj care consideră echitația clasică drept o artă.

Dresajul clasic reprezintă antrenamentul gimnastic al corpului calului bazat pe o educație plină de dragoste. Nu este nimic altceva decât cultivarea și îmbunătățirea mersului natural, care se manifestă atunci când animalul trăiește în libertate. Mersul este un mers de marș, trotul este un mers oscilant, iar galopul este un mers elastic.

În opinia personală și pe baza propriilor documentări realizate în această sferă de interes, acestea sunt principalele cerințe care trebuie satisfăcute în cazul unui cal de dresaj, cerințe care oferă cea mai bună oportunitate de a decide dacă aceasta este calea cea bună de urmat în parcursul evolutiv al calului alături de dresorul său.

Când vorbim despre dresaj, ne referim la această artă clasică a echitației care pune accentul pe mișcarea frumoasă și naturală. Este vorba de dezvoltarea potențialităților inerente și a abilităților naturale. Scopul și rezultatul pozitiv al dresajului clasic este acela de a obține un cal mai suplu, mai ager, mai flexibil, mai ascultător și mai calm, un cal care este încrezător și atent, ajungând astfel la o înțelegere perfectă cu călărețul său.

Însă prima cerință care trebuie satisfăcută este aceea de a obține încrederea calului și de a o dezvolta în decursul timpului. Încrederea creează cea mai bună bază

⁴⁴ Henophon (Autor), Morgan M. (Translator), "The Art of Horsemanship", Dover Publications, NY, USA, 2014, p.79, ISBN -10:0-486-44753-7

pentru supunere, iar calul trebuie să simtă că omul este prietenul său și nu torționarul său. Este nevoie de multă răbdare și de înțelegere simpatice din partea călărețului, precum și de o atenție specifică la trăsăturile sensibile de caracter, în special ale calului tânăr. Faza de încredere ar trebui să dea siguranță calului. Prin sentimentul de siguranță, calul îi va transmite călărețului că îi place să lucreze cu el. Apoi, călăria se transformă într-o conversație în două sensuri, iar scopul final este dobândirea unei armonii complete. Cel mai important aspect face referire la practicarea unui antrenament sistematic, astfel încât animalul să se simtă confortabil în prezența călărețului.

Potrivit specialistului în dresaj James Fillis, principiile clasice de antrenament când vine vorba despre dresajul clasic constau în șase puncte principale și anume:⁴⁵

1. Alegerea unui cal drept – acest pas este esențial, deoarece un cal cu o postură dreaptă indică dorința animalului de a merge înainte. La alegerea calului dresorii nu trebuie să se lase fascinați de mișcări spectaculoase și să aleagă de exemplu un exemplar cu un pas puternic în față și cu un spate strâns. O astfel de alegere nu este asociată principiilor clasice de dresaj, ci interferează mai mult cu senzaționalismul și spectaculozitatea specifică echitației de circ. Prin urmare, la alegerea calului, dresorul trebuie să aibă așteptări moderate, care pot include un mers uniform, (care să câștige teren în timp, pe parcursul ședințelor de dresaj), capacitatea de a executa anumite comenzi de bază fără constrângeri, existența unui trot suplu, regulat, susținut și activ, cu elasticitate și impuls venind din spate și a unui galop unit, cadențat, în trei timpi (cadența reprezintă simbioza dintre ritm, impuls și flexia articulațiilor);

2. Regularitatea absolută a mersului – dresorul trebuie să acorde cea mai mare atenție ritmului corect al mersului de bază, adică purității, regularității și uniformității pașilor și paselor. Defectele de ritm nu pot fi compensate de alte merite ale calului, de exemplu, chiar dacă un cal prezintă un trot prelungit superb, dar are un galop cu patru bătăi nu poate fi considerat un exemplar potrivit pentru dresaj;

3. Acceptarea constantă și încrezătoare a frâului – pașii încordați nu vor permite călărețului să se așeze stabil și fără efort aparent pe spatul calului. Un cal încordat va fi uzat foarte devreme pentru că nu este flexibil la nivelul articulațiilor și al spatelui. Flexibilitatea și finețea constituie deci o condiție prealabilă pentru o bună manevrabilitate. Iar aceste atribute pot fi obținute doar cu suplețe și rigurozitate, elemente opuse tensiunii. Atunci când lipsește suplețea, calea nu este liberă pentru activitatea necesară a picioarelor din spate și pentru balansarea spatelui. Spatele reprezintă practic puntea dintre picioarele din față și cele din spate,

⁴⁵ Fillis, J., ” *Principles of Dressage and Equitation*”, Editura Xenophon Press LLC, Leichestre, United Kingdom, 2018, p.44, ISBN: 1948717093

iar în condiții de încordare calul nu va fi capabil să aibă un randament maxim în cadrul antrenamentelor;

4. Afișarea unor tranziții bine echilibrate, netede și fluide – această cerință presupune ca sferturile posterioare să fie angajate în procesul de elucubrație. Deoarece partea anterioară a unui cal cântărește mai mult decât sferturile, calul trebuie antrenat în așa fel încât să intre în echilibru, iar activarea sferturilor posterioare care intervin mai mult sub centrul de greutate și care suportă mai multă greutate să fie contrabalansate;

5. Obediență și supunere totală sub controlul călărețului – implică trăsături precum capacitatea calului de a manifesta de corectitudine în executarea mișcărilor cerute și a figurilor de traseu. Dresajul forțat suprasolicită capacitatea intelectuală a calului și nu poate produce niciodată frumusețe și strălucire. În esență un dresaj forțat este echivalent cu biciuirea unui dansator pentru a executa mișcărilor cu o precizie mai mare.

Potrivit principiilor specifice dresajului clasic enumerate anterior, pentru obținerea unor rezultate optime în materie de dresaj este necesar ca dresorul să lucreze pe baza principiului obedienței. Acest principiu implică posesia de către calul ales pentru dresaj a următoarelor caracteristici specifice: atenție, relaxare, postură dreaptă bine echilibrată, să manifeste consecvență la mușcătură și să se dovedească a fi nerăbdător să îndeplinească dorința călărețului.

Deși există opinii potrivit cărora dresajul clasic este depășit, învechit, și ar trebui să lase loc unor concepte moderne și unor noi metode, trebuie totuși reținut faptul că în tot acest timp calul nu s-a schimbat, chiar dacă calitatea exemplarelor cabaline s-a îmbunătățit exponențial prin reproducere selectivă. În secolele XVI-XVIII au fost stabilite bazele echitației, baze care mai apoi au fost dezvoltate și rafinate. Metodele de antrenare prin constrângere și forță, deși accelerează abilitățile și implicit curba de învățare a calului, nu fac decât să aducă aport pe termen scurt celor interesați doar să-și vândă mai repede caii și să distrugă armonia cuplului cal-călăreț care este bazată pe încredere și prietenie.

Pentru obținerea unui randament pe termen lung, călăreții trebuie să fie răbdători și să își lucreze cu atenție caii de la cele mai simple la cele mai complicate antrenamente. Caii nu trebuie antrenați abuzând de ajutoare (pintoni, dârlogi) și nici de cravașă sau bici. Vechile principii clasice s-au dovedit valabile dintotdeauna și sunt în concordanță cu natura. Atunci când granițele naturii sunt încălcate, rezultatul obținut se constituie doar în mișcări nefirești sau forțate, care distrug orice posibilitate de armonie, strălucire și perfecțiune.

Când echitația este o artă, atunci trebuie să permiți spectatorului să încerce un gust personal. Iar gustul personal poate fi simțit doar în măsura în care performanța nu părăsește baza principiilor clasice.

1.3.2. Dresajul academic

Dresajul academic este cunoscut în sens colocvial sub termenul de *”echitție”*. În sensul definitoriu, dresajul academic poate fi cel mai bine descris ca fiind antrenamentul de dresaj al calului și călărețului în cadrul academiilor de dresaj. Cea mai semnificativă diferență între dresajul clasic și cel academic este că acesta din urmă se concentrează foarte mult pe călăreț.

Tanja Bornmann arată într-un studiu recent cu referire la rolul călărețului în actul de dresaj că *”în calitate de călăreț, trebuie să ajuți calul să performeze cât mai bine, pornind de la cele mai mici ajutoare pe care le poți da. De multe ori, doar un milimetru de deplasare a greutății tale este suficient pentru a determina calul să facă ceea ce îți dorești. De asemenea, o mare parte din acest lucru constă în a nu lăsa calul să folosească brațele călărețului ca pe un al cincilea picior”*.⁴⁶

În dresajul academic se urmărește punerea în condiție a calului, iar proporția dintre gimnasticarea călărețului și antrenamentul calului trebuie atent reglată, deoarece trebuie avut în vedere ca dezvoltarea fizică și psihică a calului să fie supusă legilor variabile ale naturii. Oricât de abil și precis ar fi călărețul, nicio cerință nu trebuie să contrazică firescul. De aceea există o serie de principii ale dresajului academic care fac referire la următoarele aspecte:

a) Răbdarea călărețului și dozarea efortului – constituie aspecte de bază ale dresajului, deoarece în dresajul academic, construcția mentală a calului joacă un rol extrem de important. Iar prin răbdare și dozarea adecvată a efortului, psihicul animalului va fi menținut la nivelul optim;

b) Memoria – este o calitate care facilitează dresajul atunci când este făcut corespunzător, dar devine periculoasă atunci când dresajul este făcut greșit, deoarece este foarte greu să corectăm stereotipuri greșite;

c) Răbdarea calului – constituie un element esențial în dresajul academic. Călărețul sau conducătorul calului trebuie întotdeauna să încerce să știe limita mintală, psihică a calului, dacă dorește să obțină un randament optim în actul de dresaj.

Spre deosebire de om, calul nu reacționează potrivit opiniilor sale, neînțelegând nici măcar sensul propriilor acțiuni. În locul acestora el este ghidat prin comportamente întărite în sens pozitiv sau negativ, care prin repetare frecventă, devin automatisme, obiceiuri.

Caii de rasă sunt de obicei mai inteligenți decât caii comuni. Însă un cal ușor iritabil, cu un caracter urât, care mușcă și este nesubordonat, poate fi considerat aproape fără excepție un cal bolnav cu o deficiență organică. În acest caz îngrijirea

⁴⁶ Bornmann, T., Randle, H., Williams, J., *”Investigating Equestrians’ Perceptions of Horse Happiness: An Exploratory Study”*, Journal of Equine Veterinary Science, Sept.2021, Vol.104, p.12, în <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0737080621003270> - link accesat în data de 08.01.2022

calului prevalează asupra oricărei încercări de dresaj.⁴⁷

Metodele academice de dresaj combină principii și procedee clasice cu principii moderne. Succesul dresajului academic se raportează la regula ordinii folosirii lor. Ordinea folosirii tehnicilor de dresaj variază în general în funcție de scopurile urmărite și de circumstanțele de timp și de loc. Studiul conformației și temperamentului calului ghidează călărețul în fixarea scopului urmărit și în alegerea mijloacelor folosite pentru a-l atinge.

Orice metodă de dresaj academic se bazează pe legea asocierilor. Învățarea unei mișcări noi presupune ca agent principal de execuție folosirea unui ajutor cunoscut, căruia i se asociază un ajutor nou cu care este de dorit să se obișnuiască calul. Cu timpul, acest nou ajutor se va substitui celui precedent devenind, la rândul său, agent principal de execuție.

De asemenea, reflexul condiționat rămâne o metodă de bază folosită frecvent în dresajul academic. Însă pentru un randament optim, calul trebuie să fie atent la comenzile permise. Este foarte important de reținut că la origini, calul a fost o pradă, trăind sub imperiul neîncrederii, având un prag de declanșare a fricii foarte scăzut. Pe de altă parte, calul este un animal foarte curios și învață extrem de repede, memorând cu precădere experiențele negative. Un element pe care se pune foarte mult accentul în dresajul academic face referire la reducerea reactivității emoționale. Dresajul academic trebuie deci înțeles în primul rând în termeni de adaptare.

Despre dresajul cailor, se poate vorbi în multe feluri, și așa cum s-a arătat și în cadrul aspectelor prezentate în capitolele anterioare, în dresajul cailor s-au utilizat de-a lungul vremii multe metode, care au generat mai mult sau mai puțin succes. Însă trebuie reținut faptul că dresajul implică aducerea la suprafață a talentelor naturale ale calului și transformarea lor în ceva frumos și expresiv.

Dresajul academic pornește de la ideea de bază conform căreia dresarea și formarea calului necesită un nivel superior de cunoștințe și experiențe anterioare în domeniul echitației. Iar această sarcină aparține unui specialist în echitație care are rolul de a transfera cunoștințele sale către elevii săi în cadrul unei școli de echitație.

Pe durata dresajului de bază, călărețul și calul trebuie să învețe să execute cei trei pași cu și în șa, să lucreze corespunzător pe ambele mâini, să lungească și să scurteze pasul, și să învețe animalul să manifeste încredere atât pe parcursul exercițiilor individuale cât și a celor de grup care implică antrenarea simultană cu mai mulți cai.

De asemenea, trebuie să execute bine cei trei pași la lonjă, pe ambele mâini și să învețe cum să reacționeze la semnalele transmise de lonjă, bici, de voce și de postură. După pregătirea de bază, conform normelor generale ale dresajului

⁴⁷ Mihăilescu A., „Terapia cu ajutorul calului-Ghid pentru terapeuți”, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2019, p.65

academic, calul trebuie să posede o mișcare ritmică și realizată în toate tipurile de pași și să se sprijine delicat pe zăbală.

O atenție sporită în dresajul academic este acordat cailor incluși în diverse programe de terapie. Astfel de exemplare au în general nevoie de un dresaj special și de o pregătire de bază corespunzătoare nevoilor lor. Din acest motiv ei vor fi supuși unor pregătiri speciale pentru a fi adecvați echitației terapeutice.

De regulă dresajul recomandat pentru un cal de terapie are la bază metoda dresajului natural, care implică educarea cailor cu un comportament mai dificil fără violență. Acest tip de antrenament are drept scop îmbunătățirea comunicării dintre oameni și cai, bazată pe respect reciproc. Dresajul natural este o metodă care abordează tehnicile de echitație „*pas cu pas*”, trecând treptat de la ușor la dificil, de la simplu la complex și utilizând exerciții bine definite, care au ca scop final câștigarea respectului și a încrederii calului atât în călăreț cât și în el însuși.

Este important de amintit anumite elemente pe care caii incluși în diverse programe de terapie trebuie să le învețe pe parcursul pregătirii. Acestea sunt următoarele:

d) Calmitatea – exemplarele incluse în programele de terapie trebuie să învețe să stea calmi atât în decursul procesului de îngrijire și echipare, cât și în cadrul activității terapeutice și chiar și în anumite condiții neprielnice care pot genera stres;

e) Rutina – generează obișnuința cu diverse moduri de conducere (la frânghie de dresaj, la hățuri, la lonjă, la hățuri lungi, la lonjă dublă). În multe cazuri în urma dobândirii rutinei calul învață să se supună și însoțitorilor/voluntarilor, deoarece dobândește încredere în oameni;

f) Tehnici specifice – exemplarele incluse în programele de terapie trebuie să învețe să se familiarizeze cu anumite moduri de încălecare și instrumentele folosite în procesul încălecării;

În lonjă, în dresajul academic, dar în special în cazul călăriei de psihopedagogie specială, caii trebuie să acționeze excepțional, reacționând imediat la semnalele trimise doar prin intermediul lonjei și biciului, deoarece, pe parcursul terapiei, instructorul poate uneori să fie privat de ocazia de instruire directă a calului, deoarece se află alt călăreț la conducere.

Pe de altă parte, în cadrul dresajului academic călărețul cunoaște anumite elemente de kinetoterapie extrem de utile pentru performanța pe termen lung. Calul suportă mișcări variate, iar postura diferită a călărețului, poate afecta calul care în timp ce-și menține echilibrul, trebuie să și avanseze. De aceea elementele de kinetoterapie sunt esențiale pentru călărețul care trebuie să cunoască în detaliu modul în care poate lucra cu calul său.

Un alt element de interes în dresajul academic face referire la obișnuirea cu toate instrumentele, jocurile și echipamentele specifice. Aici pot fi incluse elemente

precum locația, stimulii speciali vizuali, dar și stimulii acustici și tactili, întâlniți pe toată durata antrenamentelor.

Un aspect foarte important de amintit este activitatea de relaxare a cailor. Atenția trebuie mereu îndreptată în observarea semnalelor de suprasolicitare, care pot duce la reacții necontrolate. Activitatea de dresaj, dar în special dresajul terapeutic reprezintă o activitate extrem de solicitantă pentru cai, mai ales din punct de vedere psihic.

Dacă un cal lucrează prea mult, se pot observa pe el anumite semne ale epuizării. Atunci când calul este epuizat de regulă îți pleacă urechile foarte des în spate pe parcursul activităților sau pe parcursul echipării, refuză să iasă din boxă, fuge, sau se ferește.⁴⁸

Un aspect esențial în dresajul academic face referire la sănătatea fizică și psihică a calului. Pentru un randament optim este crucial să îi fie asigurate condiții de adăpost cât mai asemănătoare cu mediul său natural.

Astfel calul va fi mai calm și mai echilibrat. Mai mult decât atât, dacă va fi însoțit de alți cai și dacă va avea acces la pășune se va simți relaxat, iar randamentul său va fi optim. În contrast, un cal ținut în grajd va fi lipsit de stimuli, încordat, curios și mai puțin atent.

În concluzie la acest subcapitol se poate admite faptul că atât în dresajul clasic, cât și în cel academic, trebuie să se aibă în vedere faptul că orice cal manifestă anumite trăsături psihologice vizibile, manifestate prin diferite comportamente, atitudini și trăsături. A înțelege limbajul cailor, a înțelege instinctul lor primar, este un lucru esențial pentru obținerea unui nivel optim de performanță în echitație.

În cadrul subcapitolului următor se vor aduce în centrul atenției aspectele referitoare la dresaj ca sport de performanță, pornind de la ideea de bază conform căreia concursurile de dresaj demonstrează nivelul de pregătire pe care o echipă de cal și călăreț l-a atins împreună în cadrul școlii de dresaj. Pe de altă parte, vor fi surprinse aspecte extrem de interesante cu referire la persoanele care pot participa în prezent la astfel de competiții.

⁴⁸ Mihăilescu A., „Terapia cu ajutorul calului-Ghid pentru terapeuți”, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2019, p.69

Capitolul 2

DRESAJUL LA NIVEL MONDIAL

Chapter 2

WORLDWIDE DRESSAGE TRAINING

2.1. SPORTUL DE PERFORMANȚĂ

Competițiile ecvestre, cele mai reprezentative fiind săriturile peste obstacole, dresajul și proba completă, împreună cu cursele de trap și galop ținute pe hipodrom, au devenit de-a lungul timpului cele mai populare reprezentații ecvestre atât la nivel mondial, cât și la nivel European. Calul, a devenit, din animal utilizat preponderent în agricultură sau diverse activități ce presupuneau forța sa fizică (tracțiune, mijloc de transport, etc.) un sportiv cu performanțe înalte, care împreună cu partenerul și prietenul său călărețul tind spre perfecțiunea artei ecvestre, transpusă în sport.

Dresajul ecvestru este un sport recunoscut la nivel internațional care oferă oportunități educaționale și competitive extraordinare. În competiție, călărețul este clasificat în funcție de capacitatea sa funcțională și, pe baza acestei clasificări, concurenții sunt grupați pentru a asigura condiții de concurență echitabile.

Astfel se minimizează impactul deficiențelor asupra rezultatelor competiționale, iar sportivii sunt grupați în clase sportive pe diverse criterii de performanță. Pentru a realiza acest lucru, toate sistemele de clasificare specifice sportului au dezvoltat diverse sisteme de notare care măsoară tipurile de erori în execuție și a deficiențelor eligibile, gravitatea acestora și gradul de limitare a activității.⁴⁹

Performanța în dresaj este măsurată printr-un punctaj procentual care este acordat de judecători în raport cu un test predefinit efectuat de o combinație cal-călăreț. Testul constă într-o serie de mersuri și modele, fiecare segment primind un punctaj separat. Evaluarea și punctajele rezultate se vor baza pe o Scală de dresaj.

Testele de performanță au la bază studii anterioare care au încercat să cuantifice factorii determinanți ai performanței de elită în echitație/dresaj folosind călăreți apți de muncă și diverse tehnici cinematice specifice. Trebuie totuși menționat faptul că nu au fost încă stabilite măsuri definitive și concrete universal acceptate pentru evaluarea completă a calului și a călărețului în probele de dresaj. Acest lucru se poate datora, în parte, varietății de mișcări și de mersuri care se regăsesc în cadrul unui singur test și, de asemenea, complexității parteneriatului cal-

⁴⁹ Tweedy, M., Beckman, M., Connick, M., "Olympic and Paralympic classification: conceptual basis, current methods, and research update", Journal of Sports Sciences, British Association of Sport and Exercise Sciences, London, Uk, 2014, p. 59

călăreț. Atunci când se măsoară performanța calului, unele studii s-au concentrat spre exemplu doar pe mersul în diagonală.⁵⁰

Alte studii s-au concentrat asupra mersului la trap,⁵¹ ori asupra mersului în galop⁵², în timp ce o altă parte din acestea s-au concentrat asupra tranzițiilor dintre diverse stiluri de mers.⁵³ În toate aceste studii și nu numai, performanța bună a calului este determinată, de obicei, prin selectarea unor performeri de succes la nivel înalt, prin compararea între două grupuri diferite de cai sau prin compararea măsurătorilor cu scorurile apreciate.

Majoritatea studiilor care tratează subiectul dresajului ecvestru în sensul de sport de performanță se limitează însă la evaluarea mișcării în linie dreaptă. Se discută în special despre acele tehnici de dresaj care utilizează tehnici bidimensionale. Cu toate acestea, trebuie menționat faptul că un număr relativ mic de studii publică măsurători precise obținute în timpul testelor de dresaj, orientându-se preponderent spre modul de aplicare al tehnicilor specifice.

Din perspectiva încadrării în sfera disciplinelor sportive, trebuie menționat faptul că dresajul ecvestru are ca obiectiv general al educației, formarea duală a personalității, atât din perspectiva calului, cât și din perspectiva călărețului. Sub aspectul performanței, prin dresajul ecvestru se urmărește optimizarea potențialului bio-motric și dezvoltarea calităților volitive, de autocontrol, morale și intelectuale ale sportivului. Dresajul ecvestru produce de asemenea efecte în planul socializării și în formarea obișnuinței de practicare interdependentă a activităților motrice.

Sistemul disciplinelor sportive este definit drept „*ansamblul de idei, metode și mijloace structurate după principii unitare în vederea realizării unor obiective politice, sociale și biologice ale educației fizice*”.⁵⁴ Pornind de la definiția enunțată, se poate admite faptul că sistemul disciplinelor sportive are o capacitate pronunțată de autoreglare. Însă acest sistem poate fi deopotrivă reglat în funcție de acțiunea factorilor externi sau de rezultatele obținute la ieșirea din sistemul competițional.

⁵⁰ A se vedea: Back, W., Schamhardt, H., Barneveld A., „*Are kinematics of the walk related to the locomotion of a warmblood horse at the trot?*”, Journal of Veterinary Sciences, London, UK, 1996, p. 79–84, respectiv Douglas, P., Douglas J-L., Price M, Peters D., „*A systematic review of physical fitness, physiological demands and biomechanical performance in equestrian athletes*”, Comparative Exercise Physiology, W.B. Saunders, London, UK. 2012, p. 53

⁵¹ A se vedea: Clayton, H.M, Hobbs, S.J., „*The role of biomechanical analysis of horse and rider in equitation science*”, Applied Animal Behaviour Science, London, UK, 2017, p. 123–132.

⁵² A se vedea: De Cocq P., Mooren M, Dortmans A., Van Weeren R., Timmerman M., Muller M., Van Leeuwen J.L. „*Saddle and leg forces during lateral movements in dressage*”, Equine Veterinary Journal Supplement, 2010, Vol. 42, Supl. 38, p. 644–649

⁵³ A se vedea: De Cocq, P, Terada, K., Muller, M., Van Leeuwen, L., „*Usability of normal force distribution measurements to evaluate asymmetrical loading of the back of the horse and different rider positions on a standing horse*”, The Veterinary Journal, 2009, Vol. 181, p. 266–273

⁵⁴ Niculescu M., „*Metodologia cercetării științifice în educație fizică și sport*”. Ediția a II-a, Editura A.N.E.F.S., București, 2010, p.47

Particularizând aceste aspecte, se poate admite faptul că dresajul ecvestru, ca sport de performanță se constituie ca parte a disciplinelor sportive. În acest sens al disciplinei sportive, profesorul Gheorghe Cârstea, aprecia că „*prin sistemul de educație fizică și sport se înțelege ansamblul unităților organizatorice și a conținutului activității acestora corelativ pe plan național, în scopul perfecționării dezvoltării fizice și a capacității motrice în rândul tuturor categoriilor de populație, prin concordanță cu prioritățile specifice comenzii sociale prezente și de perspectivă.*”⁵⁵

În dicționarul terminologic al educației fizice și sportului, sistemul de educație fizică este definit drept „*ansamblul de idei, metode și mijloace structurate după principii unitare în vederea realizării unor obiective politice, sociale și biologice ale educației fizice*”.⁵⁶ (Alexe N., 1980, p. 38)

În sensul Legii nr.69/2000, prin Articolul (1), Alineatul (2) din Legea Educației Fizice și Sportului, sistemul de educație fizică și sport înglobează „*toate formele de activitate fizică menite, printr-o participare organizată sau independentă, să exprime sau să amelioreze condiția fizică și confortul spiritual, să stabilească relații sociale civilizate și să conducă la obținerea de rezultate în competiții de orice nivel*”.⁵⁷

Activitățile la care se face referire în textul legislativ arată că dresajul ecvestru intră în componența structurală a sistemului național de educație fizică și sport și interacționează permanent cu alte discipline sportive asociate echitației, fiecare aducându-și aportul, prin realizarea obiectivelor specifice, la realizarea finalităților sistemului de discipline sportive.

În cadrul sistemului disciplinelor sportive se regăsesc mai multe subsisteme și anume:

- a) subsistemul activităților de educație fizică și sport;
- b) subsistemul structurilor sportive;
- c) subsistemul instituțiilor și organizațiilor;
- d) subsistemul de susținere și menținere;
- e) subsistemul interacțiunilor;
- f) subsistemul finalităților;

Toate subsistemele enumerate anterior se află într-o relație permanentă de interacțiune. Zonele de întrepătrundere ale subsistemelor sunt determinate de o serie de procese specifice de derulare a activităților pentru care au fost concepute. Trebuie reținut însă faptul că unicul scop al acestor subsisteme este de a realiza o

⁵⁵ Cârstea Gh., „*Educația fizică - fundamente teoretice și metodice*”. Ediția a II-a, Editura Casa de editură Petru Maior. București, 2010, p. 52

⁵⁶ Alexe N., „*Terminologia educației fizice și sportului*”, Editura Stadion, București, 1980, p. 38

⁵⁷ Art.1, Alin.(2), din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000 cu modificările și completările în vigoare

serie de obiective comune în vederea obținerii performanței.

Prin urmare, se poate conchide faptul că dresajul ecvestru interferează cu sistemul disciplinelor sportive. Mai mult decât atât, sistemul disciplinelor sportive face parte integrantă din sistemul educației, fiind considerat de către specialiștii în pedagogie unul din cei cinci piloni ai educației generale. Alături de educația intelectuală, morală, profesională și estetică, educația fizică are un rol esențial în formarea personalității adaptate la cerințele sociale.

Prin sintagma „educație fizică” se înțelege „o activitate care valorifică extensiv și sistematic formele de practicare a exercițiului fizic cu scopul mării potențialului biologic al individului în concordanță cu cerințele societății moderne”.⁵⁸ În acest sens, dresajul ecvestru este aliniat la sistemul disciplinelor sportive și urmărește dezvoltarea conștientă a potențialului biopsihic al omului și formarea unui anumit tip de personalitate solicitat de diverse condiții date în raport cu cerințele de execuție.

Dresajul ecvestru ca sport de performanță poate fi privit în lumina definiției consacrate a sportului de performanță, care este definit drept „activitatea de maximizare a capacității de performanță și valorificare a acesteia în competiții de mare anvergură, concretizată în recorduri și cucerirea de titluri, medalii și locuri în clasamentele oficiale”.⁵⁹

În componența dresajului ecvestru ca activitate sportivă de performanță se regăsește un complex de activități specifice prin intermediul cărora se urmărește valorificarea de aptitudini individuale în tandemul cal-călăreț într-un sistem organizat de pregătire, selecție și competiție. Scopul acestor activități este de îmbunătățire a performanțelor sportive și de realizare a unor recorduri în vederea obținerii victoriei. Pentru atingerea unor rezultate optime, se recomandă ca procesul de instruire a jocheilor să înceapă de la o vârstă fragedă, avându-se totodată în vedere particularitățile de creștere a tinerilor practicanți.

Ca și vârstă, intervalul optim de vârstă în care se recomandă a se începe practicarea echitației este de cuprins între 7 și 10 ani însă copiii pot să practice acest sport începând cu orice vârstă. Practicarea echitației de la vârste fragede cultivă dorința individului de a se plia pe comportamentul calului și cea de dezvoltare a perseverenței.

Practicarea echitației ca și sport de performanță este condiționată de cultivarea voinței și a încrederii în forțele proprii și în capacitățile calului. Individul trebuie să se cunoască bine mai întâi pe sine, ca să poată să obțină o bună stăpânire de sine în dirijarea calului. Astfel poate face spectacol prin anumite mișcări care adesea depășesc imaginarul.

⁵⁸ Cârstea Gh., „Educația fizică - fundamente teoretice și metodice”. Ediția a II-a, Editura Casa de editură Petru Maior. București, 2010, p. 64

⁵⁹ Teodorescu S., „Periodizare și planificare în sportul de performanță”, Editura Alpha, București, 2009, p.51

Pentru executarea corectă a procedeelor tehnice, persoanele care practică dresajul echin de performanță trebuie să posede un nivel ridicat de stăpânire psihică și să dețină calități motrice condiționale și coordinative la un nivel superior. Practicarea echitației ca și sport de performanță implică totodată dezvoltarea capacităților de efort anaerobe, aerobe și mixte în funcție de caracterul specific al efortului depus.

Se cunoaște faptul că pentru a se obține performanțe sportive în dresajul ecvestru, se cere o pregătire optimă la fiecare nivel de vârstă, pe etape, astfel încât sportivii mai dotați să își poată fructifica într-un mod eficient atât calitățile psihomotorice cât și cunoștințele teoretice și abilitățile tehnice.

În sprijinul celor afirmate mai sus, pentru atingerea de către sportiv, a unui nivel optim de performanță în dresajul ecvestru, se recomandă întreprinderea următoarelor măsuri specifice:

- a) elaborarea unor programe de pregătire adecvate vârstei sportivului;
- b) elaborarea (de către antrenor) a unor modele de instruire în concordanță cu particularitățile psiho-individuale ale sportivului și ale calului;
- c) însușirea corectă de către sportiv a procedeelor tehnice specifice dresajului ecvestru;
- d) elaborarea (de către antrenor) unui plan personalizat de dezvoltare armonioasă mentală și fizică pentru sportivul antrenat;
- e) selecția unor mijloace adecvate de instruire pentru cal și dresor;
- f) etapizarea mijloacelor de acțiune și antrenament;
- g) evaluarea periodică prin diverse probe de control adecvate progresului realizat în plan sportiv;

Calitățile psiho-motrice care se impun a fi optimizate în vederea atingerii unui nivel optim de performanță în dresajul ecvestru, sunt următoarele:

- a) rezistență ridicată la stres și oboseală fizică și psihică;
- b) voință și determinare;
- c) capacitate de autocontrol pentru depășirea stărilor dezagreabile;
- d) capacitate de concentrare pe termen lung;
- e) viteză și îndemânare;
- f) abilități motrice laterale și bilaterale;
- g) abilități de coordonare;
- h) mobilitate bună la nivelul articulațiilor;
- i) forță musculară bună în raport cu greutatea corporală;
- j) reacție rapidă la stimuli tactili, auditivi și vizuali.

Calitățile psiho-motrice enumerate anterior vor fi intensiv valorificate prin practicarea diverselor exerciții fizice în cadrul sesiunilor de antrenament.

Antrenorul va încerca prin ședințele de antrenament, să obțină atât la nivel individual cât și la nivel de colectiv, perfecționarea posibilităților psihice și morfofuncționale. Rezultatele se vor concretiza fie într-o depășire a propriilor

recorduri, fie în depășirea recordurilor partenerului de echipă.

În sens etimologic, conceptul clasic de antrenament constă în exersarea unor practici specifice în vederea obținerii performanței. În domeniul sportului de performanță, antrenamentul este definit drept *”procesul sistematic și planificat de pregătire a sportivilor, în vederea obținerii unor rezultate maxime în ramura sportivă practică.”*⁶⁰

Conceptul modern de antrenament implică un proces adaptiv de lungă durată, condiționat de îndeplinirea unui ansamblu de obiective și mijloace specifice. Pentru ca sportivul să obțină performanță trebuie să beneficieze de un amplu proces de planificare încadrat în diverse strategii pentru anumite perioade de timp, în vederea obținerii unui randament maxim concretizat în performanță.

Prin urmare, practicarea dresajului ecvestru ca și sport de performanță este condiționată de formularea unor obiective de pregătire precise și de antrenament sportiv axat pe pregătirea tehnico-tactică, psihologică, organico-musculară și artistică, în vederea inducerii unei forme sportive optime. Întregul mecanism de pregătire are un caracter ciclic și periodic, rezultat tocmai din caracterul ciclic al evoluției umane și echine.

Elementele prezentate anterior au evidențiat faptul că dresajul ecvestru nu include doar pregătirea fizică. Performanța este determinată în special de amploarea procesului educativ și instructiv. În cadrul acestui proces de instruire sunt incluse multiple activități didactice de consolidare, învățare și perfecționare atât în ceea ce privește deprinderile motrice, cât și postura corporală. Prin deprinderile sportive și aplicative specifice dresajului se poate obține inclusiv corectarea anumitor deficiențe la exemplarul cabalin cât și la dresor, astfel încât să se pună bazele formării calităților pe care trebuie să le întrunească o echipă concurentă desăvârșită.

Profesorul Silvia Teodorescu subliniază faptul că *„dobândirea capacității în domeniul sportului, nu se reduce numai la rezolvarea unor situații standard, ci, de cele mai multe ori, se referă la rezolvarea unor situații variate, unicate prin restructurări și recombinații ale comportamentelor, manifestându-se ca răspuns original, determinat de creativitatea individului. În aceste condiții se evidențiază capacitatea creativă ca posibilitate de elaborare a unor răspunsuri ce valorifică aptitudinile, achizițiile de învățare, personalitatea, interesul, condițiile ambientale etc.”*⁶¹

Printr-o simplă consultare a informațiilor istorice scrise și iconografice, se poate admite faptul că omul și-a îmbunătățit permanent condiția fizică și abilitățile de a stăpâni calul încă din cele mai vechi timpuri. Dacă inițial condiția fizică a fost legată de procesul de lucru, mai aceasta a vizat procesul de luptă. Astfel, timp de secole, omul și-a îmbunătățit calitățile fizice, devenind exerciții puse în slujba unor

⁶⁰ Șiclovan I., *”Teoria antrenamentului sportiv”*, Ediția a II-a revizuită, Editura Sport-Turism, București, 1987, pg. 92

⁶¹ Teodorescu S., *”Periodizare și planificare în sportul de performanță”*. Editura Alpha MDM, București, 2009, p.74

idealuri. Aceste idealuri se referă la îmbunătățirea condiției fizice, a confortului spiritual, dar și la stabilirea unor relații între om și cal, axate pe obținerea unor rezultate.

Echitația ca și activitate practică în alte contexte decât cel sportiv poate fi considerată o activitate bazată pe forță și dominată de suplețe. Principiul de bază în dresajul ecvestru constă în abilitatea de perseverență.

Avantajul principiilor dresajului ecvestru derivă din tactica prin care individul trebuie să se străduiască să evite orice risipă inutilă de energie pentru a învinge. Acest țel poate fi atins doar prin dozarea forței proprii în combinație cu folosirea forței animalului, obținându-se astfel un nivel maxim de eficiență cu un minim de efort. Dresajul ecvestru este complex și cuprinde pregătirea de natură fizică, tehnică, tactică, psihologică și teoretică. Acești factori ai antrenamentului sunt în strânsă interdependență și alcătuiesc împreună un tot unitar, care se subordonează procesului de instruire și educație a sportivilor.

Includerea dresajului ecvestru între disciplinele specifice educației fizice conferă dresorului un potențial real de dezvoltare a calităților motorii și de formare, întărire sau ameliorare a înzestrărilor și aptitudinilor motorii de bază, extrem de utile în competițiile de profil. Pe de altă parte, formarea potențialului fizic al calului este necesar pentru realizarea misiunilor individuale și colective, pentru perioade lungi de timp și spațiu, în orice condiții de teren și climă. Toate aceste abilități reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea supremației în plan competițional.

Prin intermediul dresajului ecvestru de performanță, fiecare dresor are posibilitatea de a încerca, prin folosirea unui procedeu specific, să capete o poziție mai bună decât adversarul și să îl elimine cu o strategie mai bună decât a acestuia. Totodată tehnicile specifice dresajului ecvestru permit practicarea acestui sport până la o vârstă mai avansată, însă impun anumite condiții în raport cu greutatea și forma fizică. Prin urmare, aspecte precum creșterea în greutate sau scăderea agilității pot compromite accesul la practicarea dresajului ecvestru de performanță.

În concluzie la încheierea acestui subcapitol, se poate conchide faptul că dresajul ecvestru de performanță și-a menținut tradiția în decursul timpului în pofida tuturor provocărilor care au marcat societatea modernă. Schimbarea majoră sub raportul tehnicilor de dresaj în relație cu antrenamentele specifice constă în faptul că arta dresajului nu mai este folosită drept tehnică de constrângere ci este considerată o metodă de îmbunătățire a relației dintre cal și călăreț folosită cu scopul de sporire a capacităților fizice și mentale ale perechilor formate din cal și călăreț.

La nivel fizic, echitația dezvoltă coordonarea, iar printr-o poziție bună în șa se obține tonifierea mușchilor spatelui. Prin echitație călărețul deprinde un bun echilibru și o anumită disciplină. Pe de altă parte, la nivel relațional se stabilește o legătură strânsă cu animalul care învață să asculte diverse comenzi din atașament față de stăpânul său.

2.2. CATEGORII DE DISCIPLINE

De-a lungul timpului, relația omului cu calul a ajuns de la o relație bazată preponderent pe supraviețuire și utilizarea calului în diferite activități ce presupun munca, la o relație de prietenie, încredere și parteneriat. Acest aspect este definit în special de plăcerea petrecerii timpului liber alături de cai, aceștia fiind utilizați în mai multe domenii ale sportului ecvestru. Echitația și sporturile sale sau terapiile prin cai pentru diferite afecțiuni au devenit moduri plăcute și utile de petrecere a timpului, trecând peste limitele impuse de naționalitate, etnie sau cele sociale.

În toate sporturile ecvestre, călăreții experimentați caută calitățile necesare ale cailor în scopul atingerii celor mai înalte niveluri de performanță.

Arătăm mai jos (fig. 2.1.) o diagrama care evidențiază tipurile de discipline din cadrul sporturilor hipice

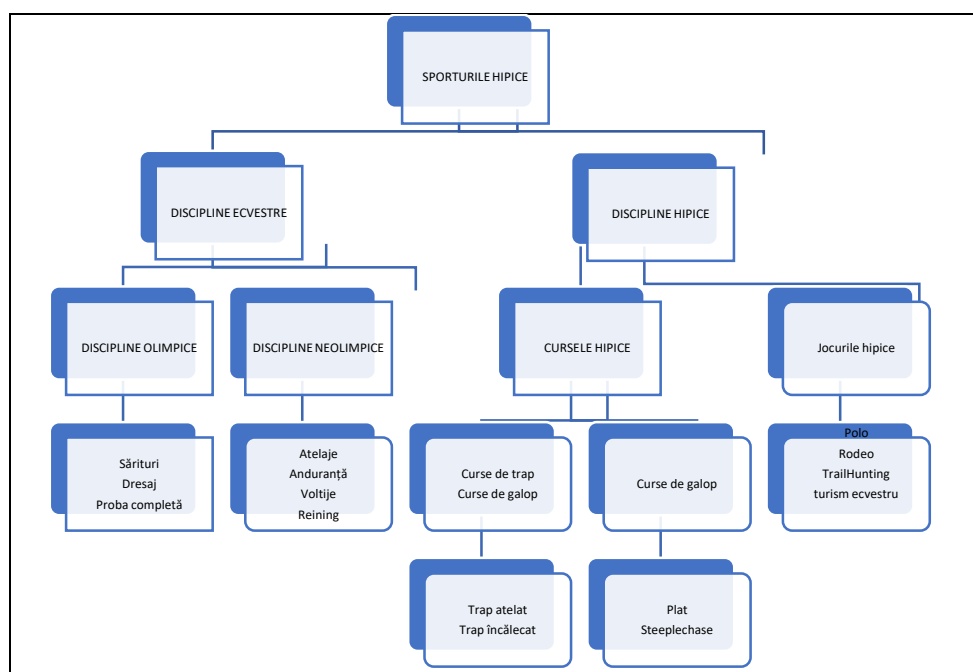

Fig. 2.1 Diagramă a sporturilor ecvestre / Fig. 2.1. Equestrian sports diagram

Săriturile peste obstacole

Dintre toate disciplinele ecvestre, săriturile peste obstacole sunt foarte populare, câștigându-și notorietatea și fiind cea mai cunoscută disciplină ecvestră.

Primul concurs de sărituri peste obstacole a fost organizat în a doua jumătate a secolului XIX, respectiv în anul 1900.

Ulterior, în 1909 se organizează Cupa Națiunilor de Sărituri de la Londra, dar începând cu anul 1912, săriturile peste obstacole devin obligatorii în cadrul

Jocurilor Olimpice împreună cu proba de dresaj și proba completa (Mărginean,1999; Ujică,1988).

În cadrul competițiilor de sărituri peste obstacole, ca și în cadrul celorlalte discipline ecvestre, femeile și bărbații participă pe același picior de egalitate.

În cadrul probei de sărituri peste obstacole, calul și călărețul trebuie să sară peste minim 10, maxim 13 obstacole, acestea regăsindu-se în diferite combinații: duble, triple, iar pentru obstacolele doborâte sau refuzul de a sari peste acestea se aplică penalizări (fig. 2.2.) (Wallace,2002).

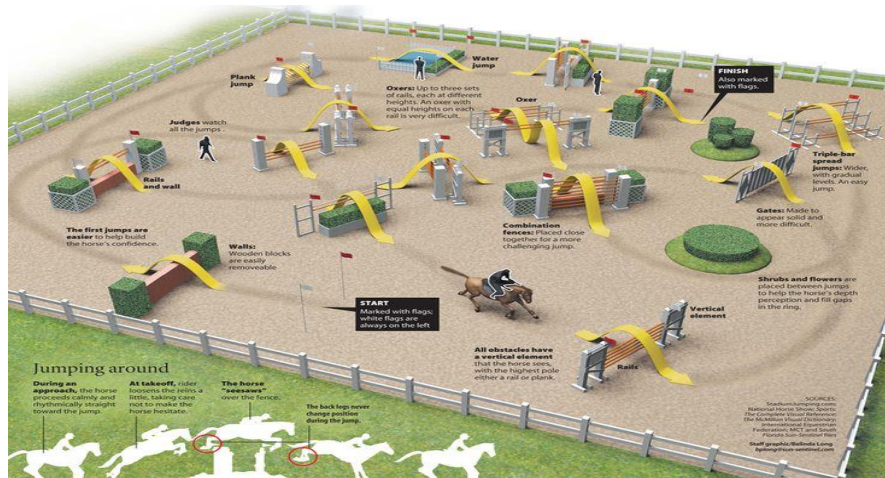

Fig. 2.2. Aspectul unui parcurs de sărituri / Fig. 2.2. Appearance of a jumping course

(<https://www.pinterest.com>)

Punctajul pentru proba săriturilor peste obstacole se acordă pentru abordarea și săritura calului peste obstacole, pentru parcursul finalizat și timpul acordat finalizării acestuia. (Bolte,2001; Blidaru si Blidaru,2010).

Obstacolele utilizate în concursuri sunt diferite:

- staționata- acesta este un obstacol alcătuit din plăci sau bare suprapuse fără distanță;
- Dublă bară- acesta este un obstacol format din două staționare așezate apropiat; scopul acestui obstacol este de a obliga calul să sară mai amplu;
- Oxer normal- barele așezate sus sunt dispuse la aceeași înălțime;
- Oxer progresiv- bara așezată în spate este dispusă mai sus față de cea așezată în față;
- Oxer descendent- bara din spate este dispusă mai jos decât bara așezată în față;
- Oxer suedez- barele sunt dispuse înclinat, în direcții diferite, formând un „X” când sunt privite de sus;
- Zidul- Obstacolul este alcătuit din materiale ușoare ce imită un zid;
- Tripla- Obstacolul este format din trei elemente dispuse progresiv pe înălțime;

- X-uri- aceste obstacole sunt formate din două bare așezate încrucișat, având câte un capăt pe pământ. Facem mențiunea că nu sunt utilizate în concursuri, dar sunt utilizate în antrenamente și demonstrații deoarece sunt ușor de sărit prin mijloc;
- Riviera- Este un șanț umplut cu apă ce necesită ca săritura să fie efectuată pe lungime, nu pe înălțime;
- Șanțul cu apă- un șanț umplut cu apă aflat sub un obstacol (fig. 2.3.);

Fig. 2.3 Săritură peste șanțul cu apă / Fig. 2.3. Jump over moat water
(www.pinterest.com)

☞ **Dresajul**

În privința antrenamentului calului, dresajul este cea mai înaltă expresie artistică a acestei discipline, datând din Grecia antică. Se cunoaște că primul concurs de dresaj a fost ținut la Bratislava, în anul 1973, însă, această disciplină ecvestră este implementată ca și probă olimpică în anul 1902, fiind introdusă ca probă la jocurile olimpice de la Torino. (Fântâneau, 2010).

În cadrul Jocurilor Olimpice de la Torino, regulamentul concursului era diferit față de cel de azi, cel din urma fiind adoptat în cadrul Jocurilor Olimpice ținute în Los Angeles, în anul 1932.

Regulamentul prevede că progresele se desfășoară într-un maneaj cu forma dreptunghiulară și dimensiuni de 60X20 m. Cuplul cal-călăreț, execută diferite mișcări la pas, trap și galop, mișcări memorate în prealabil, fiind stabilite de organizatorii concursului. Excepție fac progresele de Freestyle și cele Kür care au coregrafii diferite pentru fiecare cal în parte, iar mișcările sunt efectuate în ritmul muzicii.

Mișcările principale în disciplina dresaj sunt (Belasik, 2002):

- Extensiile- se execută atât la pas, trap, galop și presupun alungirea fulelor în același ritm (fig. 2.4.);

Fig. 2.4. Trap alungit/*Fig. 2.4. Extended trot*
(www.deviantart.com)

▪ Mișcările laterale: aceste mișcări sunt reprezentate de traiectoria calului în lateral, pe 3 urme; Aceste mișcări includ: umăr înăuntru, umăr în afară, cedare la gambă, primire (fig. 2.5.);

Fig. 2.5. Mișcare laterală-primire/*Fig. 2.5 .Half-pass*
(www.deviantart.com)

▪ Pirouetele: sunt întoarceri în cerc la pas sau galop, cu păstrarea trenului posterior în același loc (fig. 2.6.).

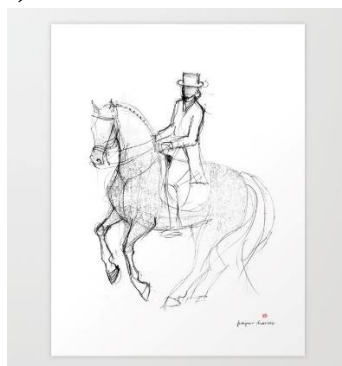

Fig. 2.6. Pirueta/*Fig. 2.6. Pirouette*
(www.society.com)

- Piaffe: este trapul executat pe loc, trenul posterior fiind situat mai mult sub centrul de greutate, acesta fiind marcat de momente distincte de suspensie (fig. 2.7.);

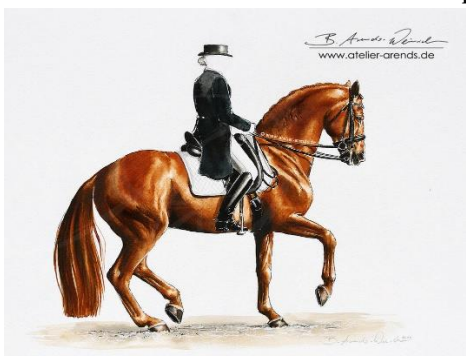

Fig. 2.7. Piaffe/*Fig. 2.7. Piaffe*
(www.deviantart.com)

- Passage: este trapul mai îngrămădit care are un moment distinct de suspensie (fig. 2.8.);

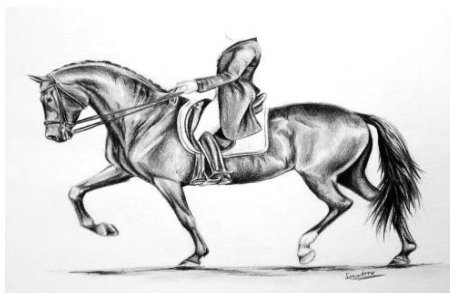

Fig. 2.8. Passage/*Fig. 2.8. Passage*
(www.deviantart.com)

- Schimbările pe picior în aer: acestea sunt executate în timpul galopului îngrămădit la 4, 3, 2 sau 1 timp.

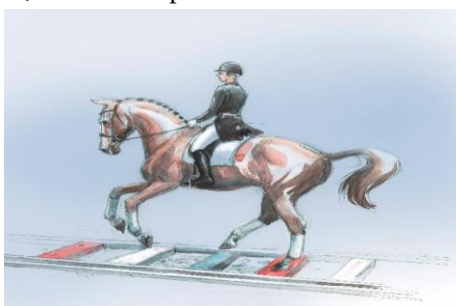

Fig. 2.9. Schimbare de picior în aer/*Fig. 2.9. Flying change*
(dressagetoday.com)

De-a lungul timpului, dresajul a atras din ce în ce mai mulți spectatori, dobândind o popularitate crescută. Aceasta disciplină, este considerată cea mai

artistică, apogeul fiind atins de progresiile de Freestyle, în care îmbinarea muzicii cu arta și sportul garantează menținerea și creșterea admiratorilor acestui sport. La Jocurile Paraolimpice, Para-dresajul a fost introdus din anul 1996, menținându-se în mod constant până astăzi. (Kyrklund&Lemkow,2000;Brandl,1997).

Concurs complet

A treia disciplină ecvestră este reprezentată de concursul complet, fiind cea mai complexă probă olimpică din domeniul sporturilor ecvestre. Fiind denumit și triatlon, această disciplină impune un nivel de experiență foarte ridicat în toate cele trei ramuri de echitație.

Triatlonul se desprinde din competițiile militare organizate pentru testarea atât a ofițerilor cât și a cailor pentru diversele situații ce ar fi putut apărea în timpul serviciului. Acesta necesita punerea în aplicare a tuturor abilităților dobândite și imperios necesare sportului hipic: relația armonioasă dintre cal și călăreț, contactul cu situații neprevăzute, precizia, cunoașterea calului și a limitelor acestuia, agilitatea, curajul. (Winfield,2011; Woodward,2012);

Astăzi, triatlonul este compus din trei probe distincte: proba1-dresaj; proba 2- cross; proba 3- sărituri. Aceste probe se desfășoară consecutiv în zile separate, dar concurentul trebuie să concureze cu același cal.

Proba de dresaj

Aceasta începe cu inspecția medicală a cailor, ulterior fiind executată o probă completă de dresaj, care are ca scop demonstrarea rectitudinii calului și a abilităților acestuia. Ca să poată controla un cal pregătit pentru un concurs complet și să îl conducă în executarea corectă a progresiei călărețul trebuie să aibă o vastă experiență. O progresie executată corect va asigura baza pentru restul competiției. (Bryant,2008)

Proba de cross

Proba de cross este concepută pentru testarea capacității cailor și a călăreților de adaptare la diverse condiții variabile de : teren, obstacole, vreme etc.). Totodată este testată și abilitatea cailor de a sări, dar și pregătirea călăreților cu privire la mersul cailor (unde este necesar pasul, trapul sau galopul), dar și modalitatea de utilizare a cailor. Acest parcurs conține 30-40 de sărituri peste obstacole construite din lemn, ziduri din piatră, bușteni sau șanțuri cu apă.(Bryant,2008)

Proba de sărituri

Aceasta probă începe în ultima zi, după ce este efectuată o altă inspecție medicală, caii putând fi retrași voluntar, dacă nu mai sunt apti de concurs.

Proba începe cu călăreții care s-au clasat ultimii, scopul ei principal fiind să demonstreze că ultimii cai clasati și-au menținut energia, docilitatea și flexibilitatea pentru parcurgerea parcursului cu obstacole de la 11 la 15. (Bryant,2008)

Atelaje

Înainte de a fi călăriți, caii au fost utilizați pentru tracțiune și munci agricole, din acest motiv, atelajele sunt considerate în sportul ecvestru, ca fiind cea mai veche disciplină. Este o disciplină îndrăgită și prosperă și în prezent. În anul 1969, Ducele Philip de Edinburgh, care era la acea vreme președinte al FEI, a organizat o întâlnire, în care a fost creionat primul regulament al acestei probe sportive, iar în anul 1970, aceasta disciplină este acceptată în FEI. (Bean& Blanchard,2004)

Concurenții stau într-un atelaj la care este înhamat un cal sau un ponei, o pereche de cai sau un echipaj format din patru cai, având de parcurs patru probe: dresaj, maraton și obstacole.

Prima probă, cea de dresaj presupune îndeplinirea următoarelor cerințe: într-un maneaj cu dimensiunile de 100X40 executarea unei succesiuni de figuri care conțin tranziții în timpul mersului, care rămâne același, nu se schimbă și între mersuri, cercuri și opriri.

Proba spectaculoasă a concursului este maratonul, care implică alergarea pe un traseu cu obstacole naturale, apa, dealuri care necesită efectuarea de viraje strânse, dar și obstacole artificiale, de exemplu un labirint. Proba este creată pentru a testa atât rezistența cât și condiția fizică a cailor, dar și capacitatea conducătorului de atelaj de a controla calul/caii și mersurile necesare.

Ultima probă din acest concurs, proba de obstacole sau conurile, are ca scop testarea obedienței, a rectitudinii și a condiției fizice a cailor, după finalizarea maratonului, dar și experiența și abilitățile conducătorului de atelaj de a trece peste obstacolele formate din două conuri cu câte o bilă așezată deasupra, fără a le dărâma. (Coombs,1985)

☛ **Anduranță**

Această disciplină ecvestră, a apărut prima dată în Statele Unite ale Americii, ca rezultat al testelor efectuate de Cavalerie asupra cailor, prin testul cursei pe o distanță de 483 km, care dura cinci zile, caii ducând în spate o greutate de 91 kg.

Anduranța a devenit sport abia în anul 1950, datorită lui Wendell Robie care a parcurs în 24 ore, ruta Pony Express din Nevada în California. (Wild, 2003)

Fiind o competiție pe distanță lungă, anduranța se desfășoară contra cronometru și testează rezistența calului, viteza acestuia, dar și abilitatea călărețului de a solicita calului său să efectueze diferite mersuri în funcție de terenul pe care se deplasează. Participantul la această probă este cronometrat, dar foarte important este să termine competiția fiind încă într-o formă cât mai bună, decât să termine pe primul loc. (Loving,1997)

☛ **Voltije**

Această disciplină ecvestră își are originile în Grecia antică, deoarece o parte a antrenamentelor presupunea ca soldații să facă exerciții la voltijă fără a avea șei sau scărițe. În anul 1924, această disciplină ecvestră, denumită atunci “ călărie artistică”, a fost inclusă în Jocurile Olimpice de la Antwerp Belgia. Ulterior,

concursurile de voltije au fost incluse în programul Jocurilor Mondiale Ecvestre ale FEI, în programul Campionatelor continentale și în programul Cupei Mondiale de Voltije FEI.

Această disciplină presupune munca în echipă, în timp ce calul se deplasează în galop, călărețul evoluează pe spatele acestuia, făcând diferite mișcări. Călărețul trebuie să fie un desăvârșit atlet și să aibă o deosebită condiție fizică. În plus, acesta trebuie să aibă o relație foarte armonioasă cu calul său. (Wiemers)

Concursurile de voltije sunt organizate individual sau în echipă, dar probele individuale, diferit față de celelalte sporturi ecvestre, sunt separate pentru bărbați și pentru femei, existând și competițiile în perechi, sau așa-numitele pas-de-deux.

☛ **Reining**

Această disciplină ecvestră a apărut în urma utilizării cailor pentru controlul cirezilor și a devenit probă în cadrul FEI în anul 2000, dar ca sport a fost recunoscut încă din anul 1949 de Asociația Americană a Cailor Quarter (AQHA). (Strickland,1998)

Proba presupune etalarea abilităților unui cal utilizat la munca în fermă, într-o arenă de concurs.

Concurenții au de efectuat între 1 și 10 tipare stabilite, care cuprind 7 sau 8 manevre: cercuri strânse efectuate în ritm încet, cercuri largi, efectuate în ritm rapid, rotiri în cerc închis, schimbări de picior efectuate în aer, și cel mai spectaculos și distinctiv pentru acest sport, oprirea prin alunecare. (Collier, 2008 și Loomis,1990)

2.3. CONCURSURILE DE DRESAJ LA NIVEL MONDIAL

Cu timpul, domesticirea calului și utilizarea acestuia ca mijloc de transport, a dus la separarea călăriei și marcarea ei ca fiind cea mai veche ramură a sportului hipic. (Evans,1992; Vilă,2001; Lindgren si colab., 2004)

În Grecia antică au fost ținute primele Jocuri Olimpice, în anul 776 î. H., iar ca principale sporturi abordate, au fost cursele de care și legendarele cvadriga, carele trase de 4 cai.

Pe măsură ce aceste jocuri au evoluat, competițiile ecvestre au început să se desfășoare în vaste hipodromuri. Astfel, competițiile ecvestre au fost parte în cadrul Jocurilor Olimpice Antice ce s-au organizat la fiecare 4 ani, între anii 776 î.d.H și 393 î.d. H.

Dar, decretul împăratului creștin Teodosie, care a interzis cultele păgâne, în anul 393 d. H..a dus la sfârșitul acestor jocuri, iar caii au fost retrogradați la activitățile la care au fost utilizați inițial, respectiv: agricultura, transport, război. (www.ortodoxwiki.org)

Ulterior, sec. al. XVI-lea a marcat o puternică ascensiune și dezvoltare a hipismului, când au apărut școli de călărie inițial în Italia, ulterior în Franța,

Germania și Spania. Cu timpul au apărut școli de călărie și în Rusia, Austria și alte țări din Europa. Școala de călărie franceză, și cea spaniolă au rezistat în timp și există chiar și astăzi. Cea mai veche și cunoscută este Școala Spaniolă de la Viena, care predă și acum „*haute école*” care conține elemente de echitație clasică. (Gürtler & Sternthal, 2010).

Pe la mijlocul anilor 1800, caii au fost omniprezenți atât în viața civilă, cât și în cea militară. Caii încă erau utilizați preponderent în agricultură și transport, dar creșterea cailor s-a dezvoltat într-o afacere profitabilă. Caii erau prezenți în domeniul agriculturii și erau premiați după aspectul lor. Pasionații de cabaline au promovat anumite calități distincte ale unor rase de cai, și au început să organizeze concursuri de sărituri peste obstacole. Astfel, în anul 1865 s-au ținut primele competiții de sărituri peste obstacole, în Dublin.

Pe parcursul timpului, conceptul de echitație în domeniul sporturilor, a primit un impuls din planurile istoricului francez Baron Pierre de Coubertin de a dezvolta o versiune modernă a Jocurilor Olimpice anunțate în anul 1892. Cu toate că la primele Jocuri Olimpice moderne organizate în Atena în anul 1896 caii au fost absenți, la a doua ediție a Jocurilor Olimpice, care a avut loc în Paris în anul 1900, în timpul Expoziției Universale, au fost prezentate și spectacole de echitație.

Aceste competiții ecvestre au fost inițial subevaluate și nu au fost menționate în minuta Comitetului Olimpic. Cu toate acestea, au fost câteva discipline: un Grand Prix pentru săriturile peste obstacole, atât în înălțime cât și în lungime și două concursuri: de vânătoare și întrecere de trăsură.

În 1912, călăreții olimpici de la Stockholm au primit pentru prima dată medalii olimpice, datorită țării gazdă, o țară devotată sporturilor ecvestre. În acea perioadă, doar ofițerii militari erau eligibili să concureze.

Cu timpul, industrializarea și avântul luat de automobile au dat sporturilor ecvestre o nouă valoare. Caii au devenit companioni valoroși atât în activități de relaxare cât și în domeniul sportului. Cu timpul au apărut trei mari discipline: dresajul, săriturile peste obstacole și așa-zisele discipline militare, care mai târziu s-au transformat în cross country. În acest moment, hipismul a fost recunoscut ca sport în sine, în totalitatea drepturilor sale.

Tinerii ofițeri și civilii au început să eludeze regulile stabilite, provocând în mod constant politica impusă, care limita participarea la Jocurile Olimpice doar a ofițerilor. Femeile au fost încurajate să își afișeze propriile capacități în domeniul ecvestru.

Sporturile ecvestre au proliferat, având în vedere faptul că din ce în ce mai mulți oameni au început să le practice. În aceste condiții, era o nevoie evidentă să se stabilească reguli la nivel internațional care să guverneze competițiile, și cel mai important dintre toate, să guverneze Jocurile Olimpice.

În anul 2010, la nivel mondial exista un număr de 60 milioane cai, dar acest număr a înregistrat o ușoară scădere, și în lume, dar și în Europa, deoarece în prezent calul este folosit preponderent în sport și mai puțin ca animal de muncă.

Ghidul de instrucțiuni a fost adaptat în funcție de circumstanțe și de evoluția practicilor. Federația Ecvestră Internațională a fost înființată în 1921 ca un organ de conducere însărcinat cu asigurarea coerenței reglementărilor pentru calificări și proceduri.

Ulterior, FEI a instituit Campionatele Europene și Mondiale pentru fiecare dintre cele trei discipline principale.

Astăzi, orice călăreț care dorește să câștige Campionatele Olimpice, Mondiale sau Europene, are de urmat o cale extrem de provocatoare și antrenantă. Este nevoie de talent excepțional, determinare și o dedicație de neclintit.

Pentru a participa la concursurile de dresaj organizate de Federația Ecvestră Internațională (FEI), aceasta solicită ca toate organizațiile afiliate să respecte Codul de conduită cu privire la bunăstarea cailor. În acest cod este menționat că bunăstarea calului este prioritară și nu trebuie omisă în favoarea cerințelor competiționale sau mediului de afaceri. (FEI Dressage Rules, 2015, pag. 7-8 și FEI Jumping Rules, 2015, pag. 8-9).

Codul FEI de conduită privind bunăstarea cailor impune următoarele reguli (FEI DRESSAGE RULES, 2015, pag. 7-8):

A. Bunăstarea:

- Reguli pentru un management bun în întreținerea calului
- Este necesar ca adăpostul și hrana să fie curate și de calitate bună;
- Calul trebuie să aibă acces nelimitat la apă și furaje;

A.1. Reguli pentru antrenament:

- Caii nu trebuie antrenați prin metode dure sau care impun teamă;
- Caii se antrenează în concordanță cu capacitatea fizică și psihică necesare pentru o anumită disciplină;

A.2. Harnașamentul și potcovitul:

- Copitele se curăță ori de câte ori este necesar, cu cele mai bune materiale;
- Activitatea de potcovit trebuie să fie în concordanță cu cele mai înalte standarde;
- Echipamentele și harnașamentul trebuie să fie confecționate din material bun, să nu producă durere sau să îngreuneze antrenamentele. Este necesar ca acestea să fie utilizate în conformitate cu prezentele reguli, pentru a evita riscul de accidente.

A.3. Metode de transport

- Când sunt transportați, caii vor fi protejați prin echipamente adecvate, pentru evitarea accidentărilor;
- Mijloacele de transport vor fi sigure, conduse de persoane calificate, aerisite și igienizate după fiecare transport;

- În activitățile ce presupun transportul cailor, vor fi implicate întotdeauna persoane calificate;

- Deplasarea:

- Durata transportului va fi bine segmentată, astfel încât să se respecte perioadele de odihnă, hrană și apă;

B. Antrenamentul fizic:

B.1. În concursuri vor concura doar sportivii și caii pregătiți, declarați apt din punct de vedere fizic;

- După antrenament, caii vor avea o bună perioadă de odihnă până la începerea competiției;

- În urma transportului, caii vor avea perioade de odihnă proporționale cu durata tranzitului;

B.2. Sănătatea:

- Înainte de antrenamente și competiții, caii vor fi verificați de medicul veterinar. Dacă există o suspiciune că starea de sănătate este afectată, respectivul cal va fi retras din competiție;

C. Dopping:

- Dacă a fost urmat vreun tratament medical, după vindecare se va acorda o perioadă suficientă pentru eliminarea din organism a oricărei substanțe ce poate crea suspiciunea de dopping.

- Este interzis dopajul, intenția de dopaj sau consumul de medicamente interzise;

- Participarea în concurs a iepelor :

- Iepele care au mânz , sau cele aflate după luna a patra de gestație nu vor putea concura.

- Utilizarea în mod abuziv a ajutoarelor:

- Abuzul de ajutoare (pinteni, dârlogi, cravașă) este interzis, fiind sancționat în momentul în care este identificat.

- Participarea la concursuri nu trebuie să dăuneze bunăstării generale a cailor:

- Locul unde se țin atât antrenamentele cât și concursurile antrenamentele trebui să fie sigure, menținute în stare bună de funcționare, înlăturându-se orice fel de risc de accidente și adecvate;

- Terenul și manejul de concurs sunt construite pentru a oferi siguranță calului.

- Concursurile se țin doar când condițiile meteo sunt favorabile, evitându-se punerea cailor în pericol.

- Este necesar ca după antrenamente, concursuri și efort îndelungat să se ofere cailor condiții pentru odihnă și echipamente necesare pentru înlăturarea efectelor efortului.

- Este obligatoriu ca grajdurile utilizate în concursuri să fie spațioase, asigurate împotriva accidentelor, igienizate, aerisite și confortabile.

- Este obligatoriu să existe zone cu apă curentă necesare adăpării și spălării.
- Pentru a participa la orice concurs ecvestru este obligatorie evaluarea unui medic veterinar. Dacă s-a produs un accident, sau calul dă semne de epuizare, este obligatoriu consultul veterinar. Dacă accidentarea este gravă, sau starea de sănătate a calului este precară, întâi se va interveni în vederea stabilizării calului, ulterior acesta fiind transportat cu ambulanța la cea mai apropiată clinică veterinară.
- Accidentările în cadrul concursurilor sunt urmărite și analizate, pentru a se evita pe viitor repetare acestora.
- Se va verifica atent terenul de concurs, frecvența și durata concursurilor tocmai pentru a se evita epuizarea sau accidentările. Dacă în urma unui accident, rănilor rezultate sunt foarte grave și ireversibile, se poate recurge la eutanasiere, efectuată de un medic veterinar, pentru a încheia suferința calului.
- În urma retragerii din competiție, comportamentul personalului față de cal va fi prietenos și empatic.
- Federația Ecvestră Internațională recomandă celor ce activează în sportul ecvestru să adopte cea mai bună conduită pentru creșterea și educarea cailor de sport.
- În România, Federația Ecvestră Română este organizația care arbitrează și sub egida căreia se desfășoară concursurile ecvestre. La aceste concursuri pot participa doar caii și călăreții legitimați la cluburile legitimate, înscrise în FER. (Regulamentul FER ediția 2024). În vederea participării la competițiile organizate de FER, fiecare cal trebuie să obțină o licență anuală. Conform regulamentului FER, 2024 călăreții pot concura astfel:

Concursurile zonale: un călăreț poate concura cu patru cai la o probă, dar dacă nu se păstrează o oră între participările cailor ce aparțin aceluiași călăreț, numărul de cai se va reduce la trei.

Cupe: se poate participa cu trei cai la o probă;

Finale : se poate participa cu trei cai la o probă;

2.4. ORGANIZAREA CONCURSURILOR DE DRESAJ LA NIVEL NAȚIONAL

Federația Ecvestră Internațională consideră că scopul dresajului este să formeze calul și să îl transforme, printr-un antrenament echilibrat într-un sportiv dedicat și împlinit. Pe parcursul progresiei, calul va fi liniștit, elegant, elastic, prezent și cooperant. Spectatorii vor avea impresia că între cal și călăreț există o armonie desăvârșită, calul executând mișcările din proprie inițiativă, fiind sub controlul călărețului.

În regulamentul FEI sunt prevăzute următoarele recomandări:

- Autonomia și ritmicitatea mersurilor;
- Concordanța, ușurința și destinderea efectuării mișcărilor;

- Destinderea trenului din spate și încadrarea celui din față în urma impulsiei;
- Îngăduința purtării zăbăluței, în mod ascultător, fără niciun semn de încordare sau împotrivire;

Mișcările și exercițiile calului sunt obținute prin aplicarea ajutoarelor, dar în mod imperceptibil, fără nicio greutate sau străduință din partea călărețului, formându-se ideea unei colaborări perfecte între cei doi.

Eficiența ajutoarelor aplicate de sportiv duce la executarea mișcărilor pe care le conține progresia, nefiind permisă utilizarea vocii. În cazul în care se utilizează vocea, se aplică penalizări.

Federația Ecvestră Română (tab.2.1.) impune regula licenței pentru participarea în competițiile de dresaj, astfel:

- Nivelul probei la care participă perechea cal-călăreț este determinat de nivelul subaltern atins de unul dintre cei doi;
- La cerere, un cal poate involucra la un nivel anterior, dacă nu a mai participat la nivelul superior la care a ajuns în ultimii doi ani;
- Un cal poate concura într-o zi în maximum două probe, excepție făcând caii cu vârsta de patru ani, care concurează doar într-o probă/zi;
- Un călăreț poate concura cu patru cai la o probă, dar dacă nu se păstrează o oră între participările cailor ce aparțin aceleiași călăreț, numărul de cai se va reduce la trei;
- Nu există probe distincte, doar pentru bărbați sau doar pentru femei;
- Nu contează originea cailor care sunt admiși în concurs, dar este obligatoriu să aibă înălțimea minimă de 149 cm, înălțime măsurată la greabăn, iar pentru probele în care participă copiii, sunt primiți și poneii.

Tabelul 2.1./ Tables 2.1.

Nivelele progresiilor în competițiile de dresaj în România și vârsta minimă a cailor participanți

Levels of progress in dressage competitions in Romania and the minimum age of the participating horses

NIVEL	PROGRESIE	VÂRSTĂ/ANI
NIVEL A	Intermediar 1 + intermediar 1 Freestyle	7
NIVEL B	SFÂNTUL GHEORGHE	7
NIVEL C	AVANSAȚI	6
NIVEL D	MEDIU	5
NIVEL E	ELEMENTAR	4
NIVEL F	PRELIMINAR	4
COPII	PRELIMINAR COPII	-
AMATORI	AMATORI	-

Conform FEI Dressage Rules 2024, ținuta obligatorie este următoarea:

- La concursurile în care participă copii și amatori și inclusiv cei care participă la nivel B, Sf. Gheorghe vor avea ținuta de la concursul de sărituri peste

obstacole, cu mănuși albe. Ținuta de la proba de sărituri peste obstacole este cizme negre sau maro, pantaloni albi, cămașă cu guler alb, sacou negru, albastru închis sau roșu.

- La concursurile în care participă seniori la Intermediar I și la Sf. Gheorghe se va purta următoarea ținută:

- Tocă sau joben, care să aibă culoarea neagră sau la fel cu fracul;
- Fracul să fie negru sau închis la culoare;
- Pantalonii trebuie să fie albi sau o nuanță de alb;
- Cravata sau stocul trebuie să fie albe sau o nuanță de alb sau aceeași culoare cu fracul;

- Cizme negre sau care au aceeași culoare cu fracul;
- Piteni metalici care să nu fie ascuțiți, cu vârful rotunjit, dacă pitenii au roțițe, acestea trebuie să fie netede și să se rotească;

- Sportivii înscriși în cluburile poliției, armatei, jandarmeriei pot să intre în concurs în ținută civilă sau ținuta de serviciu;

- Folosirea mijloacelor electronice de comunicare, telefoane, căști, dispozitive *hands free* este permisă doar în timpul antrenamentelor, fiind interzisă în concursuri;

- Harnașamentul cailor în competițiile de dresaj este alcătuit din (FER Regulament competițional 2024; FEI Dressage Rules, 2024):

- La concursurile în care participă copii și amatori și inclusiv cei care participă la nivel B, Sf. Gheorghe, pot participa cu șa pentru obstacole și frâu simplu;

- În probele de copii nu se participă având cravașă;
- În probele la care participă amatori și cei care participă la nivel B, Sf. Gheorghe, pot participa având cravașă cu dimensiunea maximă de 120 cm;

- Participarea la probele de seniori nivel Sf. Gheorghe/ Intermediar I presupune următoarea ținută: frâu dublu pentru dresaj, șa pentru dresaj, valtrapul să fie alb sau negru, capișonul trebuie să fie confecționat din materiale subțiri, să nu blocheze vederea, fără niciun dispozitiv care să astupe sunetele; Este interzisă utilizarea martingalelor, dârlogilor laterali sau celor de încordare, a cravașei, bandajelor etc.; Cravașa este utilizată în timpul încălzirii și antrenamentelor; Bandajele sunt utilizate doar în timpul încălzirii și antrenamentelor și la premiere;

- Este interzisă împodobirea exagerată a calului, fiind permise împletitura normală pentru coamă și coadă;

- Calul va purta un numar de identificare;
- Este interzisă încălecare a calului într-un interval mai mic de 24 ore înainte de concurs de către o altă persoană;

- Concursurile vor fi supervizate de trei arbitri (acestia pot avea orice naționalitate) iar unul va fi poziționat pe latura B sau E.

- Notele sunt acordate astfel:

10 pentru calificativul Excelent
9 pentru calificativul Foarte bine
8 pentru calificativul Bine
7 pentru calificativul Relativ Bine
6 pentru calificativul Satisfăcător
5 pentru calificativul Suficient
4 pentru calificativul Suficient pentru calificativul Relativ rău
3 pentru calificativul Rău
1 Pentru calificativul Foarte rău
0 se acordă pentru neexecutare

Notele pot fi acordate și cu 0,5;

Punctele de penalizare sunt următoarele:

Două puncte acordate pentru:

- prima greșeală efectuată în progresie și 4 pentru a doua greșeală efectuată în progresie;

- Intrarea în zona de concurs fără mănuși, având cravașă și bandaje;

- Intrarea în manejul de concurs înainte de semnalul de start sau neintrarea în manejul de concurs în timp de maxim 45 secunde după semnalul de start; pentru concursul de Freestyle, termenul este de 20 secunde;

- În cazul în care se depășește durata progresiei de freestyle sau aceasta se termină mai repede decât este menționat în foaia de parcurs, din scorul total se va scădea 0,5%;

- Celelalte progresii, în afară de cele de freestyle nu au timp limită;

Eliminările din concurs:

Dacă se înregistrează trei greșeli în progresie;

Dacă nu se intră în arena de concurs în timp de 90 secunde după semnul sonor;

Dacă calul șchiopătează;

Dacă se cade;

Dacă calul se află în afara zonei de concurs cu toate picioarele;

Dacă se aplică ajutoarele excesiv și abuziv și calul sângerează;

Dacă se primește ajutor din tribună;

Dacă calul opune rezistență pentru o perioadă mai mare de 20 secunde, în arena de concurs sau în jurul acesteia;

Dacă se utilizează echipamente interzise;

Dacă se observă incapacitatea perechii cal-călăreț de a executa nivelul;

În cazul în care călărețul are un comportament abuziv;

Dacă participarea în concurs aduce atingere bunăstării calului;

Pentru participarea în finala campionatului este obligatoriu:

-perechea cal-călăreț să fi reușit în minim două concursuri la acea categorie sau la una superioară (și în competiții internaționale);

- reușita în finală a cel puțin trei călăreți din trei cluburi;
- dacă s-a parcurs 57% din progresie; pentru Freestyle este obligatoriu parcurgerea a 60%;

Dacă scorurile sunt egale, departajarea se va face:

- Prin cel mai bun scor obținut în concursul de nivel superior;
- Prin totalul notelor obținute;
- Prin scorul artistic obținut la probele de Freestyle;
- Cluburile participă doar cu o echipă, fiind luate în considerare două dintre cele mai bune rezultate din trei, iar parcursului de nivel superior fiindu-i acordat 1.5 ;

2.4.1. Organizarea probelor nationale de dresaj

1. Proba pentru copii : pentru nivelul de progresie preliminar, vârsta călărețului trebuie să fie mai mica sau egala cu vârsta de 14 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbăluțe;

2. Proba pentru campionat seniori Sf. Gheorghe : Pentru nivelurile de progresie Sf. Gheorghe și Sf. Gheorghe Freestyle, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbala;

3. Proba pentru campionat senior Intermediar 1: Pentru nivelurile de progresie Intermediar I și Intermediar Freestyle, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbala;

4. Proba pentru Echipe seniori: Pentru nivelurile de progresie Avansați FEI și Sf. Gheorghe sau doar una din ele, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

5. Proba pentru nivel Elementar: Pentru nivelul de Elementar FEI, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbăluța;

6. Proba pentru Nivel Mediu: Pentru nivelul de progresie Mediu FEI, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbăluța;

7. Proba pentru Nivel Avansați: Pentru nivelul Avansați FEI, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

8. Proba pentru Nivel Preliminar: Pentru nivelul de progresie Preliminar FEI, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 15 ani, titlul se

acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbăluța;

9. Proba pentru Amatori : Pentru nivelul de progresie Amatori, nu este impusă nicio limită pentru vârstă, titlul se acordă pentru parcurgerea a cel puțin 57% din progresie, se poate utiliza doar zăbăluța;

10. Proba pentru Grand Prix: Pentru nivelurile de progresie Sf. Gheorghe, Intermediar I, Intermediar I Freestyle, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 18 ani, se poate utiliza doar zăbala;

11. Proba pentru Cupa României Individual: Pentru nivelurile de progresie Avansați FEI, Sf. Gheorghe, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

12. Proba pentru Cupa României Echipa: Pentru nivelurile de progresie Avansați FEI și Sf. Gheorghe, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

13. Proba pentru Cupa României și Cupa FER Copii: Pentru nivelul de progresie Preliminar copii, vârsta călărețului trebuie să fie mai mică sau egală cu vârsta de 14 ani, se poate utiliza doar zăbăluța;

14. Proba Cupa FER Individual: Pentru nivelurile de progresie Mediu și avansați, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

15. Proba pentru Cupa FER Echipa: Pentru nivelurile de progresie mediu și avansați sau doar una din ele, vârsta călărețului trebuie să fie mai mare sau egală cu vârsta de 16 ani, se poate utiliza doar zăbala sau zăbăluța;

În România, abia în anul 1871 s-a înființat o școală și o orientare în domeniul echitației, la București, respectiv școala de cavalerie care deține primul regulament de călărie din țară.

În data de 12 decembrie 1930, inspectorul general al cavaleriei, generalul G. Moruzi a pus bazele Congresului de constituire a Federației Ecvestre Române (FER). În aceste condiții, România a devenit atunci a 12-a țară membră în FEI. În 1913, în buletinele forului internațional este consemnat faptul că a avut loc admiterea “ *de jure*” (Fântâneau, 2010; Fântâneau, 1986, Fântâneau & Șerbănescu 1982).

Ulterior, maiorul Vladimir Constantinescu a participat în anul 1928 și în anul 1929 la concursurile internaționale organizate în Varșovia și în Poznań, câștigând de patru ori locul I.

Maiorul Vladimir Constantinescu a câștigat locul I și la probele de sărituri din cadrul “Cupa Națiunilor” de la Aachen în anul 1934 și în anul 1935 la Varșovia.

România a avut cel mai bun rezultat prin locotenentul H. Rang care a participat cu calul Delfis și a câștigat locul II la Olimpiada de la Berlin organizată în anul 1936 (Mărginean, 1999; Mărginean, 1991; Ujica, 1988).

Locotenentul Henri Rang (fig. 2.10.) a fost în perioada 1931 – 1948 ofițer de cavalerie și sportiv al echipei naționale de echitație a României. În cadrul Jocurilor Olimpice de la Berlin, din 1936, împreună cu calul Delfis, s-a clasat pe locul II la proba de obstacole individual, denumită Premiul Națiunilor (era aproba cea mai importantă și grea la obstacole înalte de 1.30 – 1.60 m). Interesant este că pentru desemnarea câștigătorului s-a organizat un concurs de baraj între Henri Rang și sportivul Kurt Hasse, de origine neamț. Ambii sportivi au avut același punctaj, dar Kurt Hasse a obținut un timp mai bun, fiind declarat câștigător. Romanul H. Rang a câștigat prima medalie de argint olimpică din toată istoria sportului ecvestru românesc.

Fig. 2.10. Locotenentul Henri Rang cu calul Delfis /Fig. 2.10. Lieutenant Henri Rang with Delfis
(www.wikipedia.org)

Din anul 1986 s-au organizat în fiecare an concursuri balcanice de călărie, în cadrul cărora călăreții noștri români s-au calificat în probele de dresaj, în probele de obstacole, dar și în cadrul probelor complete.

Premierea pe un podium de olimpiadă poate fi cel mai înalt țel atins de un sportiv. În sportul ecvestru din România au existat două momente:

- ☞ Locul II obținut de Henri Rang la Olimpiada din 1936 de la Berlin
- ☞ Locul III obținut la Olimpiada din 1980 de la Moscova.

Călăreții: Anghel Donescu (fig. 2.11.) cu calul Dor, Dumitru Velicu cu calul Decebal și Petre Roșca cu calul Derbist au reușit să câștige bronzul olimpic la proba de dresaj pe echipe. Acest rezultat a fost unic pentru România.

Fig.2.11. Anghel Donescu /Fig. 2.11. Anghel Donescu
(www.herghelie.ro)

Capitolul 3

ANTRENAMENTUL CALULUI DE DRESAJ

Chapter 3

DRESSAGE HORSE TRAINING

3.1. TRĂSĂTURILE CALULUI DE SPORT

Expresia cal de sport este folosită pentru caii reproduși și crescuți în domeniul sporturilor ecvestre de nivel înalt, probe Olimpice.

În vederea formării unui cal de succes pentru competițiile ecvestre de nivel înalt, probe Olimpice, Grand Prix, în disciplinele ecvestre: sărituri peste obstacole, dresaj, probă completă, etc., acesta trebuie să aibă anumite trăsături pentru a se antrena în vederea atingerii performanței:

Dintre aceste caracteristici, le descriem pe următoarele (Schacht, 2012):

- Temperamentul: având în vedere faptul că un antrenament necesar obținerii succesului la cele mai înalte niveluri, caii sunt aleși în funcție de dorința de învățare și puterea de muncă;

- Conformația: în general rasele de sport au conformația asemănătoare deoarece caii sunt bine proporționați, având o conformație “*uphill*”, cu tendința de în sus, umăr înclinat, aspecte care determină mersurile și abilitățile calului,

- Mersurile : în domeniul dresajului sunt selectați caii care își folosesc tot corpul în mers, au mersuri atletice și fulee lungi. În mersurile de trap și galop, calul trebuie să fie într-o suspensie reușită, picioarele din spate fiind în mod natural angajate, poziționate sub centrul de greutate. În aceste condiții, se poate lucra mai ușor cu calul, pentru obținerea angajării, alungirilor, îngrămădirilor;

În vederea obținerii performanței sunt căutați în special caii ce au unghiurile picioarelor corecte, simetrice, umerii trebuie să fie puternici și înclinați, mușchii dezvoltati, un corp drept și bine proporționat. (Smith, 2004)

Foarte important este și temperamentul calului, acesta trebuind să fie încrezător, supus, dornic să învețe și să muncească.

Toate aceste caracteristici vor permite calului să învețe cele mai dificile mișcări în dresaj și prin antrenament consecvent să se ajungă la succes.

Popularitatea calului de sport este dată de trăsăturile sale pozitive în privința temperamentului, structurii corpului și mersurilor. Acești cai sunt crescuți în întreaga lume pentru sport, fiind cunoscuți peste tot sub denumirea de “cal de sport”.

Reproducerea și înmulțirea cailor de sport este urmărită de Federația Internațională de Reproducere pentru Caii de Sport (WBFSH), fiind în același timp și o legătură între cei ce cresc acești cai și FEI. (Roman-Popovici și colab., 2014).

Studbook

Caii de sport pot proveni din rase pure, din cai cu sânge cald sau metiși. De-a lungul timpului, prin programe de selecție atent verificate și supravegheate, unele țări și-au format în timp propriile rase de cai de sport consacrate, în încercarea de a crea o rasă perfectă pentru sport.

Caii cu sânge cald, warmblood sunt utilizați preponderent în sport, în disciplinele ecvestre de dresaj și sărituri, fiind creați în principal în acest scop. Spre exemplu, pur sângele englez cel mai des este folosit în sport, în probele complete și în cursele de galop.

Rasele de cai cu sânge cald sunt utilizați în sport, iar rasele de cai cu sânge rece sunt utilizați în special în diferite munci, cai de povară. Pe lângă aceste rase, sunt și caii cu sânge fierbinte, caii ușori, utilizați în călărie, pur sângele arab și englez.

Cele mai multe rase cu sânge cald au fost formate în Europa, purtând numele țării sau regiunii de proveniență. Procesul de formare al acestor rase este menționat și păstrat într-un studbook. Europeanii au reușit crearea unui cal de sport reușit, înalt, cu un caracter minunat. (Strickland,1992).

Criteriile de selecție în studbook

Procedura de de selecție pentru studbook este separată, în funcție de rasele cu sânge cald și rasele pure.

Astfel, procedura de studbook deschis departajează rasele cu sânge cald de cele pure (pur sânge englez, pur sânge arab. Pentru rasele pure, se aplică politica de studbook închis și este nevoie doar de părinți de rasă pură.

Diferența pentru rasele cu sânge cald este dată de acceptarea pentru reproducție a armăsarilor sau a iepelor din rase similare pentru că se urmărește ameliorarea continuă a acestor cai.

Ca o excepție, dintre rasele cu sânge cald, rasa Trakehener este considerată rasă pură, iar rasele Hanoverian, Selle Francais și Holstein dețin studbook-uri diferite față de ale altor rase de cai cu sânge cald, în sensul în care sunt mai închise decât celelalte.

Cea mai mare parte a raselor cu sânge cald au în vedere populații de reproducție ce aparțin altor registre, condiționat ca acestea să fie membre ale FIRCS (Federației Internaționale a Reproducției pentru Caii de Sport), fiind în același timp recunoscute de FEI. (Strickland,1992).

Pentru înscrierea exemplarelor în studbook este necesară o verificare externă, constituție, mers, avându-se în vedere excluderea cailor necorespunzători pentru reproducție.

Astăzi, procedura de înscriere în studbook conține și evaluări ale performanței, aplicate mai ales pentru armăsari. În vederea selecționării celor mai bune exemplare ce vor fi utilizate pentru reproducere. (King,1993)

Criteriile constituției și măsurilor cailor sunt implementate pentru împlinirea unor anumite nevoi. Evoluția rasei Oldenburg afișează cel mai bine acest lucru: în sec.XIX se căuta un cal de muncă greu, dar în același timp elegant, care să aibă mersuri rafinate; în sec. XX se căuta un cal puternic pentru agricultură și pregătit pentru câmpul de luptă, dar și economic; Din anul 1950 se caută un cal perfect de sport;

☞ **Obiectivul creșterii calului de sport**

Calul de sport este crescut în principal pentru a satisface cerințele pieței domeniului ecvestru. (McBane, 2001).

Registrele de creștere au scopuri puțin diferite, dar în principal înmulțirea și creșterea se bazează pe cai utilizați în sărituri peste obstacole și dresaj, dar și cai utilizați în proba completă.

3.2. ANTRENAMENTUL CALULUI LA COARDĂ

Antrenamentul la coardă (fig. 3.1.) pune bazele oricărui program de antrenament construit ulterior, presupune învățarea calului să asculte, să execute comanda, să recunoască liderul și creează o legătură între om și animal.(Roman-Popovici și colab., 2013; Hill, 1991)

Fig.3.1. Lucrul la coardă al unui cal tânăr /Fig. 3.1. The rope training of a young horse

În urma studiilor efectuate, s-a observat că, lucrul la coardă trebuie început cel puțin de la vârsta de doi ani, dar durata trebuie să crească treptat, de la 15 minute pentru vârsta de 3 ani, la 30 sau 45 minute pentru vârsta mai mare de trei ani. (Rogers și colab. 2012; Freeman, 2010).

Când antrenorul observă că lucrul la coardă dă rezultate și calul răspunde la comenzile sale, antrenamentul crește în dificultate, fiind introduse alte elemente: schimbarea direcției de mers, de pe linie, pe cerc, efectuarea mersului în spirală, alungiri în timpul mersului: pas, trap, galop.

Pentru orice cal tânăr, care va fi pregătit să concureze, indiferent de

disciplină, lucrul la coardă este același, iar după ce calul învață aceste elemente, antrenamentul său se rafinează și se adaptează în funcție de disciplina ecvestră aleasă.

Chiar și pentru un cal de sărituri, este necesar pentru definirea antrenamentului său, ca acesta să deuteze cu lecții de dresaj dar fără perfecționarea acestor mișcări necesare dresajului de înalt nivel.

Pentru caii aleși să concureze în competițiile de dresaj, începe lucrul la mână pentru însușirea următoarelor mișcări:

1. Mersul înapoi : Această mișcare presupune ca poziția calului să fie dreaptă și echilibrată, calul va merge înapoi la comandă, pe fiecare pas, în doi timpi, picioarele fiind în perechi egale, diagonal.

2. Cedarea la gambă: Această mișcare presupune deplasarea paralelă și laterală având ca reper pista, este un exercițiu ce se desfășoară pe două urme, membrele calului fiind încrucișate iar capul fiind plasat în direcția opusă.

3. Întoarcerea pe picioarele din față: este o mișcare ce presupune o întoarcere la 360 grade, în jurul umerilor, din pas iar șoldurile se rotesc pe piciorul din spate, intern, care după ridicare, se re poziționează în același loc.

4. Crupă înăuntru/înafară: scopul acestei mișcări este de a plia mersul calului , cu picioarele anterioare pe pistă și picioarele posterioare sunt orientate în timpul deplasării spre interior, cu un unghi de 35 grade.

5. Umăr înăuntru / înafară : umăr înăuntru este mișcarea ce presupune că piciorul posterior aflat în interior, calcă în mijlocul urmelor lăsate de picioarele anterioare, iar piciorul posterior aflat în exterior calcă pe traseul lăsat de piciorul pereche anterior; umărul înăuntru este mișcarea ce presupune că piciorul posterior interior, dar și cel aflat în exterior, sunt plasate pe urma piciorului anterior din exterior.

6. Piruetele: Această mișcare presupune formarea constantă a unui cerc în jurul trenului posterior,

7. Primirea: în executarea acestei mișcări, calul se deplasează paralel, iar picioarele anterioare și posterioare urmează două linii diferite, în timp ce capul și gâtul preced restul corpului spre direcția de mers.

8. În măsura în care calul este receptiv și își dezvoltă abilitățile, poate începe să învețe și mișcări de grand prix, respectiv piaff-ul și passage-ul.

9. Alergarea alături de cal și executarea unei mici sărituri : Această mișcare se sprijină pe relația dintre om și cal, și are ca fundament imitația și instinctul calului atunci când în cale i se ivește un obstacol. Astfel, văzând conducătorul ca trece peste obstacol, calul, încurajat de acest aspect, va trece și el.

10. Sărituri și lucrul cu cavalete la coardă: Antrenamentul calului la coardă peste cavalete este important atât pentru caii de sărituri, cât și pentru caii de dresaj, deoarece urmărește să dezvolte: ritmul, echilibrul, coordonarea, impulsia și flexibilitatea.

11.Lucrul la culoar: Presupune construirea unui culoar și amplasarea unui obstacol, în capătul acestuia. Calul este îndemnat să treacă prin culoar și să efectueze săritura. Acesta este recompensat în momentul în care săritura este corectă și corectată atunci când apar greșeli.

3.3. ANTRENAMENTUL CALULUI DE DRESAJ

Țelul unui antrenament de dresaj este de a crește până la limita maximă capacitatea calului, în scopul obținerii performanței. (Iavorovski, 2016)

Cea mai importantă lecție de antrenament în dresaj este dată de Piramida Antrenamentului, apărută în anii 1912-1927 ca fiind principiile de bază ale cavaleriei germane “ *heeresdienstvorschrift*”. Această metodă este cunoscută mai ales Federației Ecvestre Internaționale care este de părere că este un manual ce nu poate fi înlocuit, fiind utilizată atât pentru antrenamentul cailor începători, cât și pentru cei care concurează la nivel de Grand Prix. (Iavorovski, 2016)

Această piramidă are la bază ritmul și inclusiv regularitatea, iar în vârful acesteia se află îngrămădirea. (Iavorovski, 2016)

Vizualizarea unei progresii de dresaj este o imagine deosebită, cuplul cal-călăreț deplasându-se grațios, în aparență fără a depune un efort vizibil, în mod fluid și energic.

Fără a folosi forța, călărețul își conduce cu respect calul, utilizând anumite ajutoare invizibile, pentru a realiza progresia, calul efectuând mișcările solicitate cu încredere, efectuând aceste mișcări de bunăvoie.

Antrenamentul de dresaj are ca scop formarea cuplului cal-călăreț, care să funcționeze în armonie, începând cu cele mai ușoare mișcări, până la cele necesare în concursurile internaționale.

Achizițiile necesare efectuării unui parcurs perfect, solicitat de competițiile de Grand Prix, solicită antrenorului anumite tehnici, tact și abilități în ghidajul calului, dar și al călărețului. (Zettl, 1998)

Antrenamentul de dresaj, până la un punct este în general considerat ca fiind baza echitației, înțelegerea în cuplul cal-călăreț este primordială în toate probele sportive, fie că este vorba de atelaje, sărituri, voltije, etc.

Un indice important al unui cuplu cal-călăreț aflat în armonie este reprezentat de comportamentul relaxat al calului în timpul antrenamentelor, atât din punct de vedere fizic, cât și psihic.

Comportamentul relaxat este rezultatul încrederii acordate și a modului de lucru ce presupune respect și recompensă.

Achiziționarea aptitudinilor cerute de competițiile de Grand Prix oferă calului siguranța și impulsia necesare executării oricărui nivel de antrenament. (Brandl, 1997)

Având în vedere importanța armoniei cuplului cal-călăreț, Școala Germană a clasificat 7 elemente definitorii dintr-un antrenament:

1. Ritmul:

Ritmul în mersul calului este dat de seria timpilor în mersurile cailor, în următoarea ordine: pas- patru timpi; trap-doi timpi; galop-trei timpi.

Un antrenament reușit, va avea un ritm armonios și egal și un cal relaxat, aceste două componente, având strânsă legătură între ele.

Măsurarea timpilor dintr-un ritm se numește tempo sau cadență, fiind în sarcina călărețului obținerea fiecărei cadențe recomandate fiecărui mers

Și fiecărui cal în parte. Dacă ritmul nu este potrivit, relaxarea și inclusiv balansul vor fi avariate.

2. **Relaxarea :** Relaxarea este opusul rigidității, un cal destins se află în deplinătatea caracteristicilor sale, făcându-l capabil să arate tot ce a învățat în mod corect. Sistemul locomotor al calului cuprinde mușchi extensori și flexori. Un cal relaxat va utiliza alternat, mușchii extensori și flexori, dar un cal surescitat, încordat va tinde să utilizeze și să contracte în același timp ambele categorii de mușchi, articulațiile și încheieturile devenind rigide.

3. **Contactul:** Acesta se formează în momentul în care mâna călărețului cuprinde dârlogii frâului, formând o legătură prin care călărețul îi comunică calului intențiile sale și reușește să îl controleze. Dârlogii vor fi întinși, creând o tensiune constantă, gura calului rămânând închisă și destinsă.

4. **Impulsia:** Impulsia este dată de energia jumătății din spate a corpului calului care împinge spre înainte, transmițând energia prin spatele calului, în mâna care ține dârlogii. În timp ce relaxarea și ritmul sunt considerentele principale din punct de vedere mental pentru un antrenament realizat corect, impulsia reprezintă principalul considerent fizic necesar acestui scop.

5. **Situarea în ax:** Un cal se află în ax, atunci când este simetric atât pe partea stângă, cât și pe partea dreaptă. Calul poate avea mai dezvoltate abilitățile și reflexele pe o parte, stânga sau dreapta. În timp, dezvoltarea diferită a mușchilor pe cele două părți va avea ca repercursiune încordarea și înțepenirea, care vor dauna performanței.

6. **Suplețea:** Suplețea presupune ca mișcările efectuate de cal să fie flexibilă, cursivă și docilă, iar calul răspunde comenzilor călărețului fără a se opune, executând orice fel de mișcare.

7. **Îngrămădirea:** Această mișcare se află în vârful piramidei elementelor de antrenament, fiind precedată de condiția învățării celorlalte șase mișcări, fiind încoronarea lor într-o potrivire extraordinară între cal și călăreț. Mișcarea de îngrămădire presupune coborârea și încadrarea trenului din spate în așa fel încât picioarele posterioare se poziționează mult sub centrul de greutate, având ca efect ridicarea picioarelor anterioare, dând astfel posibilitatea executării celor mai avansate elemente de dresaj.

Un cal care va fi pregătit pentru executarea progresiilor de dresaj, trebuie ca, înainte, să fie învățat să execute anumite mișcări, care mai poartă denumirea de figuri de școală:

- **Cercul și volta:** volta este un cerc care are diametrul mai mic de 10 m, iar cercul are diametrul mai mare de 10 m;
- **Semivolta:** pentru executarea acestei mișcări, calul descrie un cerc, revenind ulterior oblic pe latură, schimbând în același timp mâna.
- **Schimbarea de mână:** poziționarea pe mâna dreaptă presupune că mâna dreaptă a călărețului se află în interiorul manejului; poziționarea pe mâna stângă presupune că mâna stângă a călărețului se află în interiorul manejului. Schimbarea de mână se poate realiza prin mai multe mișcări: diagonal, în executarea cercului, în executarea semivoltei.
- **Serpentina:** este mișcarea asemănătoare unei șerpuiri, executată pe latura lată a manejului, alcătuită din trei, patru sau cinci bucle.

După ce calul a învățat toate mișcărilor descrise în acest capitol, și le execută corect și ușor: alungiri, îngrămădiri, în toți pașii, și inclusiv mersuri combinate, treceri de la un pas la altul și figurile de dresaj, calul poate progresa la antrenamentul avansat necesar învățării celor mai complexe mișcări.

Ca în orice antrenament practicat în orice sport, se va începe cu exerciții simple și ulterior cu exerciții complexe, în cazul sportului ecvestru, se va începe cu mișcărilor la mână, ulterior se vor învăța schimbările de picior și schimbările la timp, progresând până la piaffe și passage.

Disciplina ecvestră este definită de modalitatea în care este călărit sau utilizat un cal. În sportul ecvestru de performanță, două discipline se remarcă printr-o faimă aparte: dresajul și săriturile peste obstacole.

Un cal care participă și obține performanță are nevoie de următoarele aptitudini: curaj, obediență, încredere, cooperare, iar în vederea obținerii acestora este nevoie să se lucreze dintr-un stadiu incipient. (Roman-Popovici și colab. 2013)

Așa cum am menționat anterior, și pentru disciplina dresaj, dar și pentru disciplina sărituri peste obstacole, calificarea la cele mai mari competiții sportive, începe mereu cu un cal tânăr.

În lumea ecvestră se întâlnesc mai multe metode de lucru cu un remont: metodele etapizate, progresiv și cele rapide și mai aspre. Sportul ecvestru de performanță utilizează metoda progresivă și etapizată, iar biciul este un ajutor folosit să insuflă respect, nu frică. (Hinrichs, 2001; McGreevy & McLean, 2009).

3.4. CELE MAI UTILIZATE RESE DE CAI ÎN DRESAJ

Cele mai multe rase de sport își au originea în Europa, un loc aparte ocupându-l Germania care este printre primele țări care crește cai de sport.

Printre principalele rase de cai de sport utilizate în competițiile de dresaj sunt:

1. Hanoverian (fig. 3.2.). Această rasă a apărut ca urmare a împerecherii iepelor din Celle cu 14 armăsari de rasă Holstein, având culoarea neagră, în secolul XVII-lea, fiind ulterior recunoscută de Regele Angliei și Elector de Hanovra, George al II-lea. În anul 1888 a apărut primul studbook, iar pe parcurs crescătorii au urmărit îmbunătățirea rasei în vederea obținerii unui cal utilizat în călărie, prin adăugare de sânge englezesc pentru ameliorarea conformației și pentru o viteză mai bună, și Trakehner în vederea obținerii unui plus de forță și rezistență.

Fig.3.2. Cal din rasa Hanoverian / Fig. 3.2. Hanoverian horse
(www.desprecai.eu)

În momentul de față această rasă cu sânge cald este printre cele mai cunoscute rase în Europa, fiind un cal minunat, care tinde spre excelență în disciplinele dresaj și sărituri peste obstacole.

Exemplarele acestei rase sunt bine proporționate, au gâtul lung, musculatura dezvoltată, piept mare, picioare puternice, spatele este drept, și copitele dure. (Pickeral,1999).

Aceste exemplare ajung să performeze în concursurile de sărituri peste obstacole și dresaj.

Deoarece acest cal are un comportament excepțional, este rezistent, echilibrat, elegant, are forță, iar mișcările sunt executate corect, este folosită pentru ameliorări ale altor rase.

2. Holstein (fig. 3.3.). Rasa a fost creată în sec. XIII-lea de călugării din Uetersen, zona Schleswig-Holstein, care au împerecheat caii din zonă cu rase spaniole și rase orientale pentru a obține un cal puternic și elegant, ce putea fi folosit pentru munile agricole, dar și în război.

Ulterior, se utilizează rasele Yorkshire Coach și Cleveland Bay pentru ameliorarea rasei, în vederea obținerii unor exemplare mai inteligente, ca în final să

se folosească și încrucișarea cu sânge englezesc pentru crearea unui cal de călărie (Clark,2007).

Fig. 3.3. Cal din rasa holstein / Fig. 3.3. Holstein horse
(www.gardenlux.ro)

Trăsăturile rasei sunt: cap proporționat, gât lung, cu mușchi dezvoltati, piept mare, umeri bine legați care permit mișcări libere, spate lung, conformație dreaptă, crupă cu mușchi bine dezvoltati, picioarele fiind lungi și puternice.

Acești cai au un temperament plăcut, sunt adaptabili, putând fi utilizați atât pentru dresaj cât și pentru sărituri. (Pickeral,1999).

3. Oldenburg. Această rasă a apărut în sec. XVII-lea, având ca principală rasa Friesian-ul, încrucișat cu rasa Barb și cu rase Spaniole, Turcești și Napoletane.

Primele exemplare ale rasei erau grele, puternice, dar aveau comportament bun și voință de muncă.

Fig.3.4. Cal din rasa Oldenburg / Fig. 3.4. Oldenburg horse
(www.petshome.ro)

Ulterior, rasa a fost îmbunătățită prin încrucișarea cu pursânge englez, armăsarul Lupus, și sânge de la armăsarul Condor, din Normandia, pentru formarea unui cal de sport. (Pickeral,1999)

Pentru a se evita moștenirea temperamentului sensibil al calului pursânge englez, rasa a fost încrucișată cu rasa hanoverian, care a dus la crearea caracterului excepțional al rasei Oldenburg.

În prezent, calul din rasa oldenburg este utilizat atât la atelaje, sărituri peste obstacole și dresaj.

Acești cai sunt masivi, impresionanți, au un caracter calm, dar în același timp sunt energici.

Constituția acestor cai este solidă, au gâtul cu musculatură dezvoltată, umeri puternici, spate lung, crupă cu musculatură bine dezvoltată. Au picioare solide, copite tari și oase foarte puternice.(Clutton-Brock, 2008).

4. Trakehener (fig. 3.5.). Această rasă își are originile în estul Prusiei, fiind apărută încă din sec. XIII-lea. Rasa provine din regiunea Tarpan, ulterior în anul 1732, regele Frederic Wilhelm I a înființat o herghelie în vederea formării unui cal masiv, puternic, dar care are și viteză. Pentru ameliorare, s-au folosit cai din rasele pur sânge englez, cai arabi și din rasa Turkoman.

Fig.3.5. Cal din rasa Trakehener / Fig. 3.5. Trakehener horse
(www.horse-canada.com)

În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, au reușit să scape doar 100 de exemplare ale acestei rase, fiind transferați în Germania. Ulterior, o asociație a fost creată în vederea salvării rasei, reușind să o înmulțească pe tot teritoriul Germaniei, dar și peste granițe.

Caii din această rasă sunt curajoși, calmi și energici, au o constituție foarte bună și sunt foarte rezistenți. Această rasă este utilizată cu succes, în concursurile de dresaj și sărituri de nivel înalt.

PARTEA A II – A CERCETĂRI PROPRII

SECOND PART PERSONAL RESEARCH

Capitolul 4

SCOPUL, OBIECTIVELE CERCETĂRILOR, MATERIALE ȘI METODE DE LUCRU

Chapter 4

RESEARCH AIM, OBJECTIVES, MATERIALS AND METHODS

4.1. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRILOR

Demersul de cercetare debutează cu prezentarea noțiunilor definitorii pentru dresajul ecvestru. Se va urmări, pe parcursul cercetării să se abordeze atât aspectele generale, cât și cele particulare referitoare la pregătirea fizică a cailor și a călăreților și importanța condiției fizice în echitație ca sport de performanță. Totodată, în această lucrare se va evidenția rolul fundamental al dresajului ecvestru în domeniul călăriei, precum și perspectivele aplicării procedeele specifice de dresaj în sistemul echitației ca sport de performanță.

Considerăm că aspectele prezentate în secțiunea introductivă constituie argumente solide în ceea ce privește importanța demersului de cercetare propus. Totodată, printr-o căutare intensivă a combinării optime a mijloacelor de antrenament atât pentru pregătirea cailor de dresaj, cât și pentru pregătirea călăreților, cercetarea de față va identifica modalitățile optime de acțiune în situații speciale de antrenament și de competiție.

În cadrul procesului instructiv de antrenament care urmează a fi propus în cadrul secțiunii practice, se vor determina metodele principale și auxiliare de lucru, dar și parametrii optimi de practicare a procedeele de antrenament. Validarea metodei de lucru se va realiza printr-o analiză aplicată a rezultatelor obținute în urma finalizării antrenamentelor specifice.

Poziția expusă a determinat ipoteza studiului de față. Astfel, ipoteza lucrării pornește de la premisa conform căreia, prin însușirea unor procedee tehnice specifice, se pot îmbunătăți abilitățile cailor de dresaj încă din perioada precompetițională. Adoptarea unor tehnici de dresaj adecvate poate conduce la optimizarea potențialul bio-motric, dezvoltând calitățile volitive, de autocontrol, morale și intelectuale, producând efecte benefice în procesul de formare.

Scopul principal al prezentei teze de doctorat constă în fundamentarea teoretică a tehnicilor de referință în ceea ce privește dezvoltarea abilităților în perioada precompetițională pentru caii de dresaj. Considerăm că optimizarea actului de formare și învățare a deprinderilor specifice sporturilor de echitație practicat în sistem competițional poate contribui într-o manieră consistentă la dezvoltarea sporturilor ecvestre pe plan mondial. Materialele din cadrul prezentei cercetări

reprezintă pe de o parte o sinteză cu privire la dezvoltarea cercetării, a managementului și a legislației organizațiilor sportive din domeniul dresajului ecvestru, iar pe de altă parte sunt rezultatul unei cercetări ample asupra tuturor aspectelor referitoare la metodologia formării antrenamentului de dresaj ecvestru specific perioadei precompetiționale a cailor de dresaj.

Din punct de vedere structural cercetarea este compusă din două părți. Prima parte se prezintă sub forma unui studiu bibliografic, în care se supun spre analiză mai întâi în cadrul primului capitol, elementele teoretice referitoare la dresajul ecvestru.

Capitolul secund prezintă o serie de aspecte referitoare la modul în care decurge dresajul la nivel mondial, pornind de la definirea conceptului de "excelexență" în dresajul cailor. Ulterior, se prezintă o serie de elemente de referință pentru antrenamentul calului de dresaj. Pornind de la enunțarea și analiza succintă a teoriei antrenamentului ecvestru, în capitolul II se supune atenției debutul antrenamentului calului la coardă, și antrenamentul calului de dresaj, cu prezentarea principalelor mișcări.

Pentru formularea unei imagini de ansamblu asupra conceptului de dresaj ecvestru, cel de-al treilea capitol va realiza o trecere în revistă a raselor de cai tradiționale și de sport, utilizate în dresajul ecvestru.

Odată formulată o imagine de ansamblu asupra elementelor teoretice, partea a doua a tezei de doctorat este destinată cercetărilor proprii. Cele două capitole aferente acestei părți, respectiv Capitolul IV și Capitolul V compun cercetarea propriu-zisă în raport cu tema de cercetare propusă.

Astfel în cadrul Capitolului IV, se stabilesc scopurile și obiectivele cercetării, se delimitează materiale de cercetare și se stabilesc metodele principale și auxiliare de lucru pe baza cărora se va efectua cercetarea propriu-zisă. În descrierea specifică a metodei de lucru se va stabili că cercetarea empirică va constitui baza de documentare, iar analiza datelor se va face în scopul determinării și al analizei datelor obținute.

Pe baza elementelor de referință stabilite în cadrul Capitolului VI, în cadrul ultimului capitol se vor expune rezultatele cercetării. Rezultatele și aprecierile cercetării vor fi atât de natură morfologică, dar și fiziologică, urmărind să descrie în detaliu procedura de lucru, specificul rezultatelor obținute și metoda principală de lucru. În încheierea capitolului se vor prezenta o serie de discuții aplicate, al căror scop va fi de a formula premisele cercetărilor ulterioare în domeniul dresajului ecvestru.

Prin sesiunea generală de concluzii, se vor sintetiza principalele aspecte expuse în lucrare și se va evalua măsura în care obiectivele de cercetare propuse au fost îndeplinite. Totodată, prin demersul științific de față se intenționează ca toate concluziile enunțate să constituie un punct de referință solid pentru cercetările ulterioare în domeniu.

Demersul de cercetare debutează cu prezentarea noțiunilor definitorii pentru dresajul ecvestru. Se va urmări, pe parcursul cercetării să se abordeze atât aspectele generale, cât și cele particulare referitoare la pregătirea fizică a cailor și a călăreților și importanța condiției fizice în echitație ca sport de performanță. Totodată, în această lucrare se va evidenția rolul fundamental al dresajului ecvestru în domeniul călăriei, precum și perspectivele aplicării procedeele specifice de dresaj în sistemul echitației ca sport de performanță.

Considerăm că aspectele prezentate în secțiunea introductivă constituie argumente solide în ceea ce privește importanța demersului de cercetare propus. Totodată, printr-o căutare intensivă a combinării optimale a mijloacelor de antrenament atât pentru pregătirea cailor de dresaj, cât și pentru pregătirea călăreților, cercetarea de față va identifica modalitățile optime de acțiune în situații speciale de antrenament și de competiție.

În cadrul procesului instructiv de antrenament care urmează a fi propus în cadrul secțiunii practice, se vor determina metodele principale și auxiliare de lucru, dar și parametrii optimi de practicare a procedeele de antrenament. Validarea metodei de lucru se va realiza printr-o analiză aplicată a rezultatelor obținute în urma finalizării antrenamentelor specifice.

Caracteristica preponderentă care vizează importanța demersului de cercetare rezidă din necesitatea înțelegerii și cunoașterii tehnicilor tactice de dresaj de către antrenori, în contextul provocărilor actuale mondiale la care sunt supuse cabalinele în cadrul competițiilor.

Prezentul demers științific este destinat atât sportivilor, antrenorilor, și arbitrilor de specialitate, cât și studenților instituțiilor superioare cu profil sportiv și profesorilor de la cursurile de perfecționare în dresajul ecvestru.

4.2. MATERIALUL BIOLOGIC

Cercetările privind antrenamentul precompetițional al calului de dresaj vor fi efectuate pe efectivele de cai legitimați la FER (Federația Ecvestră Română) ce participă în probele de dresaj.

Referitor la condițiile de antrenament și condițiile de întreținere ale cailor ce participă în probele de dresaj în Campionatul Național materialul biologic provine din mai multe cluburi sportive, fiind alcătuit dintr-un număr de 135 indivizi dintre care:

A. 33 de indivizi aparțin Clubului Sportiv al Armatei Steaua București care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Dintre aceștia 13 sunt cu pedigree de dresaj, 4 cu pedigree de sărituri și 16 cu pedigree mixt. De asemenea, dintre aceștia 4 de indivizi sunt armăsari, 17 indivizi sunt iepe și 12 de indivizi sunt caștrați (tab. 4.1.).

Tabelul 4.1. / Table 4.1.

Materialul biologic aparținând CSA Steaua București
The biological material originating from CSA Steaua București

Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	Sex	Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	Sex
1	Lara	Mixt	F	18.	Caramell	Dresaj	F
2	Bellana	Mixt	F	9.	Amor	Dresaj	M
3	Gregory	Mixt	C	0.	Wildfire	Mixt	C
4	Alfy	Dresaj	C	1.	Lamira 44	Sărituri	F
5	Bonito Conte	Mixt	C	2.	Villam	Mixt	C
6	Fatima	Mixt	F	3.	Simon Roel	Mixt	C
7	Singapore	Sărituri	F	4.	Chacco	Sărituri	M
8	Diana	Dresaj	F	5.	Bandero Vives	Mixt	C
9	Okke	Dresaj	M	6.	Donabella Zodiac Casino	Dresaj	F
10	Talizman	Dresaj	C	7.	Conte	Mixt	C
11	Viciosa	Mixt	F	8.	Csillogo	Dresaj	C
12	Celyne	Mixt	F	9.	Bentley 96	Dresaj	C
13	Jamila	Mixt	F	0.	Surya Bonaly	Dresaj	F
14	Fantastic	Mixt	F	1.	Div	Dresaj	F
15	Little Mis	Mixt	F	2.	Sandra Hit	Dresaj	C
16	Suria	Dresaj	F	3.	Malaki	Mixt	C
17	Silver	Sărituri	M	M			

B. 9 de indivizi aparțin Clubului Sportiv Ecvestru Equester Iași care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Dintre aceștia 2 sunt cu pedigree de dresaj, 4 cu pedigree de sărituri și 3 cu pedigree mixt. De asemenea, dintre aceștia 4 de indivizi sunt armăsari, 2 indivizi sunt iepe și 3 de indivizi sunt castrați (tab. 4.2.).

Tabelul 4.2. / Table 4.2.

Materialul biologic aparținând CSE Equester Iași
The biological material originating from CSE Equester Iași

Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	Sex	Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex
1.	Anuska	Mixt	F	6.	Balou Sun	Sărituri	C
2.	Regan	Sărituri	M	7.	Cassiopea	Sărituri	F
3.	DonSternchen	Dresaj	M	8.	Converse	Sărituri	C
4.	DonSchatten	Dresaj	C	9.	Maur	Mixt	M
5.	Sharif	Mixt	M				

C. 10 de indivizi aparțin Clubului Sportiv Hipohouse care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Dintre aceștia 2 sunt cu pedigree de dresaj, 3 cu pedigree de sărituri și 5 cu pedigree mixt. De asemenea, dintre aceștia 1 de indivizi sunt armăsari, 0 indivizi sunt iepe și 9 de indivizi sunt castrați (tab. 4.3.).

Tabelul 4.3. / Table 4.3.

Materialul biologic aparținând Hipohouse <i>The biological material originating from Hipohouse</i>							
Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex	Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex
1.	San Souci D	Sărituri	C	6.	Aris	Mixt	C
2.	Mr. Soup	Mixt	C	7.	Sakab	Mixt	C
3.	Cento	Sărituri	M	8.	PolbyIncitato	Dresaj	C
4.	Rihan	Mixt	C	9.	Unic	Dresaj	C
5.	Little Mister Sunshine	Mixt	C	10.	Bubbletouch	Sărituri	C

D. 2 de indivizi aparțin Clubului Sportiv 163 Plopi care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Ambele sunt iepe cu pedigree de dresaj (tabelul 4.4.).

Tabelul 4.4. / Table 4.4.

Materialul biologic aparținând CS 163 Plopi <i>The biological material originating from CS 163 Plopi</i>			
Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex
1.	Bossie	Dresaj	F
2.	LadySolina	Dresaj	F

E. 13 de indivizi aparțin Cluburilor Romsilva care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Dintre aceștia 5 sunt cu pedigree de dresaj, 8 cu pedigree de sărituri și 0 cu pedigree mixt. De asemenea, dintre aceștia 11 de indivizi sunt armăsari, 11 indivizi sunt iepe și 0 de indivizi sunt castrați (tab.4.5.).

Tabelul 4.5. / Table 4.5.

Materialul biologic aparținând Cluburilor Romsilva <i>The biological material originating from Cluburilor Romsilva</i>							
Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex	Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	Sex
1.	Ibis	Sărituri	F	8.	North Star	Sărituri	M
2.	Fericit	Sărituri	M	9.	Neapolitano 36-13 Nabucco	Dresaj	M
3.	Hector	Sărituri	M	10.	Neapolitano XXX	Dresaj	M
4.	Mister Maestoso	Dresaj	M	11.	Mersuch Melek	Dresaj	M
5.	Neapolitano 3	Dresaj	M	12.	Faimos	Sărituri	
6.	Ikar	Sărituri	M	13.	Bravo	Sărituri	
7.	Nechita	Sărituri	F				

F. 68 de indivizi aparțin Altor cluburi cu un număr redus de cai care au participat în ultimii trei ani în competițiile naționale de dresaj. Dintre aceștia 5 sunt cu pedigree de dresaj, 61 cu pedigree de sărituri și 2 cu pedigree mixt. De asemenea, dintre aceștia 10 de indivizi sunt armăsari, 27 indivizi sunt iepe și 31 de indivizi sunt castrați (tab.1 4.6.).

Tabelul 4.6. / Table 4.6.

Materialul biologic aparținând Altor Cluburi
The biological material originating from Other Clubs

Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex	Nr. crt.	Nume individ	Pedigree	sex
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	Nikita	Sărituri	F	35.	Star	Sărituri	C
2.	Colinda	Sărituri	F	36.	Aless Boy	Sărituri	C
3.	Castor	Sărituri	C	37.	Vivaldo	Sărituri	C
4.	Zaina	Mixt	F	38.	Jade	Sărituri	F
5.	Wendy	Sărituri	F	39.	Jean Valjean	Sărituri	C
6.	Zingal	Mixt	C	40.	Keno Pleasure	Sărituri	C
7.	Rocky Rockynson	Sărituri	C	41.	Jupanita	Sărituri	F
8.	Janson	Sărituri	M	42.	Pontis Star	Sărituri	C
9.	Gruia Novac	Sărituri	C	43.	Granada	Sărituri	F
10.	Dorotheea	Sărituri	F	44.	Non Stop	Sărituri	C
11.	Clooney S	Sărituri	C	45.	Maximum	Sărituri	M
12.	Lary Storm	Sărituri	M	46.	Kannan R	Sărituri	M
13.	Eliot du Marquis	Sărituri	C	47.	Gracie	Sărituri	F
14.	Athena	Dresaj	F	48.	Rio	Sărituri	C
15.	Chipo	Sărituri	C	49.	Rapsodia	Sărituri	F
16.	Chacconid	Sărituri	C	50.	Kirov	Sărituri	C
17.	Floyd van Pottelb	Sărituri	C	51.	Douceur	Sărituri	C
18.	Diamond Disk	Sărituri	C	52.	Bucovina	Sărituri	F
19.	Cezar	Sărituri	C	53.	Cires	Sărituri	C
20.	Polo	Sărituri	C	54.	Cleo Victoria	Sărituri	F
21.	Printesa	Sărituri	F	55.	Helena	Sărituri	F
22.	Elena	Sărituri	F	56.	Atlantic	Sărituri	C
23.	For Fly	Sărituri	C	57.	Acicalado	Sărituri	M
24.	Vapaia	Sărituri	F	58.	Luthier	Sărituri	M
25.	Flamenco	Sărituri	F	59.	Zara	Sărituri	F
26.	Sintagma	Sărituri	F	60.	Qira	Sărituri	F
27.	Carlos	Sărituri	C	61.	A Colorful Life	Dresaj	C
28.	Iva	Sărituri	F	62.	Zori de Zi	Sărituri	F

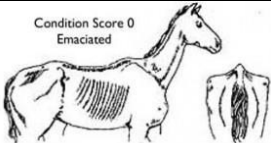
0	1	2	3	4	5	6	7
29.	El Star	Sărituri	C	63.	Crivat	Sărituri	M
30.	Contador	Sărituri	C	64.	Prince	Sărituri	M
31.	Afrodita	Sărituri	F	65.	Randunica	Sărituri	F
32.	Modesty Blaze	Sărituri	C	66.	Belle Fleur	Dresaj	F
33.	Furiosa	Sărituri	F	67.	Bravo	Sărituri	C
34.	Emperador	Dresaj	M	68.	Kawai	Dresaj	M

Referitor la cercetările privind nivelul de performanță în probele de dresaj materialul biologic este reprezentat de întregul efectiv de cai legitimați FER.

4.3. METODE DE LUCRU

4.3.1. Descrierea metodelor de lucru utilizate

Metodele de lucru utilizate vor consta în studiul pe bază de eșantionare, folosindu-se diverse surse de informare. În această cercetare se vor folosi, fără a se rezuma însă la acestea: măsurători corporale, planuri de antrenament personalizate pe nivelul competițional, rezultatele competiționale obținute în anii 2021, 2022 și 2023 de caii legitimați FER în cadrul competițiilor naționale la disciplina dresaj, analiza și calculul statistic, fotografierea, datele fiind sintetizate într-o fișă de observație după o concepție proprie (fig. 4.1.).

Club sportiv:	
I. Originea calului:	
Nume: _____ Vârstă: ani. Sex: _____ Mama: _____ Tata: _____	
II. Pedigree	
Dresaj: Sărituri: Mixt:	
 Foarte slab	 Slab

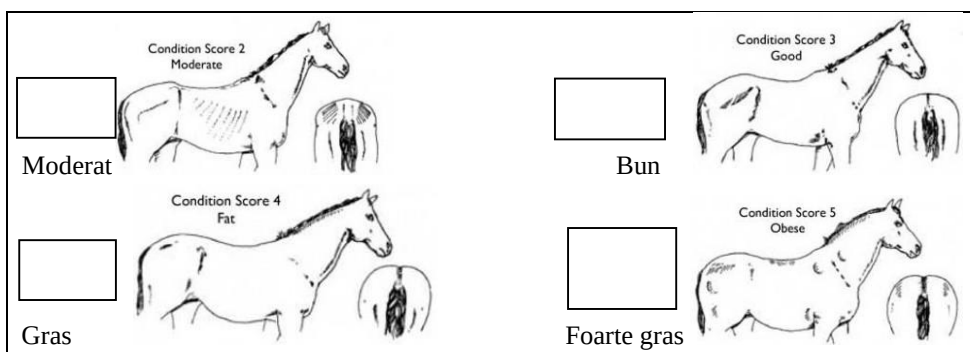

Fig. 4.1. Fișă de observație / Fig. 4.1 Observation Data Sheet

Condițiile de întreținere, alimentație și antrenament au fost apreciate printr-un chestionar de concepție proprie (fig. 4.2.) ce a fost completat cu ajutorul antrenorului/călărețului.

I. Condiții de întreținere

Adăpost: boxe individuale 3x4m 4x4m .

Așternut: rumeguș , paie așternut ecologic pentru cai

Îngrijitor disponibil - la mai mult de 10 de cai
 - la 10 cai
 - la mai puțin de 10 de cai .

Padocuri: nu , da - comune
 - individuale

Spălător: nu , da - cu apă rece cu apă caldă .

Manej exterior: nu , da dimensiuni .

Manej acoperit: nu , da dimensiuni .

Suprafața terenului de antrenament: nisip , nisip cu textil

Posibilitatea de a menține la umiditate optimă terenul de antrenament: da
 nu

Plimbător: da , nu

II. Alimentație

Adăpare automată: da ☐ nu ☐

Furaje fibroase: nr. mese/zi ☐

Tip furaje fibroase: lucernă ☐ fân ☐

Furaj concentrat: nr. mese/zi ☐

Tip furaj concentrat: ovăz ☐, concentrate ☐, orz ☐

Concentrate firma: Havens ☐ Pavo ☐, Cavalor ☐, Altele ☐

Vitamine: nu ☐ da ☐

Electroliti: nu ☐, da ☐

Sare: nu ☐, da ☐

Suculente: nr. mese/zi ☐

Tip suculente: morcov ☐, mere ☐, altele ☐

Recompense: speciale ☐, zahăr ☐, altele ☐

III. Antrenament

Nr. antrenamente/zi: ☐ durată/antrenament ☐ min.,
durată/antrenament/zi ☐ min.

Nr. antrenamente/săptămână: ☐

Tip antrenament: dresaj ☐ nr. antrenamente/săptămână ☐

coardă ☐ nr. antrenamente/săptămână ☐

padoc ☐ - nr. antrenamente/săptămână ☐

exterior (pădure, câmp etc.) ☐ nr. antrenamente/săptămână ☐.

Un antrenor specializat disponibil: da ☐ nu ☐

Călăreț profesionist disponibil: da ☐ nu ☐

Tip de antrenament precompetițional:

progresii ☐

antrenamentul propus pe nivel ☐

altul ☐

Fig. 4.2. Chestionar de evaluare a condițiilor de întreținere, alimentație și antrenament / Fig.4.2. Assessment questionnaire of environmental conditions, nutrition and training

Pentru fiecare din cele 4 niveluri luate în studiu au fost propuse 4 programe de antrenament pentru fiecare zi din cele 2 săptămâni premergătoare concursurilor cailor din Clubul Sportiv Equester Iași, astfel:

➤ **Nivel Preliminar:** conform tabel 4.7. și fig. 4.3, 4.4., 4.5., 4.6, 4.7, 4.8, 4.9., 4.10, 4.11, 4.12.

Tabelul 4.7. / Table 4.7.

Antrenament precometițional Nivel Preliminar
Pre-competition training Preliminary Level

Ziua	Tip antrenament	Durata	Exerciții
Luni	Padoc/repaus pe boxă	-	-
Mărti	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 8Exercițiul nr. 23 Exercițiul nr. 57
Joi	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3Exercițiul nr. 78 Exercițiul nr. 20 Exercițiul nr. 84
Vineri	Plimbare	1 oră	-
Sâmbătă	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 78 Exercițiul nr. 19 Exercițiul nr. 24
Duminică	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 8

			Exercițiul nr. 23
			Exercițiul nr. 84
Luni	Padoc/Repaus pe boxă	-	-
Mărti	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 8 Exercițiul nr. 19 Exercițiul nr. 24
Joi	Dresaj	1 oră	Progresie Preliminar I Progresie Preliminar II
Vineri	Concurs	-	-
Sâmbătă	Concurs	-	-
Duminică	Concurs	-	-

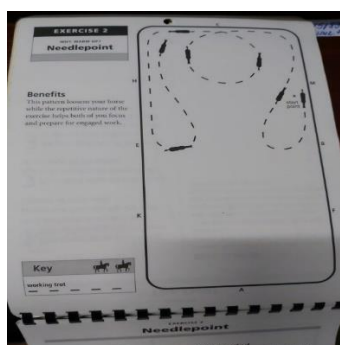

Fig. 4.3. Exercițiul nr. 2 / Fig.4.3.
Exercise no. 2
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

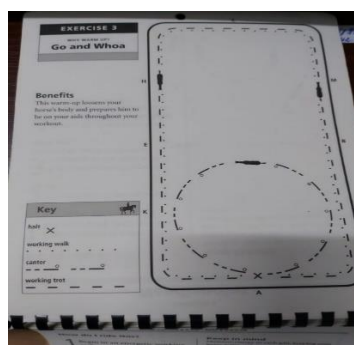

Fig. 4.4. Exercițiul nr. 3 / Fig.4.4.
Exercise no. 3
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

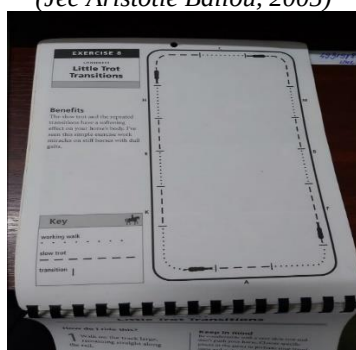

Fig. 4.5. Exercițiul nr. 8 / Fig.4.5.
Exercise no. 8
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

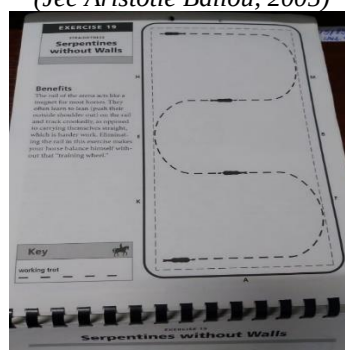

Fig. 4.6. Exercițiul nr. 19 / Fig. 4.7.
Exercise no. 19
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

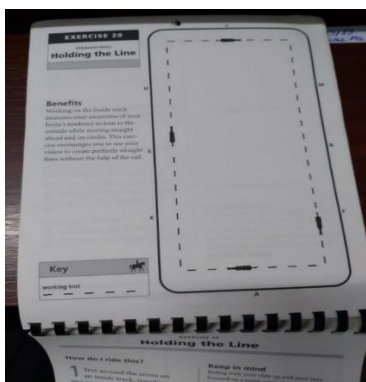

Fig. 4.7. Exercițiul nr. 20 / Fig. 4.7.
Exercise no. 20
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

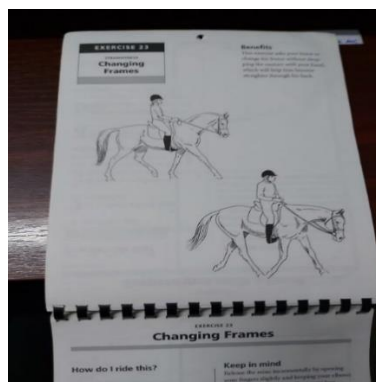

Fig. 4.8. Exercițiul nr. 23 / Fig.4.8.
Exercise no. 23
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

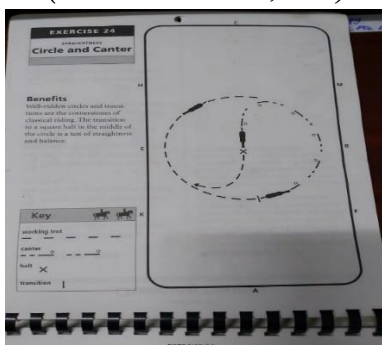

Fig. 4.9. Exercițiul nr. 24/ Fig.4.9.
Exercise no. 24
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

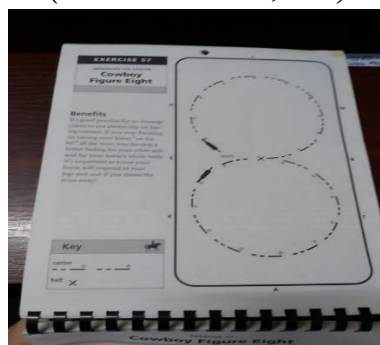

Fig. 4.10. Exercițiul nr. 5/ Fig.4.10.
Exercise no. 57
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

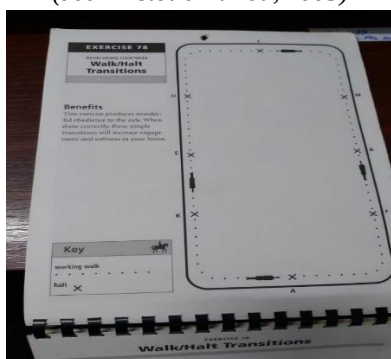

Fig. 4.11. Exercițiul nr. 78 / Fig.4.11.
Exercise no. 78
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

Fig. 4.12. Exercițiul nr. 84 / Fig.4.12.
Exercise no. 84
 (Jec Aristotle Ballou, 2005)

➤ **Nivel Elementar:** conform Tabel 4.8. și figurilor 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, 4.17.

Tabelul 4.8. / Table 4.8.

Antrenament precometațional Nivel Elementar

Pre-competition training Elementary Level

Ziua	Tip de antrenament	Durata	Exerciții
Luni	Padoc/repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 78 Exercițiul nr. 43 Exercițiul nr. 24
Joi	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 13 Exercițiul nr. 44 Exercițiul nr. 64
Vineri	Plimbare	1 oră	-
Sâmbătă	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 17 Exercițiul nr. 61
Duminică	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 13 Exercițiul nr. 43 Exercițiul nr. 61
Luni	Padoc/Repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 44 Exercițiul nr. 64
Joi	Dresaj	1 oră	Progresie Elementar I Progresie Elementar II
Vineri	Concurs	-	-
Sâmbătă	Concurs	-	-
Duminică	Concurs	-	-

Fig. 4.13. Exercițiul nr. 13 / Fig.4.13.
Exercise no. 13
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

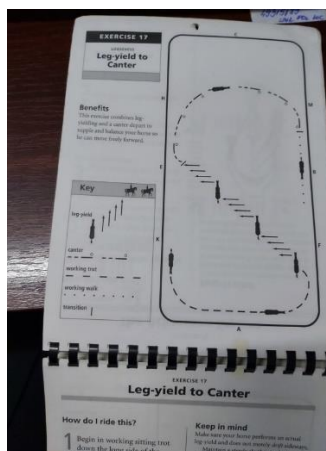

Fig. 4.14. Exercițiul nr. 17 / Fig.4.14.
Exercise no. 17
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

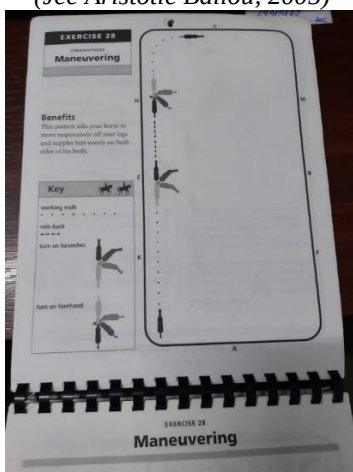

Fig. 4.15. Exercițiul nr. 28 / Fig.4.15.
Exercise no. 28
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

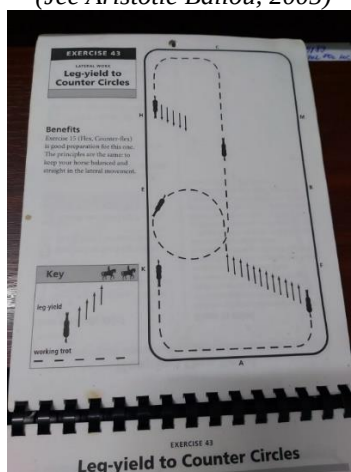

Fig. 4.16. Exercițiul nr. 43 / Fig.4.16.
Exercise no. 43
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

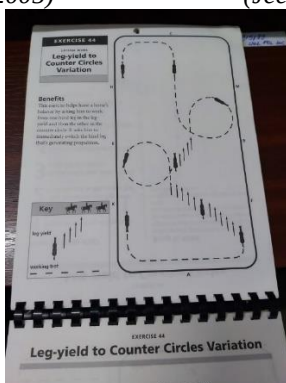

Fig. 4.17. Exercițiul nr. 44 / Fig.4.17. Exercise no. 44
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

- Nivel Copii + Mediu: conform tabel 4.9. și figurile 4.18., 4.19., 4.20., 4.21.

Tabelul 4.9. / Table 4.9.

Antrenament precometițional Nivel Copii + Mediu
Pre-competition training Children + Medium Level

Ziua	Tip de antrenament	Durata	Exerciții
Luni	Padoc/repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 78 Exercițiul nr. 25 Exercițiul nr. 61
Joi	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 13 Exercițiul nr. 26 Exercițiul nr. 64
Vineri	Plimbare	1 oră	-
Sâmbătă	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 15 Exercițiul nr. 58
Duminică	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 13 Exercițiul nr. 26 Exercițiul nr. 64
Luni	Padoc/Repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 15 Exercițiul nr. 58
Joi	Dresaj	1 oră	Progresii Copii/ Progresie Mediu
Vineri	Concurs	-	-
Sâmbătă	Concurs	-	-
Duminică	Concurs	-	-

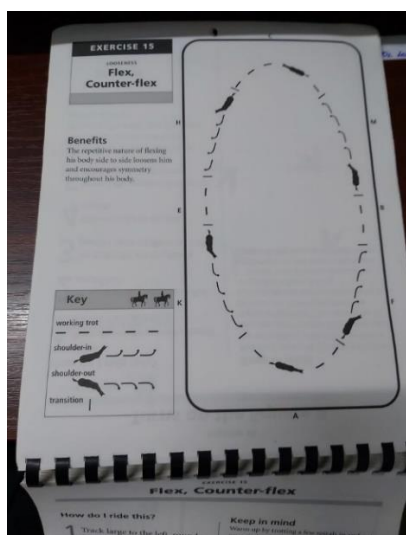

Fig. 4.18. Exercițiul nr. 15 / Fig.4.18.
Exercise no. 15
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

Fig. 4.19. Exercițiul nr. 25 / Fig.4.19.
Exercise no. 25
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

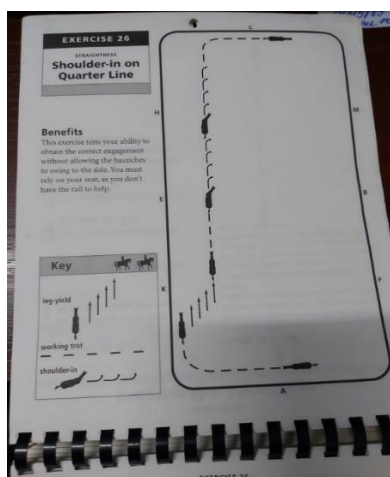

Fig. 4.20. Exercițiul nr. 26 /
Fig.4.20. Exercise no. 26
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

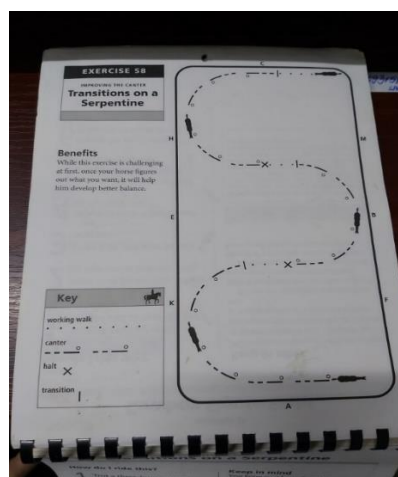

Fig. 4.21. Exercițiul nr. 58 /
Fig.4.21. Exercise no. 58
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

➤ Nivel Juniori + Avansați: conform tabel 4.10. și figurile 4.22., 4.23., 4.24., 4.25., 4.26., 4.27., 4.28., 4.29., 4.30.

Tabelul 4.10. / Table 4.10.

Antrenament precompețional Nivel Juniori + Avansați

Pre-competition training Junior + Advanced Level

Ziua	Tip de antrenament	Durata	Exerciții
Luni	Padoc/repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 13 Exercițiul nr. 42 Exercițiul nr. 76
Joi	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 53 Exercițiul nr. 75
Vineri	Plimbare	1 oră	-
Sâmbătă	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 81 Exercițiul nr. 54 Exercițiul nr. 77
Duminică	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 28 Exercițiul nr. 81 Exercițiul nr. 56 Exercițiul nr. 65
Luni	Padoc/Repaus pe boxă	-	-
Marți	Coardă	30 min	-
Miercuri	Dresaj	1 oră	Încălzire: Exercițiul nr. 2 + Exercițiul nr. 3 Exercițiul nr. 81 Exercițiul nr. 54 Exercițiul nr. 65
Joi	Dresaj	1 oră	Progresii Juniori/ Progresie Avansați I Progresie Avansați II
Vineri	Concurs	-	-
Sâmbătă	Concurs	-	-
Duminică	Concurs	-	-

Fig. 4.22. Exercițiul nr. 42 / Fig.4.22.
Exercise no. 42
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

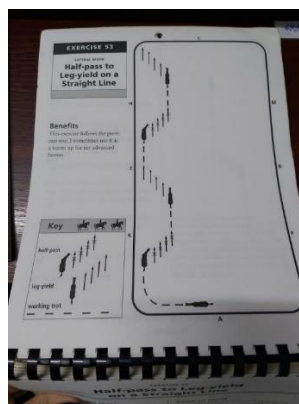

Fig. 4.23. Exercițiul nr. 53 / Fig.4.23.
Exercise no. 53
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

Fig. 4.24. Exercițiul nr. 54 / Fig.4.24.
Exercise no. 54
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

Fig. 4.25. Exercițiul nr. 56 / Fig.4.25.
Exercise no. 56
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

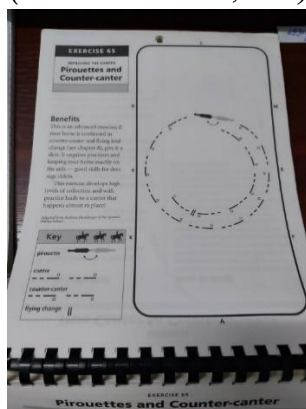

Fig. 4.26. Exercițiul nr. 65 / Fig.4.26.
Exercise no. 65
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

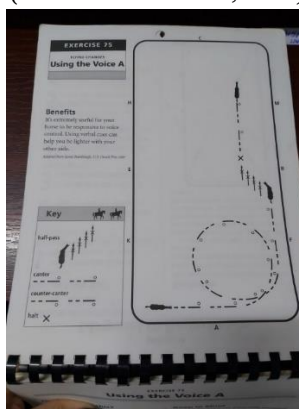

Fig. 4.27. Exercițiul nr. 75 / Fig. 4.27.
Exercise no. 75
(Jec Aristotle Ballou, 2005)

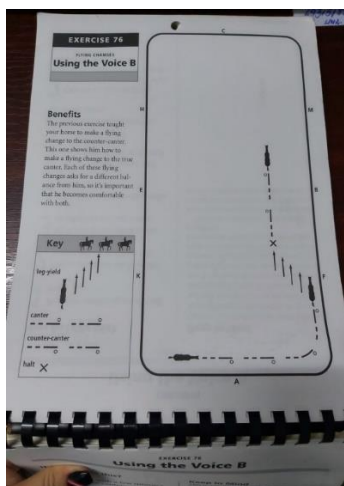

Fig. 4.28. Exercițiul nr. 76 / Fig. 4.28.

Exercise no. 76

(Jec Aristotle Ballou, 2005)

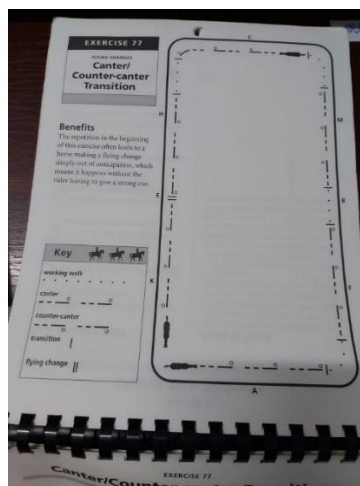

Fig. 4.29. Exercițiul nr. 77 / Fig.4.29.

Exercise no. 77

(Jec Aristotle Ballou, 2005)

Fig. 4.30. Exercițiul nr. 81 / Fig.4.30. *Exercise no. 81*

(Jec Aristotle Ballou, 2005)

Rezultatele competiționale ale fiecărui cal în parte au fost apreciate astfel (fig. 4.31.):

- pentru primele 5 locuri s-au oferit puncte în ordinea locului obținut;
- Nivelul Copii a fost asimilat Nivelului Mediu, iar Nivelul Juniori a fost asimilat Nivelului Avansați;
- Nu au fost luați în studiu caii ce participă la Nivelurile A și B deoarece numărul lor este nesemnificativ statistic;

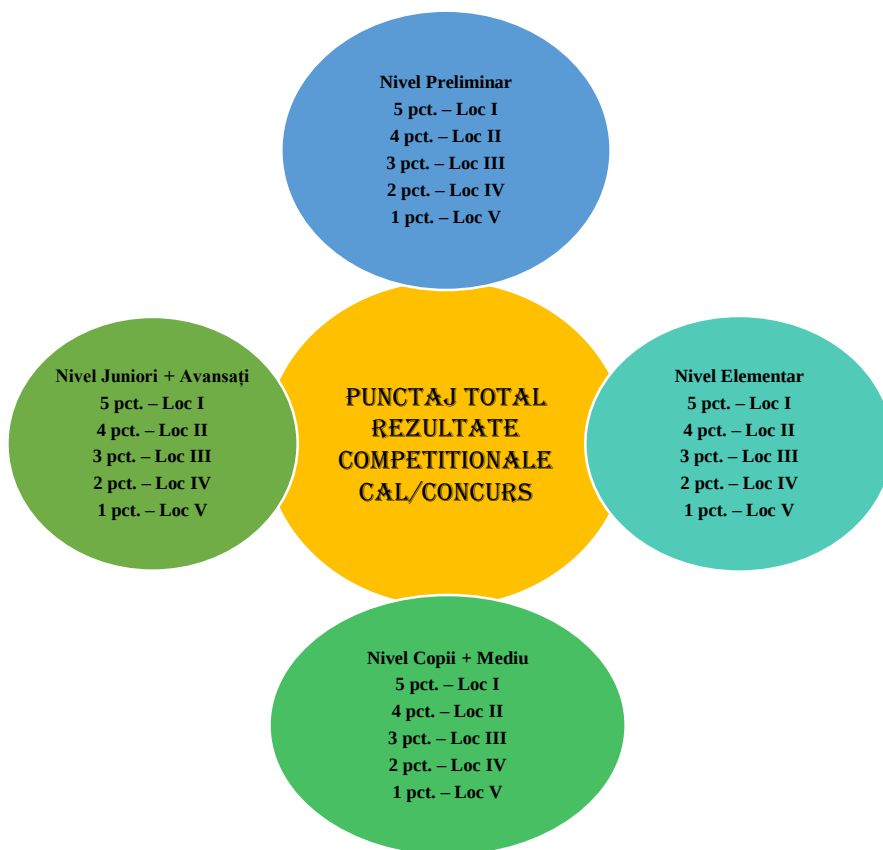

Fig. 4.31. Apreciere rezultate competiționale
Fig.4.31. Assessment of the competition results

Pe baza rapoartelor FER am apreciat anul competițional și rasa, acestea servind totodată la calculul și aprecierea rezultatelor competiționale pe fiecare an în parte, pentru fiecare cal și fiecare concurs în parte.

În această lucrare s-au acordat puncte exclusiv primilor 5 clasăți pe fiecare probă conform Regulamentului FER la disciplina dresaj, unde se acordă premii conform grilei de repartizare la 25% din numărul de starturi, dar la minim primii 5 clasăți. (FER Regulament competițional, 2023). De asemenea, precizăm că punctajele au fost calculate pentru fiecare cal și nu pe cuplu cal/călăreț dorindu-se realizarea unei analize a performanțelor sportive ale calului.

4.3.2. Prelucrarea statistică a datelor

Datele vor fi centralizate, calculate și prelucrate statistic, apoi se va face o analiză a acestora îmbinate și corelate cu numeroasele observații făcute direct. De asemenea rezultatele finale vor ajuta la o mai bună înțelegere a metodelor de antrenament și a modului în care acestea trebuie utilizate în perioada precompetițională astfel încât să ajute la maximizarea rezultatelor în competiții.

Datele culese în urma desfășurării cercetărilor au fost prelucrate cu ajutorul programului specializat de statistică SPSS 21.0 for Windows, urmând a se efectua următoarele analize statistice:

- Testul de semnificație a diferenței dintre medii t-student pentru eșantioane independente;
- ANOVA one-way pentru comparare de medii;
- Statistici descriptive referitoare la distribuția variabilelor, medie, mediană, grafice etc.

Se va efectua calcularea estimatorilor statistici uzuali: media aritmetică ($\bar{X}$), varianța (S^2), deviația standard (s), eroarea standard a mediei ($\sum X$) și coeficientul de variabilitate ($V\%$)

Pentru conformitate redăm și relațiile matematice care stau la baza acestui algoritm:

♦ Media aritmetică: $\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$ unde $\sum X$ = suma unui anumit număr de rezultate, iar n = numărul de indivizi luați în studiu;

♦ Varianța: $S^2 = \frac{\sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n}}{n-1}$ unde $\sum X$ = suma unui anumit număr de rezultate, iar n = numărul de indivizi luați în studiu;

♦ Deviația standard: $s = \sqrt{S^2}$ unde S^2 = varianța;

♦ Eroarea standard a mediei: $\pm S_{\bar{X}} = \pm \frac{s}{\sqrt{n}}$ unde s = deviația standard, iar n = numărul de indivizi luați în studiu;

Datele vor fi adunate doar cu solicitarea și acordarea în prealabil a unui acord dat de proprietarilor cailor din studiu, cu precizarea că se păstrează anonimatul persoanelor. Cu privire la măsurile de siguranță, datele sunt adunate fără a pune în pericol bunăstarea sau sănătatea cailor sau călăreților.

Mai jos este reprezentată schema metodelor de lucru, materialului biologic și obiectivelor utilizate în figura 6.14.

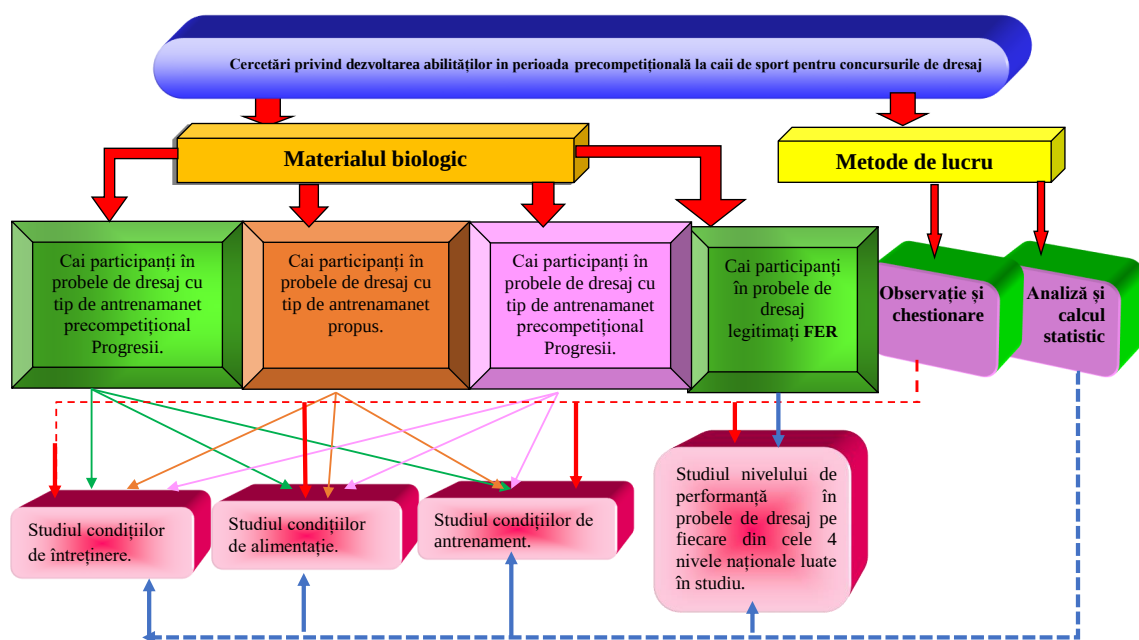

Fig. 4.32. Schema sintetică a metodelor de lucru, materialului biologic și obiectivelor cercetării
 Fig.4.32. The synthetic scheme for working methods, biological material and research objectives

Capitolul 5

REZULTATELE CERCETĂRILOR PROPRII PRIVIND CONDIȚIILE DE ÎNTREȚINERE ALE CALULUI DE DRESAJ

Chapter 5

PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING MAINTANCE CONDITIONS OF THE DRESSAGE SPORT HORSE

5.1. REZULTATELE CERCETĂRILOR PRIVIND CONDIȚIILE DE ÎNTREȚINERE ALE CALULUI DE DRESAJ

Tabelul 5.1. cuprinde condițiilor de întreținere a efectivelor de cabaline participante în cadrul competițiilor naționale de dresaj luate în studiu.

De asemenea, precizăm că mare parte din caii ce fac parte din cluburile enumerate mai jos participă în concursurile naționale de dresaj legitimați la aceste cluburi, dar sunt ținuti în altă parte, motiv pentru care în acest studiu vor fi trecute condițiile de întreținere din locul în care sunt ținuti caii și nu cele ale cluburilor la care sunt legitimați.

a. CSA Steaua:

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul clubului Steaua se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 3x4 m, cu așternut ecologic și rumeguș în proporție de 50%, au un îngrijitor la 10 cai și dețin atât spălător cu apă rece, cât și cu apă caldă. De asemenea, clubul deține atât maneaj exterior, cât și maneaj interior, suprafața terenurilor fiind din nisip cu textil, existând posibilitatea de a menține umiditatea optimă.

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt foarte bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa padocurilor și a plimbătorului. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește dimensiunile boxelor, prin trecerea la boxe individuale de 4x4 m.

b. CSE Equester Iași:

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul clubului Equester Iași se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 4x4 m, cu așternut din rumeguș în proporție de 100%, existența padocurilor individuale și a spălătorului atât cu apă rece, cât și cu apă caldă. De asemenea, clubul deține atât maneaj exterior, cât și maneaj interior, suprafața terenurilor fiind din nisip.

Tabelul 5.1. / Table 5.1.

Tipul și frecvența condițiilor de întreținere
The type and frequency of maintenance conditions

SPECIFICARE	Tip adăpost	CSA Steaua București		CSE Equester Iași		Hipohouse		163 Plopi		Romsilva		Altele	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Boxe individuale cu dimensiuni													
3 x4 m		1	100	0	0	1	100	0	0	1	100	1	100
4 x 4 m		0	0	1	100	0	0	1	100	0	0	0	0
Așternut													
Rumeguș		1	50	1	100	1	100	1	100	1	50	1	100
Paie		0	0	0	0	0	0	0	0	1	50	0	0
Așternut ecologic		1	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Îngrijitor disponibil:													
la mai mult de 10 cai		0	0	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
la 10 cai		1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
la mai puțin de 10 cai		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Padocuri													
Fără		1	100	0	0	1	100	0	0	1	33,33	1	100
Comune		0	0	0	0	0	0	1	50	1	33,33	0	0
Individuale		0	0	1	100	0	0	1	50	1	33,33	0	0
Spălător													
fără		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cu apă rece		1	50	1	50	1	100	1	100	1	100	1	100
cu apă caldă		1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Manejuri													
Exterior		1	50	1	50	1	100	1	100	1	50	1	50
Interior		1	50	1	50	0	0	0	0	1	50	1	50

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Suprafață teren antrenant												
Nisip	0	0	1	100	1	100	0	0	1	100	1	100
Nisip cu textil	1	10	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0
Posibilitatea de a menține umiditatea optimă a terenului de antrenament												
Da	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nu	0	0	1	1	1	100	1	100	1	100	1	100
Plimbător												
Da	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nu	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt foarte bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa plimbătorului și faptul că nu există posibilitatea de a menține umiditatea optimă a terenurilor de antrenament, lucru ce face ca manejul exterior să nu poată fi utilizat uneori când cantitatea de precipitații este mai abundentă și să se producă praf când vremea este foarte uscată. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește existența unui îngrijitor la mai puțin de 10 cai sau măcar la 10 cai.

c. *Hipohouse:*

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul clubului Hipohouse se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 3x4 m, cu așternut din rumeguș în proporție de 100%. De asemenea, clubul deține manej exterior, suprafața terenurilor fiind din nisip.

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa manejului interior, a padocurilor, a plimbătorului și faptul că nu există posibilitatea de a menține umiditatea optimă a terenurilor de antrenament, lucru ce face ca manejul exterior să nu poată fi utilizat uneori când cantitatea de precipitații este mai abundentă și să se producă praf când vremea este foarte uscată. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește dimensiunile boxelor, prin trecerea la boxe individuale de 4x4 m, în ceea ce privește existența unui îngrijitor la mai puțin de 10 cai sau măcar la 10 cai și în instalarea unui spălător cu apă caldă.

d. *CS 163 Plopi:*

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul clubului 163 Plopi se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 4x4 m, cu așternut din rumeguș în proporție de 100%, existența padocurilor individuale și colective. De asemenea, clubul deține doar manej exterior, suprafața terenurilor fiind din nisip cu textil.

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt foarte bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa manejului interior, a plimbătorului și faptul că nu există posibilitatea de a menține umiditatea optimă a terenurilor de antrenament, lucru ce face ca manejul exterior să nu poată fi utilizat uneori când cantitatea de precipitații este mai abundentă și să se producă praf când vremea este foarte uscată. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește existența unui îngrijitor la mai puțin de 10 cai sau măcar la 10 cai și în instalarea unui spălător cu apă caldă.

e. *Romsilva:*

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul cluburilor Romsilva se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 3x4 m, cu așternut din paie și rumeguș în proporție de 50% și existența padocurilor individuale și colective. De asemenea, cluburile dețin atât manej exterior, cât și manej interior, suprafața terenurilor fiind din nisip.

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa plimbătorului și faptul că nu există posibilitatea de a menține umiditatea

optimă a terenurilor de antrenament, lucru ce face ca manejul exterior să nu poată fi utilizat uneori când cantitatea de precipitații este mai abundentă și să se producă praf când vremea este foarte uscată. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește dimensiunile boxelor, prin trecerea la boxe individuale de 4x4 m, în ceea ce privește existența unui îngrijitor la mai puțin de 10 cai sau măcar la 10 cai și în instalarea unui spălător cu apă caldă.

f. Alte cluburi:

Analizând rezultatele obținute putem observa ca puncte forte faptul că, în cazul clubului Hipohouse se utilizează adăposturi cu boxe individuale de 3x4 m, cu așternut din rumeguș în proporție de 100%. De asemenea, clubul deține atât maneaj exterior, cât și maneaj interior, suprafața terenurilor fiind din nisip.

Cu toate că, condițiile de întreținere sunt bune, există și câteva minusuri, cum ar fi lipsa padocurilor, a plimbătorului și faptul că nu există posibilitatea de a menține umiditatea optimă a terenurilor de antrenament, lucru ce face ca manejul exterior să nu poată fi utilizat uneori când cantitatea de precipitații este mai abundentă și să se producă praf când vremea este foarte uscată. De asemenea, condițiile de întreținere ar putea fi îmbunătățite în ceea ce privește dimensiunile boxelor, prin trecerea la boxe individuale de 4x4 m, în ceea ce privește existența unui îngrijitor la mai puțin de 10 cai sau măcar la 10 cai și în instalarea unui spălător cu apă caldă.

5.2. Rezultatele cercetărilor privind alimentația calului de dresaj

Tabelul 5.2. cuprinde condițiilor referitoare la alimentația efectivelor de cabaline participante în cadrul competițiilor naționale de dresaj luate în studiu.

a. CSA Steaua:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

- ✓ Furajele fibroase sunt formate din fânuri 100%.
- ✓ Furajele concentrate sunt formate din concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț 100%, aparținând firmelor Cavalor și Altele.
- ✓ Furaje succulente sunt formate din morcov 100%, se administrează sare la discreție, iar în cazul antrenamentelor intense se administrează electroliți, vitamine și recompense speciale pentru cai.

b. CSE Equester Iași:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

- ✓ Furajele fibroase sunt formate preponderent din fânuri 50% și lucernă 50%.
- ✓ Furajele concentrate sunt formate preponderent din orz 33.33%, altele 33.33% și concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț 33.33%, aparținând firmei Pavo.

Tabelul 5.2. / Table 5.2.

Tipul și frecvența condițiilor referitoare la alimentație
The type and frequency of the nutrition conditions

SPECIFICARE	CSA Steaua București		CSE Equester Iași		Hipohouse		163 Plopi		Romsilva		Altele	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Adăpătoare automată												
Da	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
Nu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Furaje fibroase												
Lucernă	0	0	1	50	0	0	0	0	0	0	1	50
Fân	1	100	1	50	1	100	1	100	1	100	1	50
Furaje concentrate												
Ovăz	0	0	0	0	0	0	0	0	1	33,33	0	0
Orz	0	0	1	33,33	1	50	1	33,33	1	33,33	1	33,33
Concentrate	1	100	1	33,33	1	50	1	33,33	0	0	1	33,33
Altele	0	0	1	33,33	0	0	1	33,33	1	33,33	1	33,33
Concentrate firma:												
Cavalos	1	50	0	0	1	50	1	50	0	0	1	50
Havens	0	0	0	0	1	50	1	50	0	0	1	50
Pavo	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Altele	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vitamine:												
Da	1	100	1	100	1	100	1	100	0	0	1	0
Nu	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	1	50
Electroliti:												
Da	1	100	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0
Nu	0	0	1	100	1	100	0	0	1	100	1	100

0												
Sare:												
Da	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
Nu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suculente												
Morcovi	1	100	1	50	1	50	1	100	0	0	1	50
Mere	0	0	1	50	1	50	0	0	0	0	1	50
Altele	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	0	0

✓ Furaje succulente sunt formate din morcov 50% și mere 50%, se administrează sare la discreție, iar în cazul antrenamentelor intense se administrează vitamine și ca recompense zahăr și recompense speciale pentru cai.

c. Hipohouse:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

✓ Furajele fibroase sunt formate din fânuri 100%.

✓ Furajele concentrate sunt formate preponderent din orz 50% și concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț 50%, aparținând firmelor Cavalor și Havens.

✓ Furaje succulente sunt formate din morcov 50% și mere 50%, se administrează sare la discreție, iar în cazul antrenamentelor intense se administrează vitamine și recompense speciale pentru cai.

d. CS 163 Plopi:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

✓ Furajele fibroase sunt formate din fânuri 100%.

✓ Furajele concentrate sunt formate preponderent din orz 33.33%, altele 33.33% și concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț 33.33%, aparținând firmelor Cavalor și Havens.

✓ Furaje succulente sunt formate din morcov 100%, se administrează sare la discreție, iar în cazul antrenamentelor intense se administrează electroliți, vitamine și recompense speciale pentru cai.

e. Romsilva:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

✓ Furajele fibroase sunt formate din fânuri 100%.

✓ Furajele concentrate sunt formate preponderent din ovăz 33.33%, orz 33.33% și altele 33.33%, fără a folosi concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț.

✓ Furaje succulente sunt formate din altele 100%, se administrează sare la discreție, dar nu se administrează electroliți, vitamine și recompense.

f. Alte cluburi:

Analizând rezultatele obținute putem observa că adăparea se face exclusiv automat, iar în ceea ce privește hrănirea putem spune că:

✓ Furajele fibroase sunt formate preponderent din fânuri 50% și lucernă 50%.

✓ Furajele concentrate sunt formate preponderent din orz 33.33%, altele 33.33% și concentrate speciale pentru cai disponibile în comerț 33.33%, aparținând firmelor Cavalor și Havens.

✓ Furaje succulente sunt formate din morcov 50% și mere 50%, se administrează sare la discreție, iar în cazul antrenamentelor intense se administrează vitamine și ca recompense zahăr și recompense speciale pentru cai.

Capitolul 6

REZULTATELE CERCETĂRIILOR PROPRII PRIVIND CONDIȚIILE DE ANTRENAMENT ALE CALULUI DE DRESAJ

Chapter 6

PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING THE TRAINING CONDITION OF THE DRESSAGE SPORT HORSE

6.1. RESEARCH FINDINGS REGARDING TRAINING CONDITIONS OF THE DRESSAGE SPORT HORSE

În tabelul 6.1. se prezintă tipul și frecvența condițiilor de antrenament a efectivelor de cabaline participante în cadrul competițiilor naționale de dresaj luate în studiu.

De asemenea, precizăm că mare parte din caii ce fac parte din cluburile enumerate mai jos participă în concursurile naționale de dresaj legitimați la aceste cluburi, dar sunt ținuti în altă parte, motiv pentru care în acest studiu vor fi trecute condițiile de antrenament din locul în care sunt ținuti caii și nu cele ale cluburilor la care sunt legitimați.

a. CSA Steaua:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Clubul Steaua există atât un antrenor specializat disponibil, cât și un călăreț profesionist disponibil. De asemenea, acest club a avut un alt tip de antrenament precompetițional, nu progresele sau antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de șase, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.85. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%.
- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 71.43%.
- ✓ Nu există antrenament în exterior (pădure, câmp etc.) și nici liber la padoc.

b. CSE Equester Iași:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Clubul Equester Iași există atât un antrenor specializat disponibil, cât și un călăreț profesionist disponibil. De asemenea, acest club a avut ca antrenament precompetițional antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de cinci, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.71. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%

Tabelul 6.1. / Table 6.1.

Tipul și frecvența condițiilor de antrenament
The type and frequency of the training conditions

Specificare	CSA Steaua București		CSE Equester Iași		Hipohouse		163 Plopi		Romsilva		Altele	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Tip antrenament (nr./săptămână):												
Coardă	1	16,67	1	16,67	1	16,67	1	16,67	1	16,67	1	16,67
Dresaj	5	71,43	4	66,66	4	66,66	4	66,66	4	66,66	5	71,43
Exterior (pădure, câmp etc.)	0	0	0	0	1	16,67	1	16,67	1	16,67	0	0
Padoc	0	0	0	0	0	0	7	100	0	0	0	0
Număr total antrenamente pe săptămână	6	85,71	5	71,43	6	85,71	6	85,71	6	85,71	6	85,71
Antrenor specializat disponibil:												
Da	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
Nu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Călăreț profesionist disponibil:												
Da	1	100	1	100	0	0	1	100	1	100	1	50
Nu	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	50
Tip antrenament precompetițional:												
Progresii	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	00
Antrenament propus	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Altul	1	100	0	0	0	0	1	100	1	100	1	100

- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 66.66%.
- ✓ Nu există antrenament în exterior (pădure, câmp etc.) și nici liber la padoc.

c. Hipohouse:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Clubul Hipohouse există un antrenor specializat disponibil, dar nu și un călăreț profesionist disponibil. De asemenea, acest club a avut ca tip de antrenament precompetițional progresiile și nu antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de șase, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.85. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%.
- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 66.66%.
- ✓ Antrenamentele în exterior (pădure, câmp etc.) au o frecvență de 16.67%
- ✓ Caii nu sunt lăsați în libertate la padoc.

d. CS 163 Plopi:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Clubul 163 Plopi există atât un antrenor specializat disponibil, cât și un călăreț profesionist disponibil. De asemenea, acest club a avut ca tip de antrenament precompetițional un alt tip de antrenament, nu progresiile sau antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de șase, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.85. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%.
- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 66.66%.
- ✓ Antrenamentele în exterior (pădure, câmp etc.) au o frecvență de 16.67%
- ✓ Caii sunt lăsați în libertate la padoc șapte zile pe săptămână.

e. Romsilva:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Cluburile Romsilva există atât un antrenor specializat disponibil, cât și un călăreț profesionist disponibil. De asemenea, aceste cluburi au avut un alt tip de antrenament precompetițional, nu progresiile sau antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de șase, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.85. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%.
- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 66.66%.
- ✓ Antrenamentele în exterior (pădure, câmp etc.) au o frecvență de 16.67%
- ✓ Caii nu sunt lăsați în libertate la padoc.

f. Alte cluburi:

Analizând rezultatele obținute putem observa că la Alte cluburi există atât un antrenor specializat disponibil, cât și un călăreț profesionist disponibil, dar în

proporție de 50%. De asemenea, aceste cluburi au avut ca tip de antrenament precompetițional un alt tip de antrenament, nu progresele sau antrenamentul propus în această cercetare.

Numărul de antrenamente pe săptămână este de șase, iar numărul de antrenamente pe zi de 0.85. În ceea ce privește antrenamentul acesta se realizează astfel:

- ✓ Antrenamentele la coardă au o frecvență de 16.67%.
- ✓ Antrenamentele de dresaj au o frecvență de 71.43%.
- ✓ Nu există antrenament în exterior (pădure, câmp etc.) și nici liber la padoc.

Capitolul 7

REZULTATELE CERCETĂRIILOR PROPRII PRIVIND PERFORMANȚELE COMPETIȚIONALE ALE CALULUI DE DRESAJ

Chapter 7

PERSONAL RESEARCH FINDINGS REGARDING THE COMPETITIONAL PERFORMANCE OF THE DRESSAGE SPORT HORSE

7.1. REZULTATELE CERCETĂRIILOR PRIVIND PERFORMANȚELE COMPETIȚIONALE ALE CALULUI DE SPORT ÎN DRESAJ

Analiza performanțelor de mijloc ale rezultatelor concursurilor organizate la nivel național în populație are o foarte mare importanță. În aceste condiții, prin cercetarea mediilor de a rezultatele competițiilor organizate la nivel național se poate contura o idee a gradului de performanță obținut în probele de dresaj al respectivei populații.

Rezultatele înregistrate pentru parametrii analizați în cadrul populației de cabaline examinate sunt prezentate în tabelul 7.1.

Atunci când vorbim de caii de sport legitimați FER la clubul CSE Equester Iași ce participă în probele de dresaj observăm că cea mai ridicată valoare a factorului rezultate competiționale este obținută de calul Converse (cu un punctaj total de 122 puncte), iar cea mai scăzută valoare armăsarul Regan (cu un punctaj total egal cu 2). Performanța medie pentru acest factor (tab. 7.2.), la nivelul cailor de sport legitimați FER la clubul CSE Equester Iași ce participă în probele de dresaj este de 33,33.

Analizând efectivul de caii de sport legitimați FER la clubul Hipohouse ce participă în probele de dresaj observăm că cea mai ridicată valoare a factorului rezultate competiționale este obținută de calul Polby Incitato (cu un punctaj total de 117 puncte), iar cea mai scăzută valoare calul Mr. Soup (cu un punctaj total egal cu 5). Performanța medie pentru acest factor (tab. 7.2.), la nivelul cailor de sport legitimați FER la clubul Hipohouse ce participă în probele de dresaj este de 45,80.

Tabelul 7.1. / Table 7.1.

Rezultatele competiționale ale cailor legitimați FER participanți în probele de dresaj
The competition results of the Sport Horses FER legitimated competing in dressage

Nume individ	Sex	Club Sportiv	Tip antrenament	Perioada competițională	Punctaj rezultate competiționale			
					2021	2022	2023	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8
Chacco	A	CSE Steaua	Altul	2021+2023	40,00		20,00	60
Cento	A	Hipohouse	Progresii	2023			41,00	41
LittleMis	I	CSE Steaua	Altul	2023			6,00	6
Qira	I	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		21,00	28,00	49
Suria	I	CSE Steaua	Altul	2023			40,00	40
BanderoVives	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	14,00	6,00	14,00	34
Rihan	C	Hipohouse	Progresii	2023			47,00	47
PolbyIncitato	C	Hipohouse	Progresii	2021+2022+2023	43,00	30,00	44,00	117
Aris	C	Hipohouse	Progresii	2022+2023		8,00	35,00	43
Cassiopea	I	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2022+2023		24,00	46,00	70
Bossie	I	CS 163 Plopi	Altul	2023			9,00	9
DonabellaZodiac	I	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	47,00	58,00	60,00	165
AColorfulLife	C	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		17,00	19,00	36
Conte	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	37,00	33,00	33,00	103
Unic	C	Hipohouse	Altul	2021+2022+2023	28,00	13,00	17,00	58
Silver	A	CSE Steaua	Altul	2023			14,00	14
Athena	I	Alte Cluburi	Altul	2023			8,00	8
Chipo	C	Alte Cluburi	Altul	2023			6,00	6
Csillogo	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	50,00	10,00	29,00	89
Chacconid	C	Alte Cluburi	Altul	2023			0	0

0	1	2	3	4	5	6	7	8
FloydvanPottelb	C	Alte Cluburi	Altul	2023			0	0
Sakab	C	Hipohouse	Progresii	2022+2023		8.00	0	8
Bubbletouch	C	Hipohouse	Altul	2021+2022+2023	23,00	12,00	34.00	69
Bentley96	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	10,00	41,00	41.00	92
Emperador	A	AlteCluburi	Altul	2021+2023	16,00		18.00	34
Converse	C	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2021+2022+2023	85,00	20,00	17,00	122
DiamondDisk	C	Alte Cluburi	Altul	2023			5,00	5
ZorideZi	I	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		3,00	18,00	21
Cezar	C	Alte Cluburi	Altul	2023			3,00	3
Polo	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4,00	4
Printesa	I	Alte Cluburi	Altul	2023			9,00	9
Elena	I	Alte Cluburi	Altul	2023			3,00	3
ForFly	C	Alte Cluburi	Altul	2023			0	0
Vapaia	I	Alte Cluburi	Altul	2023			8,00	8
Flamenco	I	Alte Cluburi	Altul	2023			0	0
Sintagma	I	Alte Cluburi	Altul	2023			2,00	2
Carlos	C	Alte Cluburi	Altul	2023			6,00	6
Crivat	A	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		5.00	5.00	10
Neapolitano3	A	Romsilva	Altul	2023			10.00	10
Iva	Ia	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Ikar	A	Romsilva	Altul	2023			13.00	13
ElStar	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Faimos	A	Romsilva	Altul	2022+2023		.00	2.00	2
Contador	C	Alte Cluburi	Altul	2023			.00	0
Afrodita	I	Alte Cluburi	Altul	2023			.00	0
Prince	A	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		11.00	25.00	36
ModestyBlaze	C	Alte Cluburi	Altul	2023			5.00	5
Furiosa	I	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4

0	1	2	3	4	5	6	7	8
Star	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
AlessBoy	C	Alte Cluburi	Altul	2023			3.00	3
Vivaldo	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Nechita	I	Romsilva	Altul	2023			3.00	3
Jade	I	Alte Cluburi	Altul	2023			5.00	5
JeanValjean	C	Alte Cluburi	Altul	2023			9.00	9
KenoPleasure	C	Alte Cluburi	Altul	2023			3.00	3
Jupanita	I	Alte Cluburi	Altul	2023			.00	0
NorthStar	A	Romsilva	Altul	2023			5.00	5
PontisStar	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Granada	I	Alte Cluburi	Altul	2023			13.00	13
NonStop	C	Alte Cluburi	Altul	2023			2.00	2
Maximum	A	Alte Cluburi	Altul	2023			8.00	18
KannanR	A	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Bravo	A	Romsilva	Altul	2022+2023		4.00	4.00	8
SuryaBonaly	I	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	6.00	15.00	15.00	36
Diva	I	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	19.00	30.00	21.00	70
LittleMisterSun	C	Hipohouse	Progresii	2023			23.00	23
Gracie	I	Alte Cluburi	Altul	2023			31.00	31
Sharif	A	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2023			5.00	5
SandraHit	I	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	63.00	38.00	39.00	140
Maur	A	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2021+2022+2023	9.00	45.00	17.00	71
Rio	C	Alte Cluburi	Altul	2023			5.00	5
Neap3613Nabucco	A	Romsilva	Altul	2023			15.00	15
LadySolina	I	CS163 Plopi	Altul	2023			20.00	20
Randunica	I	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		16.00	15.00	31
BelleFleur	I	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		13.00	5.00	18

0	1	2	3	4	5	6	7	8
BalouSun	C	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2023			7.00	7
Caramell	I	CSE Steaua	Altul	2023			10.00	10
Rapsodia	I	Alte Cluburi	Altul	2023			5.00	5
Kirov	C	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
Douceur	C	Alte Cluburi	Altul	2023			12.00	12
Bucovina	I	Alte Cluburi	Altul	2023			1.00	1
NeapolitanoXX	A	Romsilva	Altul	2023			4.00	4
Cires	C	Alte Cluburi	Altul	2023			3.00	3
Bravo	C	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		4.00	5.00	9
CleoVictoria	I	Alte Cluburi	Altul	2023			.00	0
Helena	I	Alte Cluburi	Altul	2023			4.00	4
MersuchMelek	A	Romsilva	Altul	2023			4.00	4
Atlantic	C	Alte Cluburi	Altul	2023			3.00	3
Kawai	A	Alte Cluburi	Altul	2022+2023		7.00	5.00	12
Malaki	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022+2023	20.00	10.00	10.00	40
Acicalado	A	Alte Cluburi	Altul	2023			8.00	8
Amor	A	CSE Steaua	Altul	2021+2022	16.00	14.00		30
Talizman	C	CSE Steaua	Altul	2022		54.00		54
Wildfire	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022	18.00	36.00		54
Luthier	A	Alte Cluburi	Altul	2021+2022	23.00	18.00		41
Viciosa	I	CSE Steaua	Altul	2022		4.00		4
Lamira44	I	CSE Steaua	Altul	2021+2022	39.00	19.00		58
Athena	I	Alte Cluburi	Altul	2021+2022	4.00	13.00		7
Celyne	I	CSE Steaua	Altul	2022		14.00		14
Jamila	I	CSE Steaua	Altul	2022		9.00		9
Ibis	I	Romsilva	Altul	2022		5.00		5
Zara	I	Alte Cluburi	Altul	2021+2022	1.00	5.00		6
MrSoup	C	Hipohouse	Progresii	2022		5.00		5

0	1	2	3	4	5	6	7	8
RockyRockynson	C	Alte Cluburi	Altul	2022		2.00		2
Fericit	A	Romsilva	Altul	2022		1.00		1
Hector	A	Romsilva	Altul	2022		00		0
Janson	A	Alte Cluburi	Altul	2022		5.00		5
GruiaNovac	C	Alte Cluburi	Altul	2022		4.00		4
MisterMaestoso	A	Romsilva	Altul	2022		3.00		3
Dorotheea	I	Alte Cluburi	Altul	2022		4.00		4
ClooneyS	C	Alte Cluburi	Altul	2022		3.00		3
DonSternchen	A	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2022		8.00		8
Villam	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022	15,00	10.00		25
Don Schatten	C	CSE Equester Iasi	Altul	2022		6.00		6
LaryStorm	A	Alte Cluburi	Altul	2022		8.00		8
SimonRoel	C	CSE Steaua	Altul	2021+2022	3,00	4.00		4
Fantastic	Iapa	CSE Steaua	Altul	2022		21.00		21
EliotduMarquis	C	Alte Cluburi	Altul	2022		8.00		8
Nikita	I	Alte Cluburi	Altul	2021	3,00			3
Anuska	I	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2021	9,00			9
SanSouciD	C	Hipohouse	Progresii	2021	47,00			47
Colinda	I	Alte Cluburi	Altul	2021	6,00			6
Castor	C	Alte Cluburi	Altul	2021	9,00			9
Regan	A	CSE Equester Iasi	Antrenamentul propus	2021	2,00			2
Lara	I	CSE Steaua	Altul	2021	10,00			10
Bellana	I	CSE Steaua	Altul	2021	28,00			28
Zaina	I	Alte Cluburi	Altul	2021	13,00			13
Gregory	C	CSE Steaua	Altul	2021	53,00			53
Alfy	C	CSE Steaua	Altul	2021	2,00			2

0	1	2	3	4	5	6	7	8
BonitoConte	C	CSE Steaua	Altul	2021	12,00			12
Fatima	I	CSE Steaua	Altul	2021	7,00			7
Wendy	I	Alte Cluburi	Altul	2021	17,00			17
Singapore	I	CSE Steaua	Altul	2021	3,00			3
Zingal	C	Alte Cluburi	Altul	2021	7,00			7
Diana	I	CSE Steaua	Altul	2021	5,00			5
Okke	A	CSE Steaua	Altul	2021	2,00			2

I = iapă; A = armăsar; C = castrat.

Tabelul 7.2. / Table 7.2.

Performanțele medii ale factorului rezultate competiționale
Average performance of the competition results factor

REZULTATE COMPETIȚIONALE		N	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	s	Minima	Maxima
0		1	2	3	4	5
Cai legitimați FER ai clubului CSE Steaua participanți în probele de dresaj	2021	9	13,55±5,62	16,86	2	53
	2022	5	20,40±8,85	19,80	4	54
	2023	4	17,50±7,67	15,35	6	40
	2021+2022	5	34,80±9,48	21,20	7	58
	2021+2023	1	40±-	-	60	60
	2021+2022+2023	9	85,44±15,39	6,88	34	165
	Total	33	39,30±7,06	40,60	2	165
Cai legitimați FER ai clubului CSE Equester Iași participanți în probele de dresaj	2021	2	5±3,5	4,94	2	9
	2022	2	71±-	1,41	6	8
	2023	2	6±1	1,41	70	70
	2022+2023	1	70±-	-	70	70
	2021+2022+2023	2	96,5±25,5	36,06	71	122
	Total	9	33,33±14,47	43,42	2	122
	2021	1	47±-	-	47	47
	2022	1	5±-	-	5	5
	2023	3	37±7,21	12,49	23	47
	2022+2023	2	25,5±17,5	24,74	8	43
	2021+2022+2023	3	81,33±18,11	31,37	58	117
	Total	10	45,80±10,22	32,32	5	117
	2023	2	14,5±5,5	7,77	9	20
	Total	2	14,5±5,5	7,77	9	20
	2022	4	2,25±1,10	2,21	0	5
	2023	7	7,71±1,84	4,88	3	15
	2022+2023	2	5±3	4,24	2	8

Total	13	5.61±1.27	7.77	0	15
2021	6	9.16±2.07	5.07	3	17
2022	7	4.85±0.88	2.34	2	8
2023	42	4.95±0.86	5.58	0	31
2021+2022	1	6±-	-	6	6
2021+2023	1	34±-7	-	34	34
2022+2023	9	24.66±4.66	14	9	49
2021+2022+2023	1	25±-	-	25	25
Total	68	9.19±1.31	10.88	0	49
2021	18	13.05±3.51	14.92	2	53
2022	19	8.63±2.75	12.00	0	54
2023	60	8.06±1.28	9.97	0	47
2021+2022	7	31.57±7.85	20.79	6	58
2021+2023	2	47±13	18.38	34	60
2022+2023	14	25.21±5.25	19.65	2	70
2021+2022+2023	15	82.06±10.71	41.49	25	165
Total	135	20.60±2.53	29.51	0	165

De asemenea, analizând efectivul de caii de sport legitimați FER la clubul CSE 163 Plopi ce participă în probele de dresaj observăm că cea mai ridicată valoare a factorului rezultate competiționale este obținută de calul Lady Solina (cu un punctaj total de 20 puncte), iar cea mai scăzută valoare este obținută de iapa Bossi (cu un punctaj total egal cu 9). Performanța medie pentru acest factor (tab. 7.2.), la nivelul cailor de sport legitimați FER la clubul CSE 163 Plopi ce participă în probele de dresaj este de 14.50.

Analizând efectivul de caii de sport legitimați FER la cluburile Romsilva ce participă în probele de dresaj observăm că cea mai ridicată valoare a factorului rezultate competiționale este obținută de armăsarul Neapolitano 36-13 Nabucco (cu un punctaj total de 15 puncte), iar cea mai scăzută valoare armăsarul Hector (cu un punctaj total egal cu 0). Performanța medie pentru acest factor (tab. 7.2.), la nivelul cailor de sport legitimați FER la cluburile Romsilva ce participă în probele de dresaj este de 5.61.

Analizând efectivul de caii de sport legitimați FER la Alte Cluburi ce participă în probele de dresaj observăm că cea mai ridicată valoare a factorului rezultate competiționale este obținută de iapa Qira (cu un punctaj total de 49 puncte), iar cea mai scăzută valoare iepele Cleo Victoria, Jupânița, Afrodita, Flamenco și caii Contador, For Fly, Chacconid, Floyd van Pottelb (cu un punctaj total egal cu 0). Performanța medie pentru acest factor (tab. 7.2.), la nivelul cailor de sport legitimați FER la cluburile Romsilva ce participă în probele de dresaj este de 9.19.

Valoarea medie a factorului rezultate competiționale pe întreg efectivul studiat este de 20,60.

Din distribuția efectivului de cai legitimați FER participanți în probele naționale de dresaj, 40.74% participă în probele de Nivel Preliminar (cele mai scăzute ca dificultate) și numai 25.19% în probele de Nivel Juniori + Avansați (cele cu nivel mai ridicat de dificultate). Mai trebuie observat și faptul că în anul 2024 procentul este de 44.44% deci o participare mult mai numeroasă decât în anii precedenți (fig. 7.1. și fig. 7.2.).

În final, datele culese în urma desfășurării cercetărilor au fost prelucrate cu ajutorul programului specializat de statistică SPSS 21.0 for Windows efectuându-se analiza statistică ANOVA one-way pentru comparare de medii.

a. CSA Steaua:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la clubul CSA Steaua participanți în probele de dresaj, pentru variabila sex nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

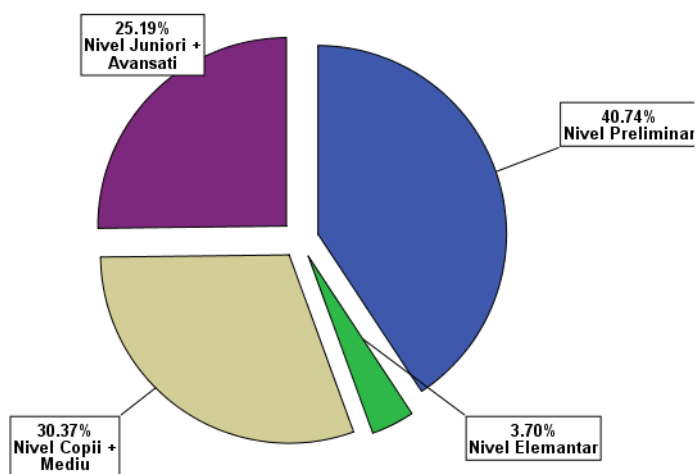

Fig. 7.1. Distribuția efectivului analizat în funcție de nivelul competițional
Fig.7.1. The examined sample distribution according to the competitive level

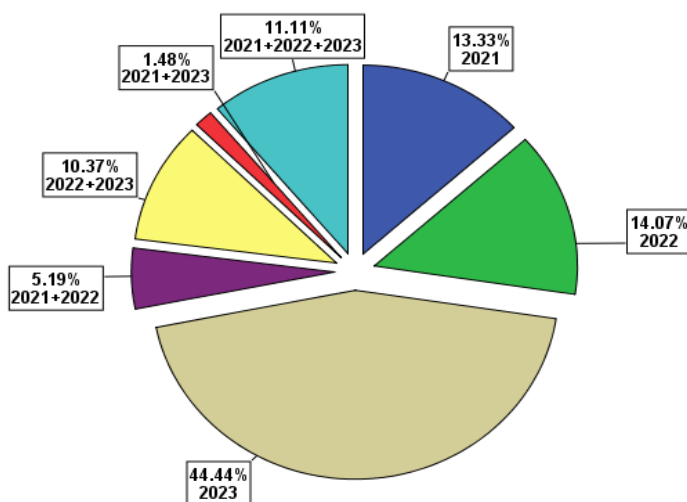

Fig. 7.2. Distribuția efectivului analizat în funcție de perioada competițională
Fig.7.2. The examined sample distribution according to the competitive period

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cazului de sport legitimați FER la clubul CSA Steaua participanți în probele de dresaj:

➤ pentru variabila nivel competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=3.047$, $p=0.044$);

➤ pentru variabila anul competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.001 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=6.768$, $p<0.001$);

Astfel, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru nivelul Juniori + Avansați ($\bar{X}_4=63.00$) este semnificativ mai mare ($p=0.027$) față de nivelul Preliminar ($\bar{X}_1=28.33$) și ($p=0.024$) față de nivelul Copii + Mediu ($\bar{X}_3=16.40$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

De asemenea, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022+2023 ($\bar{X}_5=85.44$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=13.55$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=20.40$), ($p=0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=17.50$), și ($p=0.005$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022 ($\bar{X}_4=34.80$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.3.).

Tabelul 7.3. / Table 7.3.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabilele pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distribution of statistics estimators calculated for the variables that present statistically significant differences

Nivelul competițional la care participa calul.	Nivelul competițional la care participa calul.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
0	1	2	3	4	5	6
Nivel Preliminar	Nivel Elementar	9.66	24.00	.69	-39.43	58.76
	Nivel Copii + Mediu	11.93	19.79	.55	-28.55	52.42
	Nivel Juniori + Avansați	-34.66*	14.88	.02	-65.11	-4.21
Nivel Elementar	Nivel Preliminar	-9.66	24.00	.690	-58.76	39.43
	Nivel Copii + Mediu	2.26	27.16	.934	-53.28	57.81
	Nivel Juniori + Avansați	-44.33	23.82	.073	-93.05	4.38
Nivel Copii + Mediu	Nivel Preliminar	-11.93	19.79	.551	-52.42	28.55
	Nivel Elementar	-2.26	27.16	.934	-57.81	53.28
	Nivel Juniori + Avansați	-46.60*	19.57	.024	-86.62	-6.57

0	1	2	3	4	5	6
Nivel Juniori + Avansati	Nivel Preliminar	34.66*	14.88	.027	4.21	65.11
	Nivel Elementar	44.33	23.82	.073	-4.38	93.05
	Nivel Copii + Mediu	46.60*	19.57	.024	6.57	86.62
Anul competional.	Anul competional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
2021	2022	-6.84	16.42	.680	-40.54	26.85
	2023	-3.94	17.69	.825	-40.25	32.36
	2021+2022	-21.24	16.42	.207	-54.94	12.45
	2021+2022+202 3	-71.88*	13.88	.000	-100.37	-43.40
2022	2021	6.84	16.42	.680	-26.85	40.54
	2023	2.90	19.75	.884	-37.63	43.43
	2021+2022	-14.40	18.62	.446	-52.61	23.81
	2021+2022+202 3	-65.04*	16.42	.000	-98.74	-31.34
2023	2021	3.94	17.69	.825	-32.36	40.25
	2022	-2.90	19.75	.884	-43.43	37.63
	2021+2022	-17.30	19.75	.389	-57.83	23.23
	2021+2022+202 3	-67.94*	17.69	.001	-104.25	-31.63
2021+2022	2021	21.24	16.42	.207	-12.45	54.94
	2022	14.40	18.62	.446	-23.81	52.61
	2023	17.30	19.75	.389	-23.23	57.83
	2021+2022+202 3	-50.64*	16.42	.005	-84.34	-16.94
2021+2022+202 3	2021	71.88*	13.88	.000	43.40	100.3 7
	2022	65.04*	16.42	.000	31.34	98.74
	2023	67.94*	17.69	.001	31.63	104.2 5
	2021+2022	50.64*	16.42	.005	16.94	84.34

b. CSE Equester Iași:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la clubul CSE Equester Iași participanți în probele de dresaj, pentru variabilele sex și nivel competițional nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cazului cailor de sport legitimați FER la clubul CSE Equester Iași participanți în probele de dresaj:

➤ pentru variabila anul competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=10.350$, $p=0.022$);

Astfel, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022+2023 ($\bar{X}_4=96.50$) este semnificativ mai mare ($p=0.008$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=5.50$), ($p=0.008$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=7.00$), și ($p=0.008$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=6.00$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.4.).

Tabelul 7.4. / Table 7.4.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabilele pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative
The distribution of statistics estimators calculated for the variables that present statistically significant differences

Anul competițional.	Anul competițional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
2021	2022	-1.50	18.22	.938	-52.10	49.10
	2023	-.50	18.22	.979	-51.10	50.10
	2021+2022+2023	-91.00*	18.22	.008	-141.60	-40.39
2022	2021	1.50	18.22	.938	-49.10	52.10
	2023	1.00	18.22	.959	-49.60	51.60
	2021+2022+2023	-89.50*	18.22	.008	-140.10	-38.89
2023	2021	.50	18.22	.979	-50.10	51.10
	2022	-1.00	18.22	.959	-51.60	49.60
	2021+2022+2023	-90.50*	18.22	.008	-141.10	-39.89
2021+2022+2023	2021	91.00*	18.22	.008	40.39	141.60
	2022	89.50*	18.22	.008	38.89	140.10
	2023	90.50*	18.22	.008	39.89	141.10

c. Hipohouse:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la clubul Hipohouse participanți în probele de dresaj, pentru variabilele sex, nivel competițional și anul competițional nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

d. CS 163 Plopi:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la clubul CS 163 Plopi participanți în probele de dresaj, pentru nici una din variabilele studiate nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

e. Romsilva:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la cluburile Romsilva participanți în probele de dresaj, pentru variabilele sex, nivel competițional și anul competițional nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

f. Alte cluburi:

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la Alte cluburi participanți în probele de dresaj, pentru variabila nivel competițional nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05.

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER la Alte cluburi participanți în probele de dresaj:

➤ pentru variabila sex s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=5.779$, $p=0.005$);

➤ pentru variabila anul competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.001 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=12.122$, $p<0.001$);

Astfel, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale armăsarilor ($\bar{X}_2=17.60$) este semnificativ mai mare ($p=0.002$) față de caștrați ($\bar{X}_3=5.38$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022 ($\bar{X}_4=23.50$) este semnificativ mai mare ($p=0.026$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=9.16$), ($p=0.004$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=4.85$), ($p=0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=4.95$). De asemenea, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2022+2023 ($\bar{X}_5=24.66$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=9.16$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=4.85$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=4.95$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.5.).

Tabelul 7.5. / Table 7.5.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabilele pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distribution of statistics estimators calculated for the variables that present statistically significant differences

Sexul calului	Sexul calului	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
0	1	2	3	4	5	6
Iapa	Armasa	-7.15	3.76	.062	-14.68	.37
	Castrat	5.05	2.68	.064	-.29	10.41
Armasar	Iapa	7.15	3.76	.062	-.37	14.68
	Castrat	12.21*	3.70	.002	4.81	19.60

0	1	2	3	4	5	6
Castrat	Iapa	-5.05	2.68	.064	-10.41	.29
	Armasar	-12.21*	3.70	.002	-19.60	-4.81
Anul competitional.	Anul competitional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
2021	2022	4.30	4.28	.319	-4.26	12.87
	2023	4.21	3.36	.215	-2.50	10.93
	2021+2022	-14.33*	6.28	.026	-26.91	-1.75
	2022+2023	-15.50*	4.06	.000	-23.61	-7.38
2022	2021	-4.30	4.28	.319	-12.87	4.26
	2023	-.09	3.14	.976	-6.38	6.19
	2021+2022	-18.64*	6.17	.004	-30.99	-6.29
	2022+2023	-19.80*	3.88	.000	-27.57	-12.04
2023	2021	-4.21	3.36	.215	-10.93	2.50
	2022	.09	3.14	.976	-6.19	6.38
	2021+2022	-18.54*	5.57	.001	-29.69	-7.39
	2022+2023	-19.71*	2.82	.000	-25.37	-14.05
2021+2022	2021	14.33*	6.28	.026	1.75	26.91
	2022	18.64*	6.17	.004	6.29	30.99
	2023	18.54*	5.57	.001	7.39	29.69
	2022+2023	-1.16	6.02	.847	-13.20	10.87
2022+2023	2021	15.50*	4.06	.000	7.38	23.61
	2022	19.80*	3.88	.000	12.04	27.57
	2023	19.7142*	2.82	.000	14.05	25.37
	2021+2022	1.16	6.02	.847	-10.87	13.20

g. Efectiv total

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj, pentru variabila sex nu există diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 (tab. 7.6.).

Tabelul 7.6. / Table 7.6.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabila nivel competițional pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distribution of statistics estimators calculated for the variable competition level that present statistically significant differences

Nivelul competition al la care participa calul.	Nivelul competition la care participa calul.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
0	1	2	3	4	5	6
Nivel Preliminar	Nivel Elementar	-3.56	12.93	.783	-29.14	22.01
	Nivel Copii + Mediu	-3.65	5.71	.523	-14.95	7.64
	Nivel Juniori + Avansati	-26.71*	6.03	.000	-38.66	-14.76

0	1	2	3	4	5	6
Nivel Elemantar	Nivel Preliminar	3.56	12.93	.783	-22.01	29.14
	Nivel Copii + Mediu	-.09	13.11	.994	-26.03	25.84
	Nivel Juniori + Avansati	-23.15	13.25	.083	-49.38	3.07
Nivel Copii + Mediu	Nivel Preliminar	3.65	5.71	.523	-7.64	14.95
	Nivel Elemantar	.09	13.11	.994	-25.84	26.03
	Nivel Juniori + Avansati	-23.06*	6.42	00	0 -35.76	-10.35
Nivel Juniori + Avansati	Nivel Preliminar	26.71*	6.03	.000	76	38.66
	Nivel Elemantar	23.15	13.25	.083	-3.07	49.38
	Nivel Copii + Mediu	23.06*	6.42	.000	10.35	35.76

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cazului de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj pentru variabila nivel competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.001 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=7.091$, $p<0.001$):

➤ Astfel, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru nivelul Juniori + Avansați ($\bar{X}_4=39.35$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul Preliminar ($\bar{X}_1=12.63$) și ($p<0.001$) față de nivelul Copii + Mediu ($\bar{X}_3=16.29$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.6.).

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cazului de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj pentru variabila an competițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.001 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=34.842$, $p<0.001$):

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022+2023 ($\bar{X}_7=82.06$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=13.05$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=8.63$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=8.06$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021+2022 ($\bar{X}_4=31.57$), ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022+2023 ($\bar{X}_5=25.21$) și ($p=0.014$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021+2023 ($\bar{X}_6=47.00$).

➤ De asemenea, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2023 ($\bar{X}_6=47.00$) este semnificativ mai mare ($p=0.016$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=13.05$), ($p=0.006$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=8.63$) și ($p=0.004$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=8.06$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2022+2023 ($\bar{X}_5=25.21$) este semnificativ mai mare ($p=0.013$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=8.63$) și ($p=0.002$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=8.06$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

➤ De asemenea, putem spune că nivelul rezultatelor competiționale pentru anii 2021+2022 ($\bar{X}_4=31.57$) este semnificativ mai mare ($p=0.027$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2021 ($\bar{X}_1=13.05$), ($p=0.006$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2022 ($\bar{X}_2=8.63$) și ($p=0.002$) față de nivelul rezultatelor competiționale pentru anul 2023 ($\bar{X}_3=8.06$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.7.).

Tabelul 7.7. / Table 7.7.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabila an competițional pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative
The distribution of statistics estimators calculated for the variable competitive year that present statistically significant differences

Anul competițional	Anul competițional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
0	1	2	3	4	5	6
2021	2022	4.42	6.12	.471	-7.68	16.53
	2023	4.98	5.00	.320	-4.90	14.88
	2021+2022	-18.51*	8.28	.027	-34.91	-2.11
	2022+2023	-12.15	6.63	.069	-25.27	.96
	2021+2023	-33.94*	13.86	.016	-61.38	-6.50
	2021+2022+2023	-69.01*	6.50	.000	-81.88	-56.13
2022	2021	-4.42	6.12	.471	-16.53	7.68
	2023	.56	4.89	.908	-9.12	10.25
	2021+2022	-22.93*	8.22	.006	-39.21	-6.66
	2022+2023	-16.58*	6.55	.013	-29.55	-3.61
	2021+2023	-38.36*	13.83	.006	-65.73	-10.99
	2021+2022+2023	-73.43*	6.42	.000	-86.15	-60.71
2023	2021	-4.98	5.00	.320	-14.88	4.90
	2022	-.56	4.89	.908	-10.25	9.12
	2021+2022	-23.50*	7.43	.002	-38.20	-8.79
	2022+2023	-17.14*	5.52	.002	-28.07	-6.22
	2021+2023	-38.93*	13.37	.004	-65.39	-12.46
	2021+2022+2023	-74.00*	5.37	.000	-84.62	-63.37
2021 + 2022	2021	18.51*	8.28	.027	2.11	34.91
	2022	22.93*	8.22	.006	6.66	39.21
	2023	23.50*	7.43	.002	8.79	38.20
	2022+2023	6.35	8.61	.462	-10.68	23.40
	2021+2023	-15.42	14.91	.303	-44.94	14.09
	2021+2022+2023	-50.49*	8.51	.000	-67.34	-33.64

0	1	2	3	4	5	6
2022 + 2023	2021	12.15	6.63	.069	-.96	25.27
	2022	16.58*	6.55	.013	3.61	29.55
	2023	17.14*	5.52	.002	6.22	28.07
	2021+2022	-6.35	8.61	.462	-23.40	10.68
	2021+2023	-21.78	14.06	.124	-49.61	6.04
	2021+2022+2023	-56.85*	6.91	.000	-70.53	-43.17
2021 + 2023	2021	33.94*	13.86	.016	6.50	61.38
	2022	38.36*	13.83	.006	10.99	65.73
	2023	38.93*	13.37	.004	12.46	65.39
	2021+2022	15.42	14.91	.303	-14.09	44.94
	2022+2023	21.78	14.06	.124	-6.04	49.61
	2021+2022+2023	-35.06*	14.00	.014	-62.78	-7.35
2021 + 2022 + 2023	2021	69.01*	6.50	.000	56.13	81.88
	2022	73.43*	6.42	.000	60.71	86.15
	2023	74.00*	5.37	.000	63.37	84.62
	2021+2022	50.49*	8.51	.000	33.64	67.34
	2022+2023	56.85*	6.91	.000	43.17	70.53
	2021+2023	35.06*	14.00	.014	7.35	62.78

Rezultatele obținute în urma prelucrărilor statistice evidențiază faptul că în cazul cazului de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj pentru variabila clubul la care este legitimat calul s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.001 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=9.414$, $p<0.001$):

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale clubului CSA Steaua ($\bar{X}_1=39.30$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor Romsilva ($\bar{X}_5=5.61$) și ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale Altor Cluburi ($\bar{X}_6=9.19$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale clubului CSE Equester Iași ($\bar{X}_2=33.33$) este semnificativ mai mare ($p=0.014$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor Romsilva ($\bar{X}_5=5.61$) și ($p=0.009$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale Altor Cluburi ($\bar{X}_6=9.19$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale clubului Hipohouse ($\bar{X}_3=45.80$) este semnificativ mai mare ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor Romsilva ($\bar{X}_5=5.61$) și ($p<0.001$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale Altor Cluburi ($\bar{X}_6=9.19$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.8.).

Tabelul 7.8. / Table 7.8.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabila Clubul la care este legitimat calul pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distribution of statistical estimators calculated for the variable Club to which the horse is registered for which significant statistical differences are present

Clubul la care este legitimat calul.	Clubul la care este legitimat calul.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
CSA Steaua	.000	17.00	50.36	.539	-13.18	25.12
	.000	19.30	40.91	.486	-24.88	11.88
	CS 163 Plopi	24.80	18.74	.188	-12.28	61.89
	Romsilva	33.68*				
	Alte Cluburi	30.11*				
CSE Equester Iasi	CSE Steaua	-5.96	9.68	.539	-25.12	13.18
	Hipohouse	-12.46	11.82	.294	-35.86	10.93
	CS 163 Plopi	18.83	20.12	.351	-20.98	58.65
	Romsilva	27.71*	11.16	.014	5.63	49.80
	Alte Cluburi	24.14*	9.13	.009	6.07	42.20
Hipohouse	CSE Steaua	6.49	9.29	.486	-11.88	24.88
	CSE Equester Iasi	12.46	11.82	.294	-10.93	35.86
	CS 163 Plopi	31.30	19.94	.119	-8.15	70.75
	Romsilva	40.18*	10.82	.000	18.76	61.60
	Alte Cluburi	36.60*	8.71	.000	19.35	53.85
CS 163 Plopi	CSE Steaua	-24.80	18.74	.188	-61.89	12.28
	CSE Equester Iasi	-18.83	20.12	.351	-58.65	20.98
	Hipohouse	-31.30	19.94	.119	-70.75	8.15
	Romsilva	8.88	19.55	.650	-29.80	47.57
	Alte Cluburi	5.30	18.46	.774	-31.23	41.85
Romsilva	CSE Steaua	-33.68*	8.43	.000	-50.36	-17.00
	CSE Equester Iasi	-27.71*	11.1	.014	-49.80	-5.63
	Hipohouse	-40.18*	10.82	.000	-61.60	-18.76
	CS 163 Plopi	-8.88	19.55	.650	-47.57	29.80
	Alte Cluburi	-3.57	7.79	.647	-18.99	11.84
Alte Cluburi	CSE Steaua	-30.11*	5.46	.000	-40.91	-19.30
	CSE Equester Iasi	-24.14*	9.13	.009	-42.20	-6.07
	Hipohouse	-36.60*	8.71	.000	-53.85	-19.35
	CS 163 Plopi	-5.30	18.46	.774	-41.85	31.23
	Romsilva	3.57	7.79	.647	-11.84	18.99

Analiza rezultatelor obținute în urma prelucrărilor statistice a evidențiat aspecte notabile în ceea ce privește caii de sport legitimați la Federația Ecvestră Română (FER) care au participat la probele de dresaj. În mod particular, pentru variabila "tip de antrenament precompetițional", s-au constatat diferențe statistice semnificative în raport cu variabila "rezultate competiționale". Aceste diferențe au

fost identificate la un nivel de semnificație de 0.05, ceea ce indică faptul că există o probabilitate foarte scăzută ca aceste diferențe să fie datorate hazardului. Mai specific, valoarea statisticii F a fost 3.746, iar valoarea p asociată a fost 0.026. Aceste cifre sugerează că tipul de antrenament precompetițional are un impact considerabil asupra performanțelor competiționale ale cailor de sport analizați, confirmând ipoteza conform căreia variațiile în metodele de antrenament pot conduce la diferențe semnificative în rezultatele obținute în competiții.

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au avut ca tip de antrenament precompetițional Progresiile ($\bar{X}_1=41.37$) este semnificativ mai mare ($p=0.029$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au avut Alt tip de antrenament precompetițional ($\bar{X}_3=18.12$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (tab. 7.9).

Tabelul 7.9. / Table 7.9.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabila tip de antrenament precompetițional pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distributions of statistical estimators calculated for the type of pre-competitive training variable for which significant statistical differences are present

Tipul de antrenament precompetițional	Tipul de antrenament precompetițional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Progresii	Antrenamentul propus	4.62	14.46	.750	-23.98	33.23
	Altul	23.24*	10.56	.029	2.35	44.14
Antrenamentul propus	Progresii	-4.62	14.46	.750	-33.23	23.98
	Altul	18.62	10.56	.080	-2.27	39.52
Altul	Progresii	-23.24*	10.56	.029	-44.14	-2.35
	Antrenamentul propus	-18.62	10.56	.080	-39.52	2.27

Prezentarea detaliată a valorilor medii corespunzătoare factorului rezultate competiționale poate fi observată în detaliu în figura 7.3. Această figură ilustrează într-un mod clar și concis cum au variat în medie aceste valori în cadrul studiului nostru. Pe de altă parte, pentru a înțelege mai bine cum sunt distribuite valorile acestui factor în cadrul eșantionului analizat, am inclus o altă reprezentare grafică detaliată în figura 7.4.

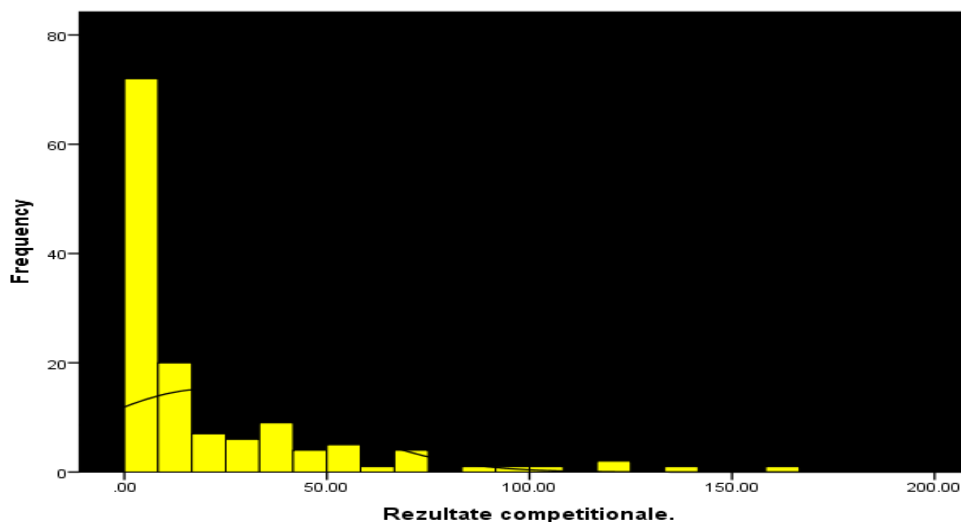

Fig. 7.3. Distribuția valorilor factorului rezultate competiționale în eșantionul studiat

Fig.7.3. The distribution of factor competition results values in the examined sample

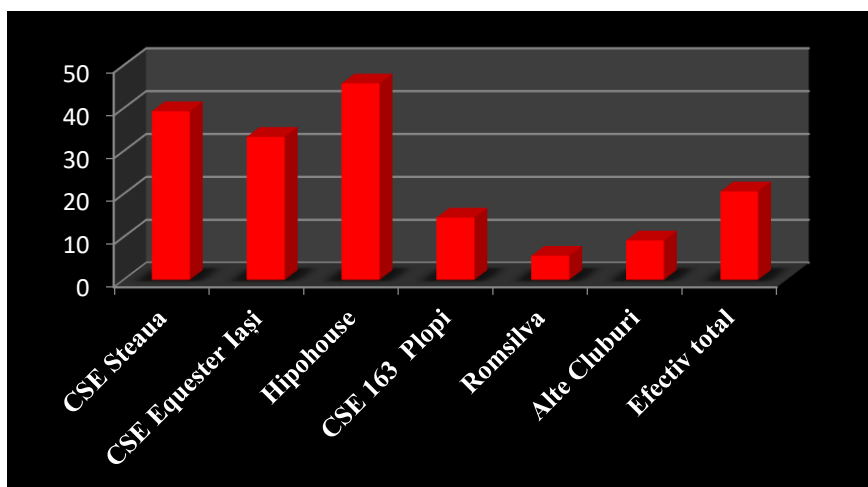

Fig. 7.4. Valorilor medii ale factorului rezultate competiționale

Fig.7.4. Average values of the factor competition results

Această figură oferă o perspectivă comprehensivă asupra variabilității și frecvenței valorilor observate, contribuind astfel la o interpretare mai nuanțată a datelor colectate în această cercetare.

7.2. REZULTATELE CERCETĂRILOR PRIVIND EFICIENȚA TIPULUI DE ANTRENAMENT PRECOMPETIȚIONAL

În această cercetare am definit antrenamentul precompetițional ca fiind planul de antrenament ales de fiecare antrenor în parte pentru ultimele două săptămâni înainte de un concurs. Astfel, am propus un anumit plan de antrenament precompetițional antrenorului de dresaj al clubului CSE Equester Iași care a fost de acord, iar pentru restul cluburilor am primit informațiile referitoare la tipul de antrenament prin discuțiile avute cu antrenorii celorlalte cluburi.

Trebuie să precizăm că împărțirea în cele trei subscale în cazul tipului de antrenament precompetițional este realizată prin raportarea la ceea ce predomină în antrenamentul cailor în ultimele două săptămâni înainte de un concurs deoarece, indiferent de tipul de antrenament precompetițional acesta va cuprinde sigur și efectuarea progresiilor ce urmează a fi efectuate în concurs, doar ponderea acestora în antrenament diferă.

În urma studiului realizat și a prelucrărilor statistice efectuate (tab. 7.10.), rezultatele evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj pentru variabila tip de antrenament precompetițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=3.746$, $p=0.026$):

Tabelul 7.10. / Table 7.10.

Distribuția estimatorilor statistici calculați pentru variabila tip de antrenament precompetițional pentru care sunt prezente diferențe statistice semnificative

The distribution of statistical estimators calculated for the type of pre-competitive training variable for which significant statistical differences are present

Tipul de antrenament precompetițional.	Tipul de antrenament precompetițional.	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Progresii	Antrenamentul propus	4.62	4.46	.750	23.98	3.23
	Altul	23.24*	10.56	.029	2.35	44.14
Antrenamentul propus	Progresii	-4.62	14.46	.750	-33.23	23.98
	Altul	18.62	10.56	.080	-2.27	39.52
Altul	Progresii	-23.24*	10.56	.029	-44.14	-2.35
	Antrenamentul propus	-18.62	.56	.080	-39.52	2.27

➤ Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au avut ca tip de antrenament precompetițional Progresiile ($\bar{X}_1=41.37$) este semnificativ mai mare ($p=0.029$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au

avut Alt tip de antrenament precompetițional ($\bar{X}_3=18.12$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri (fig. 7.5.).

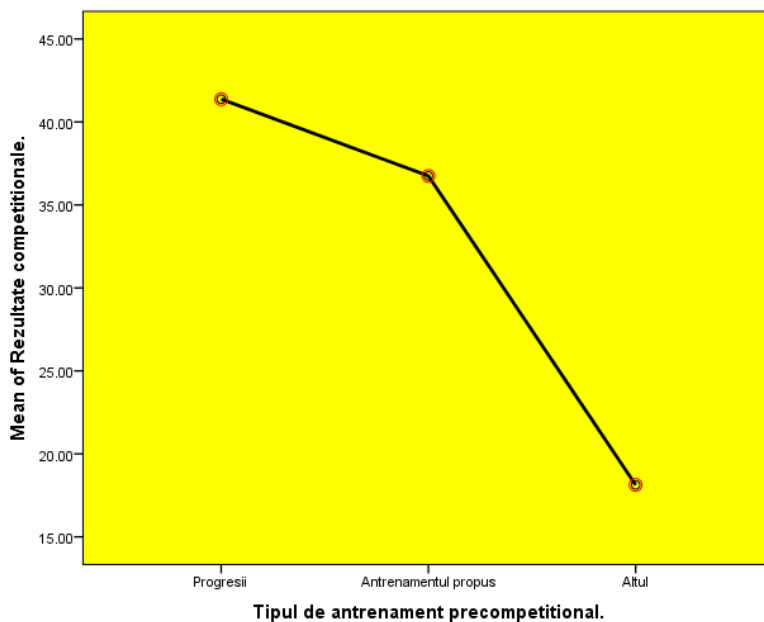

Fig. 7.5. Ilustrarea grafică a diferențelor de medii la nivelul efectivului total de cai de sport legitimați FER ce participă în probele de dresaj în funcție de variabila tip de antrenament precompetițional

Fig. 7.5. Graphical illustration of the differences in averages at the level of the total herd of FER-licensed sports horses participating in the dressage tests according to the variable type of pre-competitive training

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Potrivit izvoarelor istorice, primele lucrări despre echitație aparțin lui Xenefon și datează din anul 355 î.Hr.⁶² În perioada elenistică și romană (323 î.Hr.–secolul al IV-lea d.Hr.) echitația făcea deliciul publicului în cadrul celebrelor curse de care. Mai târziu, în Evul Mediu, începând cu anul 1200 d.Hr., această activitate devine emblema curților princiare și a nobililor, care au început să îndrăgescă tot mai mult sesiunile de vânatoare călare, întrecerile călare și ulterior cursele de viteză.

Poporul român a manifestat din cele mai vechi timpuri o preocupare deosebită pentru sporturile și activitățile ecvestre. Documentul care atestă pentru prima dată practicarea echitației și preocuparea poporului român pentru organizarea de concursuri ecvestre, se numește *"Anaforaua Sfântului Cârmitor nr. 51"*. Documentul datează din anul 1841 și menționează *"oarecari regule pentru îmbunătățirea soiurilor vitelor, prin care să statornicească nu numai Ipodromii la Iași, Fălțiceni și Galați, ci și premii pentru caii ce s'ar deosebi în alergări"*.⁶³

Ca urmare a preocupărilor tot mai ample cu privire la întrecerile ecvestre, în anul 1851 se înființează la Iași, așa-numitul *"Reglementu alergărilor de cai, de unu comitetu de încurajare pentru reproducerea (plodirea) și îmbunătățirea rasei cailor"*, iar în 1862 se înființează un nou regulament, de data aceasta sub egida Jockey Clubului Român, care fusese înființat cu 7 ani înainte, la data de 5 ianuarie 1875.

Cu privire la înființarea primelor societăți ecvestre din țara noastră, Enciclopedia Educației Fizice și Sportului menționează faptul că acest demers *"a constituit premisa organizării de numeroase concursuri, începând de la jumătatea veacului trecut, cu consecințe importante pentru hipismul românesc"*.⁶⁴

Printre consecințele la care face referire lucrarea citată anterior, se regăsește activitatea de construire a unor hipodromuri în orașele-cheie din țară precum București, Iași, Constanța, Brăila, Craiova, Botoșani, Târgoviște și Giurgiu, dar și apariția unor competiții de dresaj, de concurs complet și de sărituri. Societățile hipice care s-au format în aceste orașe s-au constituit ulterior ca membrele fondatoare ale Federației Ecvestre Române de astăzi.

Activitățile sportive din domeniul echitației pot fi practicate și la nivel recreativ, dar și la nivel competițional, având o lungă istorie în spate, ce datează de mii de ani. Inițial, caii au fost utilizați pentru transport, munci agricole, războaie, iar competițiile inițiale moderne au apărut în secolul al XIX-lea, formându-se în jurul

⁶² A se vedea : Xenefon, *"Despre tiranie"*, traducere de Claudiu Sfîrșchi-Lăudat, în volumul *"Despre tiranie"*, Editura Tact, București, 2014

⁶³ Ghibu, E., Todan, I., *"Sportul românesc de-a lungul anilor"* Editura Stadion, București, 1970, p. 47

⁶⁴ Alexe, N. (Coord.), *"Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din România"*, Editura Măiastra, București, 2015, ISBN 978-606-516-781-0

sporturilor ecvestre o întreagă industrie.

În România, această industrie strâns legată de sportul ecvestru este mai slab dezvoltată decât în alte țări europene (de exemplu față de Germania), dar este în continuă creștere.

Dr. Steve Atkinson, pe parcursul cercetării sale a situației calului din Australia, a recunoscut o serie de probleme care pot fi întâlnite și în sectorul ecvestru din România.

El a identificat următoarele probleme: (Atkinson, 2007)

- ▶ împărțirea acestui sector și comunicarea precară între grupurile componente;

- ▶ bunăstarea calului căreia nu i se acordă importanța necesară;

- ▶ problemele generate de metodele de antrenament utilizate;

- ▶ folosirea echipamentelor de calitate inferioară sau utilizarea improprie a acestora;

- ▶ faptul că nu se încearcă rezolvarea problemelor rezultate din neînțelegerea comportamentului calului sau probleme rezultate din încercarea de corectare a comportamentului negativ al calului;

- ▶ neacordarea importanței necesare condițiilor solicitate de modalitatea de adăpostire și hranire, care trebuie să fie de bună calitate;

- ▶ proprietarii debutanți care nu au cunoștințe despre creșterea, antrenamentul și întreținerea cailor;

- ▶ instruirea slabă a personalului implicat în această industrie;

- ▶ condiții slabe de adăpostire și hrănire pe perioada participării la concursuri, condiții care îngreunează antrenarea corectă a cailor pe perioada concursului;

- ▶ probleme identificate în transportul cailor, care se face în general în mod greșit, inclusiv durata mare a distanțelor și a timpului necesar odihnei și repausului, factori care intervin la participările la concursuri în deplasare. România are o mare problemă cu lipsa infrastructurii;

- ▶ numărul mic de spitale veterinare care pot efectua intervenții complexe;

- ▶ importanța redusă acordată efectelor stresului asupra cailor și modalități de ameliorare;

- ▶ problema folosirii cailor în exces sau utilizarea acestora în lisa unei condiții fizice corespunzătoare ;

- ▶ problema lipsei implicării și sprijinului din partea autorităților din domeniu;

Este bine cunoscut faptul că principala problemă, care în cele mai multe cazuri duce și la celelalte probleme mai sus expuse este situația financiară precară, deoarece performanța necesită cai foarte buni, un plan de antrenament bine pus la punct, care să dea rezultate, echipament adecvat și calitativ, hrană și servicii veterinare de calitate, personal pregătit, aspecte ce necesită sume foarte mari de bani;

Industria creșterii calului de sport pentru atingerea performanței în probele de dresaj are drept rezultat, performanța cailor obținută în principal prin criterii

riguroase de selecție, condiții de creștere și antrenament, toate aceste aspecte fiind criteriile de bază pentru rezultatele obținute, care vor sigura profitul dorit și rentabilitatea economică a acestui domeniu;

Aceste aspecte evidențiază importanța studiilor științifice în domeniu, deoarece doar prin descoperirea și înțelegerea factorilor care cauzează problemele identificate, se poate încerca înlăturarea acestor cauze, astfel tratându-se în principal cauza, eliminându-se riscul de pierdere pe viitor a achizițiilor și realizărilor obținute în decursul timpului în acest domeniu;

Având în vedere că performanța necesită cai de calitate, care să ofere rezultate excepționale, lucrarea de față și-a propus cercetarea unor tipare de antrenamente aplicate în perioada precompetițională care să ducă la înțelegerea și cunoașterea tehnicilor tactice de dresaj de către antrenori, și însușite de către călăreți, în contextul provocărilor actuale mondiale la care sunt supuse cabalinele în cadrul competițiilor.

În echitație s-au dezvoltat în decursul timpului numeroase tehnici de comunicare între cal și călăreț. Tehnicile bazate pe impulsul tactil fin pe care călărețul îl transmite calului prin presiune, rezistență sau alipire au rămas în esență aceleași, însă caracterul propriu al stilului derivă din utilizarea supleții în locul forței brute. În echitația modernă sunt eliminate loviturile considerate periculoase și dăunătoare atât pentru sportivi cât și pentru cai, dar se folosesc în schimb ajutoare aplicate moderat, fără a se abuza de acestea și fără a aduce atingere bunăstării calului, conform normelor impuse de Federația Ecvestră Internațională.

Profesorul Gheorghe Mureșan arată că *”întregul proces de instruire trebuie orientat și desfășurat pe baza liniei metodice practicării echitației(..)în concordanță cu sarcinile și cerințele complexe ale dezvoltării acestui sport pe plan mondial si în strînsă legătură cu activitatea competițională.”*⁶⁵

Activitatea de pregătire tehnico-tactică în echitație este condiționată de perfecționarea tuturor procedeelor tehnice și de formarea unor deprinderi și abilități axate pe calitățile motrice ale calului de competiție. Progresul campionilor mondiali și olimpici care au performat în ultimele două decenii au demonstrat că performanța în echitație este condiționată de o cunoaștere în profunzime a elementelor tehnice și tactice, aspect care se câștigă prin antrenamente repetate, în special în perioada în care nu se participă la concursuri, respectiv perioada precompetițională.

Astfel considerăm că includerea unor mișcări specifice în planurile de antrenament precompetițional constituie premisa obținerii succesului în cadrul competiției finale. Un plan de antrenament inadecvat poate rupe tendonul calului de competiție sau poate crea alte leziuni care îl pot face incompatibil pentru prezentarea la alte competiții viitoare. Prin urmare, în dresaj este extrem de important să se

⁶⁵ Mureșan, G., *”Echitație – Note de Curs”*, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, 2017, p. 34

evalueze corect modul de abordare al cunoștințelor, iar aceste cunoștințe să fie însoțite de aplicații directe, transpuse în tipare de antrenamente, graduale, aplicate pentru fiecare cal în parte în funcție de stadiul în care se află, iar la final, pentru stabilirea încrederii și excluderea anxietății și emoțiilor negative rezultate din frica de necunoscut, antrenamentul se va axa pe repetiția progresiilor cu care se va participa în concurs. În acest mod se poate ajunge la o combatere eficientă a riscurilor și chiar la prevenirea situațiilor cu grad ridicat de impredictibilitate care pot genera accidente nedorite.

Renumele de care se bucură concursurile ecvestre de dresaj, atât la nivel național cât și mondial, aduce economia acestui domeniu la praguri de miliarde de euro pe an, iar bilanțul forței de muncă din sectorul ecvestru să ajungă la aproximativ 400.000 de locuri de muncă.

În vederea participării cu succes în cadrul disciplinelor ecvestre, dar în special în concursurile de înalt renume, cele internaționale și Jocurile Olimpice, este obligatorie prezența unui cal de sport care să posede caracteristici specifice pentru a îi permite să se antreneze și să participe cu succes la acest nivel de excelență.

Pentru a obține acest produs de înaltă calitate, este nevoie de criterii riguroase de selecție, de antrenament adaptat în funcție de vârsta și temperamentul calului, de condiții excelente de creștere, de adăpostire, hrană și servicii veterinare.

În prezent industria calului de sport în România este în creștere, domeniile cele mai populare fiind săriturile peste obstacole, dresajul și atelajele.

Activitatea de pregătire în sportul de performanță, constituie un demers extrem de dificil, deoarece orice disciplină sportivă implică depunerea unui cumul de eforturi cu un grad de complexitate ridicat. Pregătirea în sportul de performanță constă în antrenarea continuă în vederea obținerii unor deprinderi tehnice și tactice atât sub spectrul fiziologic, învățarea continuă a mișcărilor de dresaj și aprofundarea acestora prin repetarea progresiilor, cât și sub cel psihologic, încurajarea și recompensarea calului când execută bine ce i se cere, și obișnuirea mentală a acestuia cu ce se întâmplă în concurs, prin executarea repetitivă a progresiilor, și eliminarea astfel a anxietății.

În orice sport de performanță, rezultatele sportivului sunt condiționate de o bună cunoaștere de către antrenor a cerințelor specifice științei sportului. Antrenorul determină gradul de îmbunătățire al potențialului sportivilor și determină obținerea performanței. Pentru sportul de elită, antrenorul reprezintă persoana prin intermediul căreia sportivul învață să aplice știința sportului, astfel încât acesta din urmă să aibă capacitatea de a produce o formă de artă demonstrată printr-un cumul de performanțe fizice, tehnice și tactice.

Echitația ocupă o poziție specială în lumea sportului, fiind o activitate care s-a desfășurat la început în scop militar dar care pe parcurs s-a dezvoltat, transformându-se într-un sport nobil destinat persoanelor din înalta societate a Evului Mediu.

Astfel, în ceea ce privește antrenamentul calului de dresaj în perioada precompetițională, s-au desprins următoarele concluzii:

În urma studiului realizat și a prelucrărilor statistice efectuate, rezultatele evidențiază faptul că în cazul cailor de sport legitimați FER participanți în probele de dresaj pentru variabila tip de antrenament precompetițional s-au prezentat diferențe statistice semnificative la pragul de semnificație de 0.05 în cazul variabilei rezultate competiționale ($F=3.746$, $p=0.026$):

Putem spune că nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au avut ca tip de antrenament precompetițional Progresiile ($\bar{X}_1=41.37$) este semnificativ mai mare ($p=0.029$) față de nivelul rezultatelor competiționale ale cluburilor care au avut Alt tip de antrenament precompetițional ($\bar{X}_3=18.12$), dar nu există diferențe semnificative între celelalte niveluri.

În concluzie, putem spune că pregătirea și antrenarea calului în perioada precompetițională are o rată mai mare de succes, dacă înainte de concursuri se repetă progresiile solicitate în concursuri, având ca scop în principal învățarea acestora, încrederea acordată calului prin recompensarea și încurajarea acestuia când execută corect ce i se cere, și, pe plan psihologic, înlăturarea efectelor stresului, anxietății și emoțiilor negative, apărute din teama de necunoscut, de nou.

Concluzionând, putem spune că prin rezultatele obținute în urma antrenamentelor aplicat, lucrurile merg în direcția corectă, dar că mai sunt încă necesare îmbunătățiri continue, impuse de modificările apărute în această industrie vastă a sportului ecvestru.

CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

According to historical sources, the first works on riding belong to Xenophon and date from 355 BC. In the Hellenistic and Roman period (323 BC-4th century AD) horse riding was the delight of the public during the famous chariot races. Later, in the Middle Ages, starting from 1200 AD, this activity became the emblem of princely courts and nobles, who began to love hunting sessions on horseback, horse races and later speed races.

Since ancient times, the Romanian people have shown a special concern for equestrian sports and activities. The document that attests for the first time the practice of horse riding and the concern of the Romanian people for the organization of equestrian competitions, is called "Anaphoraua Sfântului Cârmitoru no. 51". The document dates from 1841 and mentions "some rules for the improvement of cattle breeds, by which not only the Hippodromes in Iași, Fălticeni and Galati, but also prizes for the horses that would stand out in running" would be established.

As a result of the growing concerns about equestrian competitions, in 1851, the so-called "Horse Racing Regulations, by an encouragement committee for the reproduction (breeding) and improvement of the horse breed" was established in Iași, and in 1862 the establishes a new regulation, this time under the auspices of the Romanian Jockey Club, which had been established 7 years before, on January 5, 1875.

Regarding the establishment of the first equestrian societies in our country, the Enciclopedia of Physical Education and Sport mentions the fact that this approach "constituted the premise for the organization of numerous competitions, starting from the middle of the last century, with important consequences for Romanian equestrianism".

Among the consequences referred to in the previously cited work, we find the activity of building racetracks in key cities in the country such as Bucharest, Iași, Constanța, Brăila, Craiova, Botoșani, Târgoviște and Giurgiu, but also the appearance of dressage competitions, all-around and show jumping. The equestrian societies that were formed in these cities later became the founding members of today's Romanian Equestrian Federation.

Sports activities in the field of riding can be practiced both recreationally and competitively, having a long history behind it, dating back thousands of years. Initially, horses were used for transport, agricultural work, warfare, and the initial modern competitions appeared in the 19th century, forming an entire industry around equestrian sports.

In Romania, this industry closely related to equestrian sports is less developed than in other European countries (for example compared to Germany), but it is constantly growing.

Dr. Steve Atkinson, during his research of the horse situation in Australia, recognized a series of problems that can also be encountered in the equestrian sector in Romania.

He identified the following problems: (Atkinson, 2007)

- ▶ the division of this sector and the poor communication between the component groups;

- ▶ the well-being of the horse which is not given the necessary importance;

- ▶ the problems generated by the training methods used;

- ▶ the use of inferior quality equipment or their improper use;

- ▶ the fact that there is no attempt to solve the problems resulting from the misunderstanding of the horse's behavior or problems resulting from the attempt to correct the horse's negative behavior;

- ▶ not giving the necessary importance to the conditions required by the way of housing and feeding, which must be of good quality;

- ▶ novice owners who have no knowledge of horse breeding, training and maintenance;

- ▶ poor training of the personnel involved in this industry;

- ▶ poor housing and feeding conditions during the participation in competitions, conditions that make it difficult to properly train the horses during the competition;

- ▶ problems identified in the transport of horses, which is generally done incorrectly, including long distances and time required for rest and rest, factors that interfere with participation in away competitions. Romania has a big problem with the lack of infrastructure;

- ▶ the small number of veterinary hospitals that can perform complex interventions;

- ▶ the low importance given to the effects of stress on horses and ways to improve them;

- ▶ the problem of using horses in excess or using them in the absence of a suitable physical condition;

- ▶ the problem of the lack of involvement and support from the authorities in the field;

It is well known that the main problem, which in most cases also leads to the other problems exposed above, is the poor financial situation, because performance requires very good horses, a well-designed training plan that gives results, adequate equipment and quality, quality food and veterinary services, trained staff, aspects that require very large amounts of money;

The sport horse breeding industry to achieve performance in dressage trials results in the performance of horses obtained mainly through rigorous selection criteria, rearing conditions and training, all these aspects being the basic criteria for

the results obtained, which will ensure the desired profit and the economic profitability of this field;

These aspects highlight the importance of scientific studies in the field, because only by discovering and understanding the factors that cause the identified problems, it is possible to try to remove these causes, thus mainly treating the cause, eliminating the risk of future loss of purchases and achievements obtained in the passage of time in this field;

Considering that performance requires quality horses, which provide exceptional results, the present paper proposed the research of training patterns applied in the pre-competitive period that would lead to the understanding and knowledge of tactical training techniques by trainers, and acquired by the riders, in the context of the current global challenges that horses are subjected to in competitions.

In horse riding, many communication techniques between horse and rider have developed over time. The techniques based on the fine tactile impulse that the rider imparts to the horse through pressure, resistance or sticking have remained essentially the same, but the distinctive character of the style derives from the use of suppleness instead of brute force. In modern riding, the blows considered dangerous and harmful to both the athletes and the horses are eliminated, but moderately applied aids are used instead, without abusing them and without harming the horse's well-being, according to the rules imposed by the International Equestrian Federation.

Professor Gheorghe Mureşan shows that "the entire training process must be oriented and carried out based on the methodical line of horse riding practice (..) in accordance with the complex tasks and requirements of the development of this sport on a global level and in close connection with the competitive activity."

The activity of technical-tactical training in horse riding is conditioned by the improvement of all technical procedures and the formation of skills and abilities focused on the motor qualities of the competition horse. The progress of world and Olympic champions who have performed over the past two decades has shown that performance in riding is conditioned by a deep knowledge of technical and tactical elements, which is gained through repeated training, especially during the period when they are not participating in competitions, respectively the pre-competitive period.

Thus, we believe that the inclusion of specific movements in the pre-competition training plans constitutes the premise of achieving success in the final competition. An inadequate training plan can tear the competition horse's tendon or create other injuries that may make it unfit to show in other future competitions. Therefore, in training it is extremely important to correctly evaluate the way of approaching knowledge, and that this knowledge is accompanied by direct applications, transposed into training patterns, gradual, applied for each individual horse according to the stage in which find out, and finally, to establish confidence

and exclude anxiety and negative emotions resulting from fear of the unknown, the training will focus on the repetition of the progressions with which you will participate in the competition. In this way, it is possible to effectively combat risks and even prevent situations with a high degree of unpredictability that can generate unwanted accidents.

The reputation enjoyed by equestrian dressage competitions, both nationally and worldwide, brings the economy of this field to the brink of billions of euros per year, and the workforce in the equestrian sector reaches approximately 400,000 jobs.

In order to participate successfully in equestrian disciplines, but especially in high-profile competitions, international ones and the Olympic Games, it is mandatory to have a sports horse that possesses specific characteristics to allow it to train and participate successfully in this level of excellence.

To obtain this high quality product requires rigorous selection criteria, training adapted to the horse's age and temperament, excellent breeding conditions, housing, feed and veterinary services.

Currently, the sports horse industry in Romania is growing, the most popular fields being show jumping, dressage and harness.

The activity of training in performance sports is an extremely difficult endeavor, because any sports discipline involves putting in a lot of efforts with a high degree of complexity. Training in performance sports consists of continuous training in order to obtain technical and tactical skills both under the physiological spectrum, continuous learning of training movements and deepening them by repeating the progressions, as well as under the psychological one, encouraging and rewarding the horse when it performs well what it is also required to get him mentally used to what happens in the competition, through the repetitive execution of the progressions, and thus eliminating anxiety.

In any performance sport, the athlete's results are conditioned by the coach's good knowledge of the specific requirements of sports science. The coach determines the degree of improvement of the athletes' potential and determines the achievement of the performance. For elite sports, the coach represents the person through whom the athlete learns to apply the science of the sport, so that the latter has the ability to produce an art form demonstrated through an accumulation of physical, technical and tactical performances.

Horse riding occupies a special position in the world of sports, being an activity that was carried out at the beginning for military purposes but which along the way developed, turning into a noble sport intended for people from the high society of the Middle Ages.

Thus, regarding the training of the dressage horse in the pre-competitive period, the following conclusions were drawn:

Following the study carried out and the statistical processing carried out, the results highlight the fact that in the case of FER registered sports horses participating

in the dressage tests for the variable type of pre-competitive training, significant statistical differences were presented at the significance threshold of 0.05 in the case of the competitive results variable ($F=3.746$, $p=0.026$):

We can say that the level of competitive results of clubs that had as type of pre-competitive training Progressions ($\bar{X}_1=41.37$) is significantly higher ($p=0.029$) compared to the level of competitive results of clubs that had Other type of pre-competitive training ($\bar{X}_3=18.12$), but there are no significant differences between the other levels.

In conclusion, we can say that the preparation and training of the horse in the pre-competition period has a higher success rate, if before the competitions the progressions requested in the competitions are repeated, with the main aim of learning them, the trust given to the horse by rewarding and encouraging it when it performs correctly what is asked of him, and, on the psychological level, removing the effects of stress, anxiety and negative emotions, arising from the fear of the unknown, again.

In conclusion, we can say that through the results obtained from the applied training, things are going in the right direction, but that continuous improvements are still needed, imposed by the changes that have occurred in this vast industry of equestrian sports.

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHY

1. Alexe N., *"Terminologia educației fizice și sportului"*, Editura Stadion, București, 1980, p. 38.
2. Alexe, N. (Coord.), *"Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din România"*, Editura Măiastra, București, 2015, ISBN 978-606-516-781-0.
3. Atkinson Steve – *"Investigation of the equine area of the sector: Animals used for work, sport, recreation and on display - A report for the Australian Animal Welfare Strategy"*, Australian Government Department of Agriculture, Fisheries and Forestry, Commonwealth of Australia, 2007.
4. Back, W., Schamhardt, H., Barneveld A., *"Are kinematics of the walk related to the locomotion of a warmblood horse at the trot?"*
5. Bean Heike & Blanchard Sarah – *"Carriage Driving A Logical Approach Through Dressage Training"*, Wiley Publishing Inc., New Jersey, 2004.
6. Belasik Paul – *"Dressage for the 21st Century"*, Dah Hua International Printing Press, Hong Kong, 2002.
7. Bennett D.K. – *"The origin of horse breeds"*, Equus, Oxford, Anglia, 1986.
8. Bertollo M., Saltarelli, B., Robazza, C., *"Mental preparation strategies of elite modern pentathletes"*, în *Psychology of Sport and Exercise Journal*, Vol. 47, Nr. 10, p. 244
9. Blidaru A.D. & Blidaru Dana Mihaela – *"Despre cai și călărie"*, Editura Pro, București, 2010.
10. Bornmann, T., Randle, H., Williams, J., *"Investigating Equestrians' Perceptions of Horse Happiness: An Exploratory Study"*, *Journal of Equine Veterinary Science*, Sept.2021, Vol.104, p.12.
11. Brandl Selma – *"Modern riding techniques – harmony in horsemanship"*, Swan Hill Press, England, ISBN: 1853108154, 1997.
12. Brown Jeremy Houghton, Pilliner Sarah & Davies Zoe – *"Horse & Stable Management"*, Blackwell Publishing, Ames, 2003.
13. Bryant Jennifer O. – *"Olympic Equestrian A Century of International Horse Sport"*, Blood-Horse Publications, Hong Kong, 2008.
14. Burkhardt Barbara – *"Dressage from A to X"*, Trafalgar Square Books, Vermont, 2004.
15. Cârstea Gh., *"Educația fizică - fundamente teoretice și metodice"*. Ediția a II-a, Editura Casa de editură Petru Maior. București, 2010, p. 52.
16. Cârstea Gh., *"Educația fizică - fundamente teoretice și metodice"*. Ediția a II-a, Editura Casa de editură Petru Maior. București, 2010, p. 64.
17. Clark Corinne – *"A Concise Guide to Horses & Ponies"*, Parragon Books Ltd., Bath, 2007.

18. Clayton, H.M, Hobbs, S.J., "The role of biomechanical analysis of horse and rider in equitation science", Applied Animal Behaviour Science, London, UK, 2017, p. 123–132.
19. Clutton-Brock Juliet – „Eyewitness Horse”, DK Publishing Inc., New York, 2008.
20. Collier Sandy – „Reining Essentials: How to Excel in Western's Hottest Sport”, Trafalgar Square Books, Vermont, 2008.
21. Comparative Exercise Physiology, W.B. Saunders, London, UK. 2012, p. 53.
22. Coombs Tom – „Horse Driving Trials: The Sport of Competitive Coachmanship”, David&Charles, Cincinnati, 1985.
23. Cornoiu Ilie – „Căi printre adevăruri și legende”, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2010.
24. Dashper, K., St. John, M., "Clothes make the rider? Equestrian competition dress and sporting identity. *Annals of Leisure Research*", 2015, p.41.
25. De Cocq P., Mooren M, Dortmans A., Van Weeren R., Timmerman M., Muller M., Van Leeuwen J.L. "Saddle and leg forces during lateral movements in dressage", *Equine Veterinary Journal Supplement*, 2010, Vol. 42, Supl. 38, p. 644–649.
26. De Cocq. P, Terada, K., Muller, M., Van Leeuwen, L., "Usability of normal force distribution measurements to evaluate asymmetrical loading of the back of the horse and different rider positions on a standing horse".
27. De Haan, D., "Evaluating the Experience of the Olympic and Paralympic Games in the Career Histories of Elite Equestrian Athletes", Loughborough University, Leicestershire, England, 2015, p.74.
28. Doliș Marius, Gîlcă Ioan, Gavrilaș Angela & Hoha Gabriel – „Zootehnie Generală”; Editura Alfa, Iași, 2006.
29. Douglas, P., Douglas J-L., Price M, Peters D., "A systematic review of physical fitness, physiological demands and biomechanical performance in equestrian athletes"
30. Drăgănescu C. & Petrișor G. – „Aspecte ale formării Calului românesc de sport”, *Lucrări științifice I.A.N.B.*, București, 1989.
31. Dubois C. & Ricard A. – „Efficiency of past selection of the French Sport Horse: Selle Francais breed and suggestions for the future”, *Livestock Science* 112, 2007, pag. 161 – 171.
32. Dulugeac Ion – „Căi de sport”, Editura Arena, București, 2005.
33. Fântâneau E. – „Călăria de la A la Z”, Editura Sport Turism, București, 1986.
34. Fântâneau E. – „Eternul Pegas – pagini din istoria călăriei românești”, Editura Tracus Arte, București, 2010.
35. Fântâneau E. & Șerbănescu N. – „Calul – Prietenul meu”, Editura Ceres, București, 1982.

36. FEI – „*Dressage Rules 26th edition*”, Federation Equestre Internationale, Switzerland, 2024.
37. FER– „*Regulament competițional 2024*”, București, 2024, www.fer.org.ro/pdf/regulament-competitional-2024.pdf.
38. Freeman David W. – „*An Overview of Stallion Breeding Management*”, Oklahoma Cooperative Extension Services, 1990a.
39. Freeman David W. – „*Managing Young Horses for Sound Growth*”, Oklahoma Cooperative Extension Services, 1990b.
40. Friedlaender Elizabeth – „*Vaulting: The Art of Gymnastics on the Moving Horse*”, S. Greene Press, London, 1970.
41. Gale, A. Howe, S. – „*The factor structure of horse personality*”, Department of Psychology, University of Portsmouth, United Kingdom, p. 49.
42. Georgescu G. & Ujică V. – „*Tehnologia creșterii cabalinelor și echitație*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
43. Georgescu G., Petrache E. & Ujică V. – „*Tehnologia creșterii cabalinelor*”, Editura Ceres, București, 1990.
44. Ghibu, E., Todan, I., – „*Sportul românesc de-a lungul anilor*” Editura Stadion, București, 1970, p. 47.
45. Gîlcă Ioan – „*Zootehnie specială*”, Editura Vasiliana, Iași, 2001b.
46. Gîlcă Ioan – „*Zootehnie*”, Editura Vasiliana, Iași, 2001a.
47. Gîlcă Ioan, – „*Zootehnie generală*”, „Editura Ion Ionescu de la Brad”, 2016.
48. Gîlcă Ioan, – „*Tehnologia creșterii animalelor*”, „Editura Ion Ionescu de la Brad, 2016.
49. Gîlcă Ioan & Irimia H, – „*Aprecierea valorii de ameliorare a reproducătorilor*”, Editura Periscop, Iași, 1996.
50. Gîlcă Ioan & Doliș Marius - „*Tehnologii de creștere a animalelor*”, Editura Alfa, Iași, 2006.
51. Gîlcă Ioan & Doliș Marius - „*Tehnologii de creștere și exploatare a animalelor*”, Editura ECA, București, 2003.
52. Gosling S., „*Personality dimensions in nonhuman animals: a cross-species review. Current Directions*” în Psychological Science, 2019, p.91.
53. Gould, D., Dieffenbach, K., Moffett, A., „*Psychological characteristics and their development in Olympic champions*”, în Journal of Applied Sport Psychology, Vol.33, Nr. 14, p. 172
54. Gürtler Elisabeth & Sternthal Barbara – „*The Lipizzans and The Spanish Riding School – Myth and Truth*”, Verlag Chrisitan Brandstätter, Vienna, 2010.
55. Guy Wathen, „*Horse Trials: A Comprehensive Guide to the World of Eventing*”, Partridge Press, London, UK, 1989, p.104.

56. Hartley Edwards Elwyn – „*The new Encyclopedia of the Hores*”, DK Publishing Inc., New York, 2000.
57. Hartley Edwards Elwyn – „*Ultimate Horse Book*”, DK Publishing Inc., New York, 2002.
58. Hedenborg, H., Thorell, G., „*Riding Instructors, Gender, Militarism, and Stable Culture in Sweden: Continuity and Change in the Twentieth Century*”, International Journal of the History of Sport, Vol. 32, Art. 5, p. 6.
59. Hedge Juliet & Equine Research– „*Horse Conformation: Structure, Soundness and Performance*”, The Lyons Press, Guilford, 2004.
60. Hellsten E. Thoren, Jorjani H. & Philipsson J. – „*Connectedness among five European sport horse population*”, Livestock Science 118, 2008, pag. 147 – 156.
61. Henophon (Autor), Morgan M. (Translator), „*The Art of Horsemanship*”, Dover Publications, NY, USA, 2014, p.79, ISBN -10:0-486-44753-7.
62. Hill Cherry – „*101 Longeing & Long Lining Exercises*”, Howell Book House, New York, 1991.
63. Hinrichs Richard – „*Schooling Horses in Hand*”, Trafalgar Square Publishing, North Pomfret, Vermont, 2001.
64. Holmes, R. „*The Oxford Companion to Military History First Edition*”, Oxford University Press, Oxford, UK, 2001, p.112.
65. Huggin M., „*Sport and the British upper classes c.1500–2000: a historiographic overview*”. Sport in History, University of Cumbria, Fusehill, UK, 2008, Vol.28, nr. 3, p. 369.
66. Huggins, M., „*Sport and the British Upper Classes c.1500-2000: A Historiographic Overview*”, Sport in History, Vol. 28, nr. 3, 2008, p. 367.
67. Iavorovski Alexandru – „*Manual de echitație*”, Federația Ecvestră Română, București, 2011.
68. Iavorovski Alexandru – „*Mijloace pentru ameliorarea tehnicii săriturii*”, Federația Ecvestră Română, București, 2013.
69. Iliev V. Teodor – „*Ameliorarea animalelor*”, Editura Universitas, Chișinău, 1992.
70. Johnson Samantha – „*Horse Breeds: 65 Popular Horse, Pony and Draft Horse Breeds*”, Voyageur Press, Minneapolis, 2008.
71. Journal of Veterinary Sciencies, London, Uk, 1996, p. 79–84.
72. King G.J. – „*World Animal Science B 9 Reproduction in Domesticated Animals*”, Editura Elsevier Science Publishers B.V., Amsterdam – London – New York – Tokyo, 1993.
73. Konig von Borstel Uta, Pasing Stephanie & Gauly Matthias – „*Towards a more objective assessment of equine personality using behavioural and physiological observations from performance test training*”, Applied Animal Behaviour Science 135, 2011, pag. 277 – 285.

74. König von Borstel Uta, Pirsich Wiebke, Gauly Matthias & Bruns Erich – „*Repeatability and reliability of scores from ridden temperament tests conducted during performance tests*”, Applied Animal Behaviour Science 139, 2012, pag. 251 – 263.
75. Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000 cu modificările și completările în vigoare, art.1, alin.(2).
76. Lindgren Gabriella; Niclas Backström, June Swinburne, Linda Hellborg, Annika Einarsson, Kaj Sandberg, Gus Cothran, Carles Vilà, Matthew Binns & Hans Ellegren – „*Limited number of patriline in horse domestication*”, Nature Genetics 36, 2004, pag. 335-336.
77. Lloyd A.S., Martin J.E., Bornett-Gauci H.L.I. & Wilkinson R.G. – „*Horse personality: Variation between breeds*”, Applied Animal Behaviour Science 112, 2008, pag. 369 -383.
78. Loomis Bob – „*Reining: The Art of Performance in Horses*”, EquiMedia, New York, 1990.
79. Lorch Janet – „*From Foal to Full-Grown*”, David & Charles, Cincinnati, 2005.
80. Loving Nancy S. – „*Go the Distance The Complete Resource for Endurance Horses*”, Trafalgar Square Books, Vermont, 1997.
81. Lungulescu Gh., Georgescu Gh., Ujică V. & Marcu N. – „*Tehnologia creșterii cabalinelor și echitație*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
82. Mallinson, A., „*Charging Ahead – Transforming Britain's Cavalry 1902-1914*”, articol publicat în History Today, Volumul 42, Art.1, în January 1992, p.31.
83. Mallinson, A., „*Charging Ahead: Transforming Britain's Cavalry 1902-1914*”, School of Advanced Military Studies United States Army Command and General Staff College, Fort Leavenworth, Kansas, USA, 1992, p. 30.
84. Mallinson, A., *Op. Cit.*, p.42.
85. Mărginean Gheorghe Emil – „*Echitație și sporturi hipice*”, Editura Universității de Științe Agricole, București, 1991.
86. Mărginean Gheorghe Emil – „*Echitație*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.
87. Mărginean Gheorghe, Grosu H., Șonea Al. , Popescu – Vifor Ș., Grăgătoiu D., – „*Tratat de Hipologie*”, Editura Academiei Române, București.
88. Mărginean Gheorghe, Georgescu G., Maftai M., – „*Îndrumător de lucrări practice pentru exploatarea cabalinelor*”, Editura Agrotehnica, București.
89. McBane Susan – „*Modern Horse Breeding – A Guide for Owners*”, The Lyons Press, Guildford, 2001.

90. McGreevy D. Paul & McLean N. Andrew – „*Punishment in horse-training and the concept of ethical equitation*”, Journal of Veterinary Behavior, Nr. 4, 2009, pag. 193-197.
91. Merlini, V., „*A case study of the equestrian sport of polo: An integrative approach to issues of structure, function, and interaction*” University of Connecticut, Connecticut, USA, 2004, p.79.
92. Messner, M., „*Power at Play: Sport and the Problem of Masculinity*” Beacon Press, Boston, Massachusetts, SUA, 1992, p.104.
93. Mihăilescu A., „*Terapia cu ajutorul calului-Ghid pentru terapeuți*”, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2019, p.65.
94. Mihăilescu A., „*Terapia cu ajutorul calului-Ghid pentru terapeuți*”, Editura Fundației Andrei Șaguna, Constanța, 2019, p.69.
95. Moldoveanu Gh. – „*Creșterea cailor*”, Editura Agro-Silvică de Stat, București, 1953.
96. Moore-Colyer R.J., Simpson, J.P., „*High-Caste Corinthians: Amateurism and the Bloodstock Industry*”, International Journal of The History of Sport, 2004, Vol. 21, p.179.
97. More, R. J., Simpson, J.P., „*High-Caste Corinthians: Amateurism and the Bloodstock Industry 1945-75*”, The International Journal of the History of Sport 21, nr. 2, 2004, p. 277.
98. Murphy Jack & Arkins Sean – „*Equine learning behavior*”, Behavioural Processes, Nr. 76, 2007, pag. 1-13.
99. Nicolae P. – „*Tehnologia și creșterea cabalinelor*”, Editura Agris, București, 1997.
100. Niculescu M., „*Metodologia cercetării științifice în educație fizică și sport*”. Ediția a II-a, Editura A.N.E.F.S., București, 2010, p.47.
101. Orlick, T., Partington, J., „*Mental links to excellence*”, în *Journal of Applied Sport Psychology*, 1988, nr. 2, p. 105.
102. Pickeral Tamsin – „*The Encyclopedia of Horses & Ponies*”, Parragon Books Ltd., Bath, 1999.
103. Posta Janos, Komlos Istvan & Mihok Sandor – „*Breeding value estimation in the Hungarian Sport Horse population*”, The Veterinary Journal 181, 2009, pag. 19 – 23.
104. Radford Andy – „*Building Show Jumps*”, The Crowood Press Ltd., Ramsbury, 2005.
105. Richard Holmes, „*The Oxford Companion to Military History*”, Oxford University Press, Oxford, 2011, p.92.
106. Rogers Chris W., Howell Charlotte F., Tanner Jasmine C., Rene van Weeren P. – „*Early exercise in the horse*”, Journal of Veterinary Behavior, Nr. 7, 2012, pag. 375-379.

107. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Competition Dressage Horses: Effects of Age, Sex and Breed on the FEI/WBFSH World Ranking*”, Journal of Biotechnology, Volume 185, Supplement, September 2014a, pag. S39.
108. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Competition Jumping Horses: Effects of Age, Sex and Breed on the FEI/WBFSH World Ranking*”, Bulletin of University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca, Animal science and biotechnologies, vol. 72, nr. 1, 2015a, pag. 59 – 65.
109. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Introduction in the Art of Horse Longeing in Equestrian Sports*”, Lucrări Științifice, Seria Zootehnie, Vol. 59, Nr. 18, 2013, pag. 159 - 164.
110. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Romanian Sport Horses: Effects of Competition Level, Sex and Breeder on the National Dressage Ranking*”, Conferința Internațională a Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București "Agricultură pentru viață, viață pentru agricultură", 2015c.
111. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Studiu comparativ privind temperamentul și dimensiunile corporale între rasele de cabaline românești și cele europene*”, Simpozion științific studențesc, 2014b.
112. Roman-Popovici Anca, Sumovschi Dan & Gîlcă Ioan – „*Study Regarding the Percentage of English Thoroughbred Blood in the Last Five Generations for the Best Jumping Horses in the World*”, Lucrări Științifice, Seria Zootehnie, Vol. 60, Nr. 20, 2015b, pag. 98 – 101.
113. Rowe, R., Pitman, C., în: Vamplew, W., „*Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain*”, Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.97.
114. Ruhlmann C., Bruns E., Fraehr E., Philipsson J., Janssens S., Quinn K., Hellsten E. Thoren & Ricard A. – „*Genetic connectedness between seven European countries for performance in jumping competitions of warmblood riding horses*”, Livestock Science 120, 2009, pag. 75 – 86.
115. Schacht Christian – „*Sport Horse Conformation: Evaluating Athletic Potential in Dressage, Jumping and Event Prospects*”, Trafalgar Square Books, Vermont, 2012.
116. Smith Thomas Heather – „*The Horse Conformation Handbook*”, Storey Publishing, North Adams, 2004.
117. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliș Roxana Nicoleta Rațu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.*”, American Journal of Zoology, Vol.4, nr.4, 2021;

118. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliş Roxana Nicoleta Raţu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.*”, *Scientific Papers, Series D, Animal Science*, Vol. LXIV NR. 1, P. 75-80, 2021
119. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the percentage of English thoroughbred blood in the last five generations for the best dressage horses in the world*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iaşi, *Lucrări Ştiinţifice, Seria Zootehnie*, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.71, p. 205-20;
120. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the influence of:breed, sex and tests on the place at the world championships for young dressage horses in the year 2018*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iaşi, *Lucrări Ştiinţifice, Seria Zootehnie*, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.73, p. 58-64;
121. Strickland Charlene – „*The Basic of Western Riding*”, Storey Publishing, North Adams, 1998.
122. Strickland Charlene – „*The Warmblood Guidebook*”, Half Halt Press, New York, 1992.
123. Suciuc T., Moldovan Gh., Gligor V., Georgescu Gh., Oţel V., Balaş N. – „*Zootehnia României – IV cabaline*”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti, 1975.
124. Swalve H.H. – „*Aktuelle Aspekte der Rinder- und Pferdezücht*”, *Arch. Tierz.*, Dummerstorf 45 Sonderheft, 2002, pag. 5-19.
125. Şiclovian I., „*Teoria antrenamentului sportiv*”, Ediţia a II-a revizuită, Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1987, pg. 92.
126. Tapalagă I. - „*Caii*”, Editura Agroprint, Timişoara, 2008.
127. Tapalagă I. – „*Echitaţie şi sporturi hipice (curs)*”, Editura Miron, Timişoara, 2003.
128. Tenenbaum, G., Lloyd, M., „*Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians*”, *Journal of Sport Exercises*, No.24, 2014, p. 281.
129. Tenenbaum, G., Lloyd, M., „*Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians*”, *Journal of Sport Exercises*, No.24, 2014, p. 271.
130. Tenenbaum, G., Lloyd, M., „*Congruence of actual and retrospective reports of precompetitive emotions in equestrians*”, *Journal of Sport Exercises*, No.24, 2014, p. 276.
131. Teodorescu S., „*Periodizare şi planificare în sportul de performanţă*”, Editura Aplpha, Bucureşti, 2009, p.51.
132. Teodorescu S., „*Periodizare şi planificare în sportul de performanţă*”. Editura Aplpha MDM, Bucureşti, 2009, p.74.

133. The Veterinary Journal, 2009, Vol. 181, p. 266–273.
134. Thomas, O., Maynard, I., Hanton, S., "Intervening with athletes during the time leading up to competition: theory to practice", Journal of Applicative Sport Psychology, 2012, vol. 19, pag. 398.
135. Tinder Susan D. – „*Jump Course Design Manual*”, Trafalgar Square Books, Vermont, 2012.
136. Tweedy, M., Beckman, M., Connick, M., "Olympic and Paralympic classification: conceptual basis, current methods, and research update", Journal of Sports Sciences, British Association of Sport and Exercise Sciences, London, Uk, 2014, p. 59.
137. Ujică I. Vasile – „*Curs de tehnologia creșterii cabalinelor*”, Editura Insititutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 1981.
138. Ujică, I. Vasile – „*Tehnologia creșterii cabalinelor – Lucrări prcatice*”, Editura Insititutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad”, Iași, 1988.
139. Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.144.
140. Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.162.
141. Vamplew, W., "Pay Up and Play the Game: Professional Sport in Britain", Cambridge University Press, Cambridge, 1988, p.164.
142. Velea C., Târnoveanu I. & Marcu N. – „*Creșterea cabalinelor*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1980.
143. Viklund A., Nasholm A., Strandberg E. & Philipsson J. – „*Genetic trends for performance of Swedish Warmblood Horses*”, Livestock Sience 141, 2011, pag. 113 – 122.
144. Vilà C. – „*Widespread origins of domestic horse lineages*”, Science 291, 2001, pag. 474 – 477.
145. Von Borstel Uta Konig, Pasing Stephanie & Gauly Matthias – „*Tward a more objective assessment of equine personality using behavioural and physiological observations from performance test training*”, Applied Animal Behaviour Science 135, 2011, pag. 277 - 285.
146. Von Lengerken G. & Schwark H.-J. – „*Exterieur und Leistung in der Pferdezucht – Alleskönner oder Spezialisten*”, Arch. Tierz., Dummerstorf 45 Sonderheft, 2002, pag 68-79.
147. Von Velsen Eberhard – „*The Trakehner*”, J.A. Allen & Company Limited, London, 1990.
148. Wagner E.L. & Tyler P.J. – „*A Comparation of Weight Estimation Methods in Adult Horses*”, Journal of Equine Veterinary Science 31, 2011, pag. 706 – 710.
149. Wallace Jane – „*Show Jumping*”, Kenilworth Press, Addington, 2002.
150. Watson G. – „*Caii: ghid complet*”, Editura Aquila, București, 2001.

151. Wiemers Jutta – „*Equestrian Vaulting: A Handbook For Vaulters and Vaulting Trainers*”, J.A. Allen & Company Limited, London, 1999.
152. Wiggins Victoria – „*The Ultimate Treasury Horses*”, DK Publishing Inc., New York, 2012.
153. Wild Clare – „*Endurance Riding From First Steps to 100 Miles*”, Kenilworth Press, Addington, 2003.
154. Williams, J.M., Krane, V., ”*Psychological characteristics of peak performance*”, în *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance*, 8th Edition, Mayfield, Mountain View, California, 2014, p. 164
155. Williams, J.M., Krane, V., ”*Psychological characteristics of peak performance*”, în *Applied Sport Psychology: Personal Growth to Peak Performance*, 8th Edition, Mayfield, Mountain View, California, 2014, p. 172
156. ¹Williams, J.M., Krane, V., ”*Psychological characteristics of peak performance*”, *Journal of Applied Sport Psychology*, Vol. 17, Mayfield, California, 2017, p. 162.
157. Winfield Jo – „*Eventing*”, The Crowood Press, Ramsbury, 2011.
158. Wolfram, I.A., Micklewright, D., ”*Pre-competitive levels of arousal and self-confidence among elite and non-elite equestrian riders*”, în *Journal of Equine and Comparative Exercise Physiology*, Nr. 8, 2016, p. 156.
159. Woodward John – „*Horses: The Ultimate Treasury*”, DK Publishing Inc., New York, 2012.
160. Xenofon, ”*Despre tiranie*”, traducere de Claudiu Sfirschi-Lăudat, în volumul ”*Despre tiranie*”, Editura Tact, București, 2014.
161. Zettl Walter – „*Dressage in Harmony: From Basic to Grand Prix*”, Half Halt Press Inc., Boonsboro, 1998.
162. *www.deviantart.com – accesat în data de 05.03.2024
163. * www.eurodressage.com -accesat în data de 24.08.2023
164. *www.eurogroupforanimals.org - accesat în data de 30.07.2022
165. *www.herghelie.ro – accesat în data de 22.05.2023
166. * www.horse-canada.com -accesat în data de 01.09.2023
167. * www.ioba.org - accesat în data de 11.01.2022
168. * www.ortodoxwiki.org – accesat în data de 15.02.2024
169. *www.pinterest.com – accesat în data de 09.09.2023
170. *www.sciencedirect.com- accesat în data de 11.01.2022
171. *www.society.com – accesat în data de 30.07.2022
172. *www.wikipedia.org - accesat în data de 01.08.2023

LISTA FIGURILOR

Fig.1.1 Hipodromul Ploiesti	17
Fig.1.2. Alexandru cel Mare cu Bucefal	18
Fig. 1.3. Vânătoare de vulpi	21
Fig1.4. Șarjă de cavalerie	22
Fig.1.5 Școala spaniolă de călărie	27
Fig. 2.1 Diagramă a sporturilor ecvestre	45
Fig. 2.2. Aspectul unui parcurs de sărituri	46
Fig. 2.3 Săritură peste șanțul cu apă	47
Fig. 2.4. Trap alungit	48
Fig. 2.5. Mișcare laterală-primire	48
Fig. 2.6. Pirueta	48
Fig. 2.7. Piaffe	49
Fig. 2.8. Passage	49
Fig. 2.9. Schimbare de picior în aer	49
Fig. 2.10. Locotenentul Henri Rang cu calul Delfis	62
Fig.2.11. Anghel Donescu	62
Fig.3.1. Lucrul la coardă al unui cal tânăr	65
Fig.3.2. Cal din rasa Hanoverian	70
Fig. 3.3. Cal din rasa holstein	71
Fig.3.4. Cal din rasa Oldenburg	71
Fig.3.5. Cal din rasa Trakehener	72
Fig. 4.1. Fișă de observație	81
Fig. 4.2. Chestionar de evaluare a condițiilor de întreținere, alimentație și antrenament	81
Fig. 4.3. Exercițiul nr. 2	84
Fig. 4.4. Exercițiul nr. 3	84
Fig. 4.5. Exercițiul nr. 8	84
Fig. 4.6. Exercițiul nr. 19	84
Fig. 4.7. Exercițiul nr. 20	85
Fig. 4.8. Exercițiul nr. 23	85
Fig. 4.9. Exercițiul nr. 24	85
Fig. 4.10. Exercițiul nr. 5	85
Fig. 4.11. Exercițiul nr. 78	85
Fig. 4.12. Exercițiul nr. 84	85
Fig. 4.13. Exercițiul nr. 13	87
Fig. 4.14. Exercițiul nr. 17	87
Fig. 4.15. Exercițiul nr. 28	87
Fig. 4.16. Exercițiul nr. 43	87
Fig. 4.17. Exercițiul nr. 44	87
Fig. 4.18. Exercițiul nr. 15	89
Fig. 4.19. Exercițiul nr. 25	89
Fig. 4.20. Exercițiul nr. 26	89
Fig. 4.21. Exercițiul nr. 58	89
Fig. 4.22. Exercițiul nr. 42	91

Fig. 4.23. Exercițiul nr. 53	91
Fig. 4.24. Exercițiul nr. 54	91
Fig. 4.25. Exercițiul nr. 56	91
Fig. 4.26. Exercițiul nr. 65	91
Fig. 4.27. Exercițiul nr. 75	91
Fig. 4.28. Exercițiul nr. 76	92
Fig. 4.29. Exercițiul nr. 77	92
Fig. 4.30. Exercițiul nr. 81	92
Fig. 4.31. Apreciere rezultate competiționale	93
Fig. 4.32. Schema sintetică a metodelor de lucru, materialului biologic și obiectivelor cercetării	95
Fig. 7.1. Distribuția efectivului analizat în funcție de nivelul competițional	119
Fig. 7.2. Distribuția efectivului analizat în funcție de perioada competițioană	119
Fig. 7.3. Distribuția valorilor factorului rezultate competiționale în eșantionul studiat	130
Fig. 7.4. Valorilor medii ale factorului rezultate competiționale	130
Fig. 7.5. Ilustrarea grafică a diferențelor de medii la nivelul efectivului total de cai de sport legitimați FER ce participă în probele de dresaj în funcție de variabila tip de antrenament precompetițional	132

LIST OF FIGURES

Fig. 1.1.Ploiesti racecourse	17
Fig. 1.2. Alexander the Greatb with Bucefal	18
Fig. 1.3Fox Hunting	21
Fg. 1.4.Cavalry charge	22
Fig. 1.5. Spanish riding school	27
Fig. 2.1. Equestrian sports diagram	45
Fig. 2.2.Appearance of a jumping course	46
Fig. 2.3.Jump over moat water	47
Fig. 2.4. Extended trot	48
Fig. 2.5 .Half-pass	48
Fig. 2.6. Pirouette	48
Fig. 2.7. Piaffe	49
Fig. 2.8.Passage	49
Fig. 2.9. Flying change	49
Fig. 2.10. Lieutenant Henri Rang with Delfis	62
Fig. 2.11. Anghel Donescu	62
Fig. 3.1. The rope training of a young horse	65
Fig. 3.2. Hanoverian horse	70
Fig. 3.3. Holstein horse	71
Fig. 3.4. Oldenburg horse	71
Fig. 3.5. Trakehener horse	72
Fig. 4.1 Observation Data Sheet	81
Fig.4.2. Assessment questionnaire of environmental conditions, nutrition and training	81
Fig.4.3. Exercise no. 2	84
Fig.4.4. Exercise no. 3	84
Fig.4.5. Exercise no. 8	84
Fig. 4.7. Exercise no. 19	84
Fig. 4.7. Exercise no. 20	85
Fig.4.8. Exercise no. 23	85
Fig.4.9. Exercise no. 24	85
Fig.4.11. Exercise no. 78	85
Fig.4.12. Exercise no. 84	85
Fig.4.13. Exercise no. 13	85
Fig.4.14. Exercise no. 17	87
Fig.4.15. Exercise no. 28	87
Fig.4.16. Exercise no. 43	87
Fig.4.17. Exercise no. 44	87
Fig.4.18. Exercise no. 15	87
Fig.4.19. Exercise no. 25	89
Fig.4.20. Exercise no. 26	89
Fig.4.21. Exercise no. 58	89

Fig.4.22. Exercise no. 42	89
Fig.4.23. Exercise no. 53	91
Fig.4.24. Exercise no. 54	91
Fig.4.25. Exercise no. 56	91
Fig.4.26. Exercise no. 65	91
Fig. 4.27. Exercise no. 75	91
Fig. 4.28. Exercise no. 76	91
Fig.4.29. Exercise no. 77	92
Fig.4.30. Exercise no. 81	92
Fig.4.31. Assessment of the competition results	92
Fig.4.32. The synthetic scheme for working methods, biological material and research objectives	93
Fig.7.1. The examined sample distribution according to the competition level	95
Fig.7.2. The examined sample distribution according to the competition period	119
Fig.7.3. The distribution of factor competition results values in the examined sample	119
Fig.7.4. Average values of the factor competition results	130
Fig. 7.5. Graphical illustration of the differences in averages at the level of the total herd of FER-licensed sports horses participating in the dressage tests according to the variable type of pre-competitive training	132

LISTĂ LUCRĂRI

1. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliș Roxana Nicoleta Rațu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.* ”, *American Journal of Zoology*, Vol.4, nr.4, 2021;
2. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliș Roxana Nicoleta Rațu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.* ”, *Scientific Papers, Series D, Animal Science*, Vol. LXIV NR. 1, P. 75-80, 2021;
3. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the percentage of English thoroughbred blood in the last five generations for the best dressage horses in the world*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iași, *Lucrări Științifice, Seria Zootehnie*, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.71, p. 205-20;
4. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the influence of:breed, sex and tests on the place at the world championships for young dressage horses in the year 2018*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iași, *Lucrări Științifice, Seria Zootehnie*, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.73, p. 58-64;

LIST OF WORKS

1. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliş Roxana Nicoleta Raţu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.*”, *American Journal of Zoology*, Vol.4, nr.4, 2021;
2. Spulber Mălina Carina, Ioan Gîlcă, Marius Gheorghe Doliş Roxana Nicoleta Raţu, Răzvan Mihail Radu-Rusu, Claudia Pânzaru-“ *Study regarding the factors influencing the price at PSI anual Auction.*”, *Scientific Papers, Series D, Animal Science*, Vol. LXIV NR. 1, P. 75-80, 2021;
3. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the percentage of English thoroughbred blood in the last five generations for the best dressage horses in the world*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Iaşi, Scientific Works, Animal Series, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.71, p. 205-20;
4. Spulber Mălina Carina, I. Gîlcă, 2019: *Study regarding the influence of:breed, sex and tests on the place at the world championships for young dressage horses in the year 2018*: University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Scientific Works, Animal Series, ISSN-L 1454-7368, ISSN 2284-6964, vol.73, p. 58-64;